

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН 2016 ОНЫ УЛСЫН ТООЛЛОГО

НЭГДСЭН ҮР ДҮН

Алтай хот
2017 он

ГОВЬ-АЛТАЙ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ДЭРГЭДЭХ
СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

Говь-Алтай аймгийн Засаг
Даргын Тамгын газрын *1-р байр*

Утас: 70483442
Вэб хуудас: www.govi-altai@nso.mn;
www.1212.mn
Цахим шуудан: stat_altai@yahoo.com

АГУУЛГА

ӨМНӨХ ҮГ .....
ТАЙЛАН БИЧИХЭД ОРОЛЦОГЧИД.....
ТОВЧИЛСОН ҮГС.....

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТООЛЛОГЫГ ЗОХИОН БАЙГУУЛЖ ИРСЭН ТҮҮХ .. 9

ТООЛЛОГЫН ТУХАЙ ТОВЧ .....
АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН 1998 ОНЫ ТООЛЛОГО .....
АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН 2006 ОНЫ ТООЛЛОГО .....
АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН 2011 ОНЫ ТООЛЛОГО .....
АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН 2016 ОНЫ ТООЛЛОГО .....

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТООЛЛОГЫН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ ..

ТООЛЛОГЫН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ.....
ТООЛЛОГЫН ЭРХ ЗҮЙН ҮНДЭС.....
ТООЛЛОГЫН УДИРДЛАГА .....
ТООЛЛОГЫН БЭЛТГЭЛ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ.....
СУРГАЛТ, СУРТАЛЧИЛГАА .....

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ.....

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, АЙМАГ, ...
АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, ХАРИУЦЛАГЫН ХЭЛБЭРЭЭР.....
АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР .....
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАР .....
АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАР.....
ТЭЭВЭР БА АГУУЛАХЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ САЛБАР.....
МЭДЭЭЛЭЛ, ХОЛБООНЫ САЛБАР.....
АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, АЖИЛЛАГЧДЫН ТООНЫ БҮЛГЭЭР.....
АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГЫН БҮЛГЭЭР.....

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ. ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ .....

ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ .....
ҮҮСГЭН БАЙГУУЛАГДСАН ХЭЛБЭР.....
ТОЛГОЙ, ОХИН, САЛБАР НЭГЖ.....
ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭЛТИЙН БАЙДАЛУЙЛ АЖИЛЛАГААГАА ЯВУУЛДАГ БАЙРНЫ ЭЗЭМШИЛМЭДЭЭЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИЙН ХЭРЭГЛЭЭ .....

ТАВДУГААР БҮЛЭГ. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ.....

АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, ЦАЛИН.....

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН 2016 ОНЫ УЛСЫН ТООЛЛОГО

БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО .....
ХӨРӨНГӨ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ .....
ХОРШООНЫ ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ .....

ЗУРГАДУГААР БҮЛЭГ. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА.....

ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА .....
ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА, БАЙРШИЛ, ТӨВЛӨРӨЛ.....
ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ .....
МЭДЭЭЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИЙН ХЭРЭГЛЭЭ .....

ДОЛДУГААР БҮЛЭГ. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА.....

ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА .....
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ .....
ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ .....
МЭДЭЭЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИЙН ХЭРЭГЛЭЭ .....

ХАВСРАЛТ .....

ӨМНӨХ ҮГ

Тооллогын үр дүнгийн тайлан нь үндсэн дүнг багтаасан бүлэг, хавсралт хүснэгтүүдээс бүрдэж байна. Тооллогын тайлангийн 1 дүгээр бүлэгт аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллогыг зохион байгуулж ирсэн түүх, 2 дугаар бүлэгт тооллогын эрх зүйн үндэс, удирдлага, зохион байгуулалт, сурталчилгаа зэрэг зохион байгуулалттай холбогдолтой арга хэмжээнүүдийг цогц байдлаар тусгасан бол аж ахуйн нэгж, байгууллагын байршил, төвлөрөл, үйл ажиллагааны төлөв байдлын талаарх гол мэдээллийг 3, 4 дүгээр бүлэгт, 5 дугаар бүлэгт аж ахуйн нэгж, байгууллагын эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтийг, 6 дугаар бүлэгт төсвийн байгууллагын голлох мэдээлэл, 7 дугаар бүлэгт төрийн бус байгууллагын талаарх мэдээллийг тус тус багтаалаа. Энэ удаагийн тооллогоор аж ахуйн нэгж, байгууллагын байршлын цэгийн газрын зургийн мэдээллийг бүрдүүлж, тайландаа тусгасан.

"Статистикийн тухай" Монгол Улсын хуулийн дагуу Монгол Улс аж ахуйн нэгж, байгууллагын ээлжит тооллогоо 2016 оны 04 дүгээр сарын 01-нээс 04 дүгээр сарын 31-ний өдрүүдэд амжилттай зохион байгуулж явууллаа.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын анхны тооллого улс орон даяар 1991 онд явагдсанаас хойш 6 дахь удаагийн ээлжит тооллогыг амжилттай зохион байгуулж, үр дүнгээ тайлагнаж байгаа бөгөөд эдгээр тооллогын үр дүнгээр эдийн засгийн бүтэц, хөгжлийн чиг хандлага илэрхийлэгдэх суурь мэдээлэл бүрддэг.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын улсын тооллого нь Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулж буй өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагыг эрхэлж байгаа ажил, үйлчилгээний чиглэл, байршлаар нь үнэн зөв тогтоож, улс орны эдийн засгийн хөгжилд оруулж буй хувь нэмрийг тодорхойлох, статистикийн судалгаа, түүвэр ажиглалтын хамрах хүрээг бүрэн тогтооход чухал ач холбогдолтой.

Энэ удаагийн тооллогыг онлайн болон уламжлалт аргыг хослуулан явуулсан нь онцлог бөгөөд анхных байлаа.

Энэ удаагийн тооллогыг амжилттай зохион байгуулан явуулахад удирдлага зохион байгуулалтаар хангаж ажилласан Үндэсний статистикийн хорооны дарга асан С.Мэндсайхан болон Тооллого, судалгаа, мэдээллийн газрын дарга Б.Ганбат, Хуулийн этгээдийн бүртгэлийн газрын дарга Ш.Жолбарс дарга нарт, тооллогын бэлтгэл зохион байгуулалтыг бүхий л шатанд ханган ажилласан Бүртгэл, тооллого мэдээллийн газрын хамт олон, С.Дуламсүрэн, М.Доржпагам нарт, Үндэсний статистикийн хорооны Эдийн засгийн статистикийн газар, Мэдээлэл, технологийн газар, Хүн ам, орон сууцны тооллогын товчооны болон бүх аймаг, нийслэл, дүүргийн бүртгэл, статистикийн хамт олонд талархал илэрхийлье.

Мөн энэхүү тайланг аймгийн дүнгээр бэлтгэсэн Говь-Алтай аймгийн Статистикийн хэлтсийн дарга Д.Тунгалаг, ахлах мэргэжилтэн Ч.Ууганбаяр, мэргэжилтэн Б.Тогтохбаяр, мэргэжилтэн Г.Батзориг, мэргэжилтэн Г.Цэрэнлхам, гэрээт ажилтан Э.Бямбадулам

нарт талархлаа илэрхийлье.

ҮНДЭСНИИ СТАТИСТИКИЙН
ХОРООНЫ ДАРГА

А.АРИУНЗАЯА

ТАЙЛАН БИЧИХЭД ОРОЛЦОГЧИД

ДҮГЭРЖАВ ТУНГАЛАГ	Статистикийн хэлтсийн дарга
ЧИНЧУЛУУН УУГАНБАЯР	Статистикийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн
БАДАРЧ ТОГТОХБАЯР	Статистикийн хэлтсийн мэргэжилтэн
ГАНБОЛД БАТЗОРИГ	Статистикийн хэлтсийн мэргэжилтэн
ГАНБОЛД ЦЭРЭНЛХАМ	Статистикийн хэлтсийн мэргэжилтэн
ЭРДЭНЭБИЛЭГ БЯМБАДУЛАМ	Статистикийн хэлтсийн гэрээт ажилтан

ТОВЧИЛСОН ҮГС

ААНБ	Аж ахуйн нэгж, байгууллага
ААНБТ	Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллого
ААНБТ-1	Аж ахуйн нэгжийн тооллогын асуулга
ААНБТ-2	Төсвийн байгууллагын тооллогын асуулга
ААНБТ-3	Төрийн бус байгууллагын тооллогын асуулга
ААНБТ-4	Салбар, нэгж, төлөөлөгчийн газрын тооллогын асуулга
ББН	Бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл
ГТЕГ	Гааль, татварын ерөнхий газар
ГМС	Газарзүйн мэдээллийн систем
ДНБ	Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
ЗБН	Зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл
МҮОНРТВ	Монголын үндэсний олон нийтийн радио телевиз
ОАА	Ойн аж ахуй
ОНӨҮГ	Орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар
ТБ	Төсвийн байгууллага
ТББ	Төрийн бус байгууллага
ТӨҮГ	Төрийн өмчит үйлдвэрийн газар
ТЕГ	Татварын ерөнхий газар
ҮСХ	Үндэсний статистикийн хороо
ХАА	Хөдөө аж ахуй
ХК	Хувьцаат компани
ХХК	Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани
ЭЗСГ	Эдийн засгийн статистикийн газар
ЭЗҮАСА	Эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал
ЭЗХТЗ	Эдийн засгийн харилцан туслах зөвлөл
ISIC	International Standard Industrial Classification

1

АЖ АХУИН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТООЛЛОГЫГ ЗОХИОН БАЙГУУЛЖ ИРСЭН ТҮҮХ

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТООЛЛОГЫГ ЗОХИОН БАЙГУУЛЖ ИРСЭН ТҮҮХ

ТООЛЛОГЫН ТУХАЙ ТОВЧ

Аж ахуйн нэгж, байгууллага (ААНБ)-ын тооллого нь манай улсын нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулахаар бүртгүүлсэн аж ахуйн нэгж, байгууллагыг эрхэлж байгаа ажил, үйлчилгээний чиглэл, байршлаар нь үнэн зөв тогтоож, улс орны эдийн засаг, нийгмийн хөгжилд оруулж буй хувь нэмрийг нь бодитойгоор тодорхойлох, эдийн засгийн хөгжлийн түвшинг харуулах, аж ахуйн нэгж, байгууллагын төвлөрөл, байршил, үйл ажиллагааны чиглэлд үндэслэн төр засгийн бодлого, хөтөлбөрийг боловсруулах мэдээллийн эх үүсвэрийг бүрдүүлэх зорилготой.

Мөн ААНБ-ын тооллогоор бизнес регистрийн сангийн үзүүлэлт, дотоодын нийт бүтээгдэхүүн, нөөц ашиглалтын хүснэгт, үндэсний тооцооны данс, хөрөнгө, хөрөнгө оруулалтын статистик мэдээлэл, төрийн бус байгууллагын үйлдвэрлэл, өрхөд үйлчилдэгашгийн бус байгууллагын хэрэглээг тооцоход шаардлагатай үзүүлэлтүүдийг нэлэнхүйажиглалтаар цуглуулахад чиглэгдсэн.

Манай орон зах зээлийн эдийн засгийн харилцаанд шилжсэнээр өмч хувьчлал эрчимтэй явагдаж, төрийн өмчийн аж ахуйн нэгж хувьчлагдаж, хувийн өмчийн аж ахуйн нэгж бий болсноос статистикийн мэдээлэл, судалгаанд шинэ арга хэлбэрийг хэрэглэх, ихэвчлэн түүвэр судалгаа, нэг удаагийн тооллого явуулах, төлөөлөгч нэгжийг сонгож, мэдээлэлд хамруулах зэрэг статистикийн шинжлэх ухааны олон аргуудыг ашиглах шаардлагатай болсон. Иймд, Үндэсний статистикийн хороо нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллогыг 1991, 1994, 1998, 2006, 2011, 2016 онуудад улс орон даяар зохион байгуулсан. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 1991, 1994 оны тооллогод эдийн засгийн үйл ажиллагааны зарим хэсгийг хамруулж, тоолох нэгжийн ажиллагчдын тоонд суурилан хязгаар тавьж, цөөнхэдэн үзүүлэлтийг цуглуулж байсан бол 1998 оноос хойш зохион байгуулсан тооллогод өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, байгууллагыг хамруулж ирсэн. Мөн тооллогыг зохион байгуулах үеийн улс орны нийгэм, эдийн засгийн байдал төр, засгийн тогтоол, шийдвэртэй уялдан тооллогын асуулгын хуудасны агуулга өөрчлөгдөж ирсэн.

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН 1998 ОНЫ ТООЛЛОГО

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 1998 оны тооллогыг "Статистикийн тухай" Монгол Улсын хуулийн 07 дугаар зүйлийн 01 дүгээр заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын 1998 оны 08 дугаар сарын 12-ны өдрийн 143 дугаар тогтоолын дагуу 1998 оны 10 дугаар сарын 12-ны өдрөөс 23-ны хооронд зохион байгуулсан байна. Тооллогыг зохион байгуулах бэлтгэл ажлын хүрээнд бүх аймаг, нийслэл, дүүргийн тооллогод хамрагдвал зохих аж ахуйн нэгж, байгууллагын жагсаалтыг гаргаж, Үндэсний статистикийн газар (хуучин нэрээр)-аас төлөөлөгч томилон орон нутагт ажиллуулж, зааварэгч, тооллогын асуулгыг аймаг, дүүрэгт нь шалган компьютерт шивж оруулжээ.

Уг тооллогод бүх төрлийн аж ахуйн нэгж, байгууллагыг хамруулж, эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны олон улсын стандарт ангилал (15!С)-ын 2.0 хувилбарыг

БҮЛЭГ I. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТООЛЛОГЫГ ЗОХИОН БАЙГУУЛЖ ИРСЭН ТҮҮХ

нэвтрүүлж, Үндэсний статистикийн газарт бизнес регистрийн санг анх удаа байгуулан, регистрийн сангийн баяжилтыг улирлаар хийх, түүвэр судалгааны хамрах хүрээ болгон ашиглах боломжийг бүрдүүлсэн.Энэхүү тооллогын үр дүнд регистрийн дугааргүй аж ахуйн нэгж, байгууллага, салбарнэгжүүд нэлээд байгааг илрүүлсэн бөгөөд тэдгээрт шинээррегистрийн дугаар олгуулахажлыг хийжээ.Аж ахуйн нэгж, байгууллагын улсын тооллогод төв, орон нутгийн 654 хүн дайчлагданажилласны дотроос Үндэсний статистикийн газраас 38 ажилтан аймаг, нийслэл,дүүрэг,сум, баг, хороодод ажиллаж, тооллогын үйл ажиллагаанд 9.2 сая төгрөг зарцуулжээ.

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН 2006 ОНЫ ТООЛЛОГО

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 1998 оны тооллогоос хойш аж ахуйн нэгж олноор байгуулагдахаас гадна томоохон компаниуд өөрийн охин компани, салбар нэгжүүдийг байгуулж, өргөжин тэлж, улмаар энэхүү нөхцөл байдалтай уялдан аж ахуйн нэгж, байгууллага, тэдгээрийн төрөл, үйл ажиллагааны талаарх үнэн бодит мэдээллийг бий болгоход ААНБ-ын тооллого явуулах нөхцөл бүрдэж, ААНБ-ын 2006 оны тооллогыг зохионбайгуулсан.ААНБ-ын 2006 оны тооллогыг "Статистикийн тухай" Монгол Улсын хуулийн 7 дугаар зүйл;Монгол Улсын Ерөнхий сайдын 2006 оны 05 дугаар сарын 03-ны өдрийн "Аж ахуйн нэгж,байгууллагын тооллого явуулах" тухай 44 тоот захирамжид үндэслэн 2006 оны 06 дугаарсарын 05-ны өдрийн өглөөний 08.00 цагаас мөн сарын 20-ны өдрийн 21.00 цаг хүртэлзохион явуулсан.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 1998 оны тооллогын хүрээг орон нутагт төлөөлөгч томилонажиллуулан тогтоож байсан бол аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2006 оны тооллогын хүрээгтогтооход үндсэн гол мэдээллийн эх үүсвэр нь 1998 оны тооллого болон улирал тутамбаяжилт хийж ирсэн Бизнес регистрийн сан байлаа.

ААНБ-ын 2006 оны тооллогын үр дүнд Монгол Улсын хэмжээнд үйл ажиллагаа явуулж байгаа өмчийн бүх хэлбэрийн аж ахуйн нэгж, төсвийн болон төрийн бус байгууллагаас гадна орлогыг нь тухай бүр тодорхойлох боломжгүй үйл ажиллагаа эрхлэгчдийг хамруулж,тэдгээрийн үйл ажиллагаанд холбогдолтой бүх талын мэдээллийн санг бүрдүүлжээ.Уг тооллогын эхний 7 хоногт нийт аж ахуйн нэгж, байгууллага, орлогыг нь тухай бүртодорхойлох боломжгүй үйл ажиллагаа эрхлэгчдийн 25.0-30.0 орчим хувь нь тоологдсонбайна.Аймаг, нийслэлийн бүх шатны ажлын хэсгийг өдөр тутмын удирдлагаар хангаж, ажиллахүүрэг бүхий Улсын комиссыг Сангийн сайд, ҮСГ-ын даргын хамтарсан тушаалаар байгуулжажиллууулжээ.Тооллогын өдрүүдэд бүх шатны ажлын хэсгийн гишүүд өдөр бүр өглөөний 09.00 цагаас оройн 11.00 цаг хүртэл жижүүрлэн ажиллаж, урьдчилан зарласан утсаар лавласан асуултболон орон нутагт гарч байсан хүндрэлийн талаарх хариултыг өгч, шуурхай арга хэмжээавч ажилласан байна.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагыг тооллогоос орхигдуулахгүй байх үүднээс аж ахуйн нэгж, байгууллагын бүртгэлийн гэрчилгээний ард тооллогод хамрагдсан болохыг нь гэрчлэх тусгай тэмдэглэгээг хийж, баталгаажуулсан.Аж ахуйн нэгж, байгууллагын улсын тооллогод төв, орон нутгийн 685 хүн дайчлагданажиллаж, тооллогын үйл ажиллагаанд 15.2 сая төгрөг зарцуулжээ.

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН 2011 ОНЫ ТООЛЛОГО

"Статистикийн тухай" Монгол Улсын хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг; Монгол Улсын Засгийн газрын 2011 оны 03 дугаар сарын 02-ны өдрийн "Аж ахуйн нэгжийн тооллогоявуулах" тухай 61 тоот тогтоолд үндэслэн Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2011 оны тооллогыг 2011 оны 04 дүгээр сарын 15-ны өдрөөс 05 дугаар сарын 15-ны өдрүүдэд амжилттай зохион явуулсан. Уг тооллогод хамрагдсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын 63.0 хувь нь тооллогын эхний 14 хоногт тоологджээ. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2011 оны улсын тооллогод эдийн засгийн бүх төрлийн үйлчилгээний олон улсын стандарт ангилал (ISIC)-ын хамгийн сүүлчийн хувилбар (4.0)-ыг нэвтрүүлж, олон улсын стандартад нийцсэн статистик нэгжийг байгуулах суурийг тавьж, тооллогын үр дүнгээр газар зүйн мэдээллийн санг анх удаагаа бүрдүүлж байснаараа онцлогтой болсон.

Тооллогын асуулгад аж ахуйн нэгж, байгууллагын нийт хөрөнгө, мэдээллийн технологийн холбогдолтой үзүүлэлтийг нэмэлт байдлаар дэлгэрэнгүй оруулсан нь тооллогын мэдээллийн хэрэглээг улам бүр нэмэгдүүлжээ.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын улсын тооллогод төв, орон нутгийн 512 хүн дайчлагдан ажиллаж, тооллогын үйл ажиллагаанд 282.0 сая төгрөг зарцуулжээ.

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН 2016 ОНЫ ТООЛЛОГО

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2016 оны тооллогыг "Статистикийн тухай" Монгол Улсын хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэг; Засгийн газрын 2016 оны 03 дугаар сарын 21-ний өдрийн 163 дугаар тогтоолын дагуу 2016 оны 04-р сарын 01-нээс 05-р сарын 01-ний өдрүүдэд улс орон даяар зохион байгуулсан. ААНБ-ын тооллогын мэдээллийг цуглуулахдаа дараах хоёр аргыг ашигласан. Үүнд: Цахим арга: ААНБ-ын тооллогын цахим хуудас (<http://aanb.nso.mn/login.aspx>)-ыг Гааль, татварын ерөнхий газар (хуучин нэрээр)-ын аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын 2016 оны 01 дүгээр улирлын цахим тайлангийн хуудас (<https://e-tax.mta.mn/portal>)- тай холбож, 2016 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 04 дүгээр сарын 20-ны өдрүүдэд мэдээллийг цуглуулсан. Уламжлалт арга: Цахимаар тооллогод хамрагдсанаас бусад аж ахуйн нэгж, байгууллагын мэдээллийг 2016 оны 04 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 30-ны өдрүүдэд тоологч, тооллогын асуулгыг ААНБ-ын удирдлага, бусад холбогдох ажилтанд биеэр танилцуулж, цуглуулжээ. Энэ удаагийн тооллогод уламжлалт цаасан асуулгын хуудсын дагуу мэдээллийг цуглуулдаг байснаас илүүтэйгээр цахим буюу онлайн мэдээллийг бүрдүүлснээрээ ихээхэн ач холбогдолтой болсон. Мөн ААНБ-ын үйл ажиллагаагаа явуулж байгаа байршлын цэгийг бүрдүүлж, газар зүйн мэдээллийн санг шинэчилсэн. Тооллогын асуулгад интернэт захиалга авч, үйлчилгээ үзүүлдэг эсэх, байгаль орчныг хамгаалахад зарцуулсан зардал, хөрөнгө оруулалтын мэдээллийг нэмэлт байдлаар цуглуулсан. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын улсын тооллогод төв, орон нутгийн 1372 хүн дайчлагдан ажиллаж, тооллогын үйл ажиллагаанд 392.1 сая төгрөг зарцуулжээ.

2

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТООЛЛОГЫН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТООЛЛОГЫН ЗОХИОН

БАЙГУУЛАЛТ

ТООЛЛОГЫН ЭРХ ЗҮЙН ҮНДЭС

"Статистикийн тухай" Монгол Улсын хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт "Үндэсний статистикийн хороо нь аж ахуйн нэгжийн тооллогыг 5 жил тутам удирдан явуулна" гэж заасны дагуу 2016 онд 6 дахь удаагийн ААНБ-ын тооллогыг зохион явуулсан.

Түүнчлэн, дараах тогтоол, шийдвэр нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын ээлжит тооллого явуулах хууль, эрх зүйн үндэслэл болсон. Үүнд:

- Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны 03 дугаар сарын 21-ний өдрийн "Аж ахуйн нэгжийн тооллого явуулах" тухай 163 тоот тогтоол;
- Монгол Улсын Хууль зүйн сайдын 2016 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдрийн "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын улсын тооллого явуулах" тухай А/90 тоот тушаал;
- Улсын бүртгэл, статистикийн газар (хуучин нэрээр)-ын даргын 2016 оны 03 дугаар сарын 18-ны өдрийн "Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллого явуулах үзэл баримтлал, асуулга түүнийг нөхөх заавар батлах" тухай А/239 тоот тушаал зэрэг болно.

ТООЛЛОГЫН УДИРДЛАГА

Аймгийн Засаг даргын 2016 оны 03 дугаар сарын 31-ны өдрийн А/104 тоот тушаалаар тооллогыг аймагт зохион байгуулах үүрэг бүхий КОМИСС-ыг дараах бүрэлдэхүүнтэйгээр байгуулсан.

Аймаг, нийслэлийн комисс нь:

Комиссын дарга - Д.Чинзориг. Эдийн засаг, дэд бүтцийн хөгжлийн бодлого эрхэлсэн орлогч

Комиссын орлогч дарга - Н.Доной . Аймгийн улсын бүртгэл, статистикийн газрын дарга

Гишүүд - П.Золжаргал. Аймгийн ЗДТГ-ын дарга

Х.Баатарзориг. Аймгийн ЗДТГ-ын Санхүү, төрийн сангийн хэлтсийн дарга

Ө.Наранбаатар. Аймгийн Татварын хэлтсийн дарга

Д.Бүрэнбаатар. Аймгийн Цагдаагийн газрын дарга

Л.Энхжаргал. Аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн дарга

Д.Оюунчимэг. Аймгийн УБСГ-ын бүртгэлийн хэлтсийн дарга

С.Мөнхжаргал. Аймгийн УБСГ-ын статистикийн хэлтсийн дарга

Нарийн бичгийн дарга.

Д.Тунгалаг. Аймгийн УБСГ-ын статистикийн хэлтсийн ахлах мэргэжилтэн

Сумын ажлын хэсэг:

Комиссын дарга: Сум засаг дарга, засаг даргын орлогч

Гишүүд:

Улсын бүртгэгч

Санхүү, татварын албаны

жилтан

Багийн засаг дарга нар

ААНБ-ын тооллогыг орон нутагтаа удирдан зохион байгуулах, тооллогын явц болон

БҮЛЭГ II. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТООЛЛОГЫН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

тулгарч буй асуудлын талаар ажлын хэсэгт мэдэгдэж байх, холбогдох арга хэмжээ авч, ажиллах үүрэг бүхий аймаг, нийслэл, сум, дүүргийн комисс, ажлын хэсгийг тухайн шатны Засаг даргын захирамжаар байгуулан ажиллуулсан.

Тооллогыг илүү үр дүнтэй, олон улсын стандартад нийцэхүйц байлгах үүднээс тооллогын

үзэл баримтлал, асуулга, түүнийг нөхөх заавар, зохион байгуулалтын бусад асуудлаар олон улсын байгууллагын төслийн шугамаар ажилласан зөвлөх, мэргэжилтний зөвлөмж,

саналыг авч ажилласан.

ТООЛЛОГЫН БЭЛТГЭЛ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Монгол улсын Статистикийн тухай хуулийн 7-р зүйлийн 7,1 дэх хэсгийн "з", Монгол улсын Засгийн газрын 2016 оны 163 дугаар тогтоол, Хууль зүйн сайдын 2016 оны А/90 дүгээр тушаал, аймгийн Засаг даргын 2016 оны А/104 дугаар захирамжийг хэрэгжүүлэх хүрээнд аймгийн 18 сумын улсын бүртгэл, статистикийн ажилтнууд болон санхүү төрийн сангийн албаны дарга, гэрээт тоологч нар зэрэг 40 гаруй хүн оролцсон сургалтыг аймгийн Улсын бүртгэл, статистикийн газраас энэ 4 сарын 1-ны өдөр Алтай хотод аймгийн ЗДТГ-ын хурлын танхимд зохион байгууллаа.

Сургалтаар тооллого явуулах эрх зүйн үндэс, зохион байгуулалт, тооллогыг явуулах аргачилсан зөвлөмж, зааврын талаар тус газрын удирдлага, хэлтсийн дарга, мэргэжилтнүүд тайлбарлан сурталчилсан байна.

Сургалтын явцад статистикийн хэлтсийн мэргэжилтнүүд " Анхан шатанд статистик мэдээ, мэдээллийг бэлтгэх, дамжуулах талаар" сэдэвт хичээлийг сургалтанд оролцогчдод зааж, гарын авлага, материалаар хангасан нь үр дүнтэй арга хэмжээ боллоо.

Мөн тооллогын талаарх зар, сурталчилгааг орон нутгийн нийт иргэдэд аймгийн "Миний нутаг " телевизээр дамжуулан өгсөн байна.

Тооллогод хамрагдсан эсэхэд хяналт тавих зорилгоор аж ахуйн нэгж, байгууллага бүрд "ТООЛОВ" гэсэн гэрчилгээ цахим болон цаасан хэлбэрээр олгож, баталгаажуулж ажилласан. Түүнчлэн, тооллогод ажиллах тоологчдод ажлын үнэмлэх олгох, тооллогын материалыг гээж үрэгдүүлэхгүй байх зорилгоор тусгайлсан хавтас бэлтгэж, хүргүүлэх зэргээр бэлтгэл ажлыг хангаж ажиллав.

Тооллого явагдах хугацаанд авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

Монгол улсын Статистикийн тухай хуулийн 7-р зүйлийн 7,1 дэх хэсгийн "з", Монгол улсын Засгийн газрын 2016 оны 163 дугаар тогтоол, Хууль зүйн сайдын 2016 оны А/90 дүгээр тушаал, аймгийн Засаг даргын 2016 оны А/104 дугаар захирамжийг хэрэгжүүлэх хүрээнд Говь-Алтай аймгийн хэмжээнд тооллогыг зохион байгуулах ажлын хэсгийг аймгийн Засаг даргын 2016 оны 3 сарын 31-ны өдрийн А/104 тоот захирамжаар байгуулан ажиллалаа.

Захирамжаар ажлын хэсгийн бүрлэхүүн, ажлын удирдамжийг баталж нийт сумдад хүргүүлсэн бөгөөд сумдын түвшинд тооллогын ажлыг зохион байгуулах салбар комиссуудыг бүх сумын Засаг даргын захирамжаар байгуулж ажиллуулсан болно.

Мөн аймгийн салбар комиссын даргаар тооллогын ажлыг зохион байгуулах ажлын төлөвлөгөөг батлуулан хэрэгжилтэнд нь гишүүд хяналт тавьж ажилласан нь үр дүнтэй арга хэмжээ болсныг энд цохон тэмдэглэж байна.

Аж ахуйн нэгжийн тоо харьцангуй олонтой аймгийн төвийн Есөнбулаг суманд 2 тоологчийг түр хугацаанд авч ажиллуулж уламжлалтаар тоологдох байгууллагуудыг

БҮЛЭГ II. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТООЛЛОГЫН ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

тоолуулснаас гадна Есөнбулаг сумын ЗДТГ-ын бүтцэд статистикийн асуудал хариуцсан мэргэжилтнийг дагнан ажиллуулдаг нь тооллогод үр дүнгээ өгсөн юм.

Сумдын тооллогын явц, дүн, илтгэх хуудсыг хүлээн авах болон шивэх, кодлох ажлыг аймгийн статистикийн хэлтсийн 4 мэргэжилтэн, гэрээт ажилтан нарт хариуцуулсан аймгийн УБСГ-ын даргын тушаал гарган хэрэгжилтэнд хэлтсийн дарга миний бие хяналт тавьж ажилласан бөгөөд энэ хугацаанд ямар нэг зөрчил гараагүй болно.

Тооллогонд УБСЕГ-аас өгсөн хүрээгээр нийт 961 ААНБ тоологдохоор манай аймгийн тухайд товлогдсоноос графикт хугацаанд буюу 4 сарын 4-ны өдрөөс 4 сарын 29-ныг дуустал хугацаанд хүрээнд орсон байгууллагуудаас дараахь шалтгаанаар

Үүнээс Татан буугдсан	11
Эзэн нь нас барсан	2
Хаяг, утас тодорхойгүй буюу аймгаас хайгаад олдоогүй	7
Давхар регистртэй	1
Нууцын зэрэглэлтэй	4

Бусад буюу үйл ажиллагаа явуулаагүй, аймгийн татварын хэлтэст татан буугдахаар материал нь бүрдсэн

10

зэрэг нийт 36 байгууллага тооллогонд хамрагдаагүй болно.

Ингээд үлдсэн 925 байгууллага нь тооллогонд хамрагдаж тоологдсон болно.

Тооллогонд хамрагдсан жагсаалтаас тооцоход :

Аж ахуйн нэгж, байгууллага	636
Төрийн байгууллага	180
Төрийн бус байгууллага, сан холбоо	75

Салбар нэгж 34 тус тус тоологдлоо.

Тооллогын явцад тохиолдсон үндсэн бэрхшээл бол аж ахуйн нэгж байгууллагууд бүртгэлийн гэрчилгээнд байдаг хаягтаа байхгүй, дарга, захирал нарын утас нь холбогдохгүй, эсвэл солигдсон зэрэг асуудлууд байлаа.

Мөн шинэчилсэн бүртгэлд хамрагдаагүй байх, зарим байгууллагууд бүртгүүлснээс хойш үйл ажиллагаа явуулаагүй, сураг тасарч алга болсон, татварын байгууллагад тайлан гаргадаггүй, бүртгэгчтэй ямар ч холбоогүй болсон тохиолдлууд нилээд гарч байлаа.

Тооллогын мэдээллийг цуглуулсны дараа авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллогын материалыг компьютерт шивэх, шалгах, засварлах програм хангамжид зориулан бодлогын даалгавар, мэдээлэл боловсруулах програм хангамжийг боловсруулж, туршилтыг хийж, орон нутагт шивэлтийн ажлыг зохион

байгууллаа. Тооллогод хамрагдсан аж ахуйн нэгж, байгууллагыг газрын зурагт тэмдэглэж, мэдээллийн сан бүрдүүлж, цаашид тооллого, судалгааны хамрах хүрээг бодитой тодорхойлоход голлох үүрэг гүйцэтгэхээр боллоо. ААНБ-ын тооллогод хамрагдаагүй аж ахуйн нэгж, байгууллагын жагсаалтыг шалтгаанаар нь нэгтгэж бэлтгэсэн нь тооллогын үр дүнд аж ахуйн нэгж, байгууллагын бүртгэлийг цэгцлэх арга хэмжээний чухал мэдээлэл болсон.

СУРГАЛТ, СУРТАЛЧИЛГАА

Аймгийн 18 сумын улсын бүртгэл , статистикийн ажилтнууд болон санхүү төрийн сангийн албаны дарга, аймгийн төвийн тоологч зэрэг 40 гаруй хүн оролцсон сургалтыг аймгийн Улсын бүртгэл, статистикийн газраас энэ 4 сарын 1-ны өдөр Алтай хотод аймгийн ЗДТГ-ын хурлын танхимд зохион байгуулсан.

Сургалтаар тооллого явуулах эрх зүйн үндэс, зохион байгуулалт, тооллогыг явуулах аргачилсан зөвлөмж, зааврын талаар тус газрын сургагч багшаар бэлтгэгдсэн 2 хэлтсийн дарга, холбогдох мэргэжилтнүүд тайлбарлан сурталчилсан бөгөөд шаардагдах маягтуудыг тооллогын хүрээг үндэслэн олшруулан хэвлэж , бүх сумдын бүртгэл ,статистикийн ажилтнуудад хүргүүлж хангаж ажиллалаа.

Сургалтын явцад мөн статистикийн хэлтсийн мэргэжилтнүүд " Анхан шатанд статистик мэдээ, мэдээллийг бэлтгэх, дамжуулах талаар" сэдэвт хичээлийг сургалтанд оролцогчдод зааж, " Статистик мэдээлэгчийн гарын авлага", материалаар хангасан юм.

Мөн тооллогын талаарх зар, сурталчилгааг орон нутгийн нийт иргэдэд аймгийн "Миний нутаг " телевизээр 3 удаа , аймгийн Алтай орон нутгийн радиогоор 1 удаа, болон аймгийн төв талбайн видео дэлгэцээр тус тус дамжуулан тогтмол өгч байна.

3

**АЖ АХУЙН НЭГЖ,
БАЙГУУЛЛАГЫН
ТОО,
БАЙРШИЛ**

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, АЙМГААР

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын төвлөрлийг харуулах голзүүлэлт бөгөөд газар зүйн бүс нутгаар нэлээд ялгаатай байдаг.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын төвлөрөлд хүн амын шилжих хөдөлгөөн, хүн амын нягтрал шууд нөлөөлж байгаа хэдий ч засаг захиргаа, байгаль, цаг уур болон газар зүйн байршлаасмөн хамаарч байна.

Иймд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын үндсэн үзүүлэлтийг байршлаар тодорхойлох зорилгоорэнэ удаагийн тооллогод газарзүйн мэдээллийн системийг бүрдүүлсэн.

Газар зүйн мэдээллийн систем нь аж ахуйн нэгж, байгууллагынтооллогын нэгжийн байршлыгтодорхойлохоос гадна тооллого, судалгааны нутаг дэвсгэрийн нэгжийг тодорхойлох, ажахуйн нэгж, байгууллагыг тооллогод бүрэн хамруулахад чухал ач холбогдолтой байлаа.

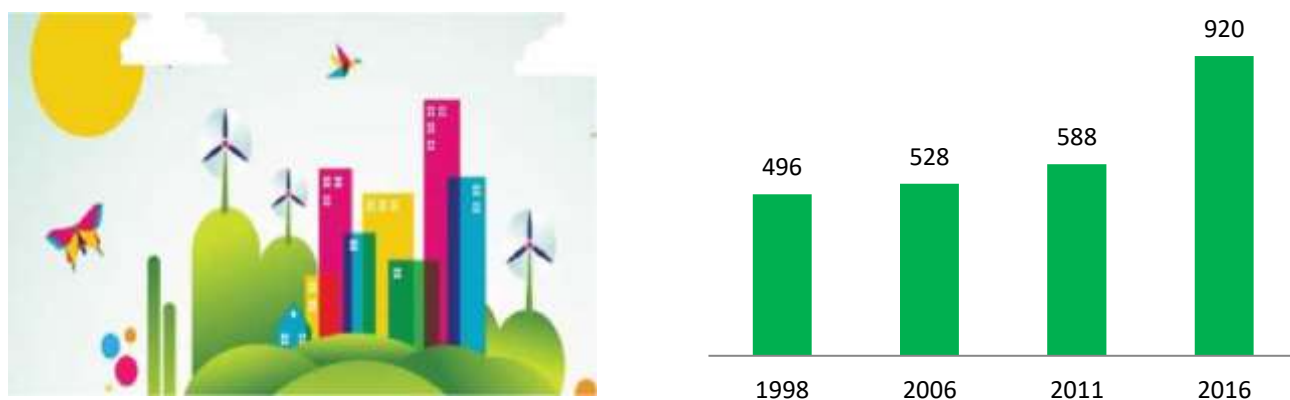
ААНБ нь газар зүйн мэдээллийн системийг ашиглан цахим кадастрын зураг дээр газрын зургийн програмын тусламжтайгаар байршлаа тодорхойлсон.

ААНБ-ын аймаг, нийслэл, сум, дүүрэг, баг, хороо, гудамж, хороолол, байр, хаалганы дугаар, бүсчлэлийн код зэрэг хаягийн үзүүлэлтийг ашиглан дараах 3 аргаар байршлыг тодорхойлсон. Үүнд:

1. Бүртгэлд суурилсан онлайн тооллогод хамрагдсан ААНБ нь цахим кадастрын зурагтгазрын зургийн програмын тусламжтайгаар байршлаа тодорхойлсон.
2. Хэвлэмэл буюу цаасан асуулгаар мэдээллийг цуглуулсан ААНБ-ын байршлыг интернэтэд холбогдсон сумдад тоологч онлайн програмд байршлын тэмдэглэгээ хийсэн.
3. Интернэтэд холбогдоогүй сумдад тоологч хэвлэмэл газрын зурагт ААНБ-ын байршлыгтэмдэглэж, аймаг, дүүргийн комисс болон ажлын хэсэгт хүлээлгэн өгч, аймаг, дүүрэгтажиллаж байгаа тоологч онлайнгаар газрын зурагт тэмдэглэгээг хийсэн.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 1998 оны тооллогод 496, 2006 онд 528, 2011 онд 588 ААНБ хамрагдаж байсан бол 2016 онд 920 ААНБ хамрагджээ.

ЗУРАГ 3.1 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА

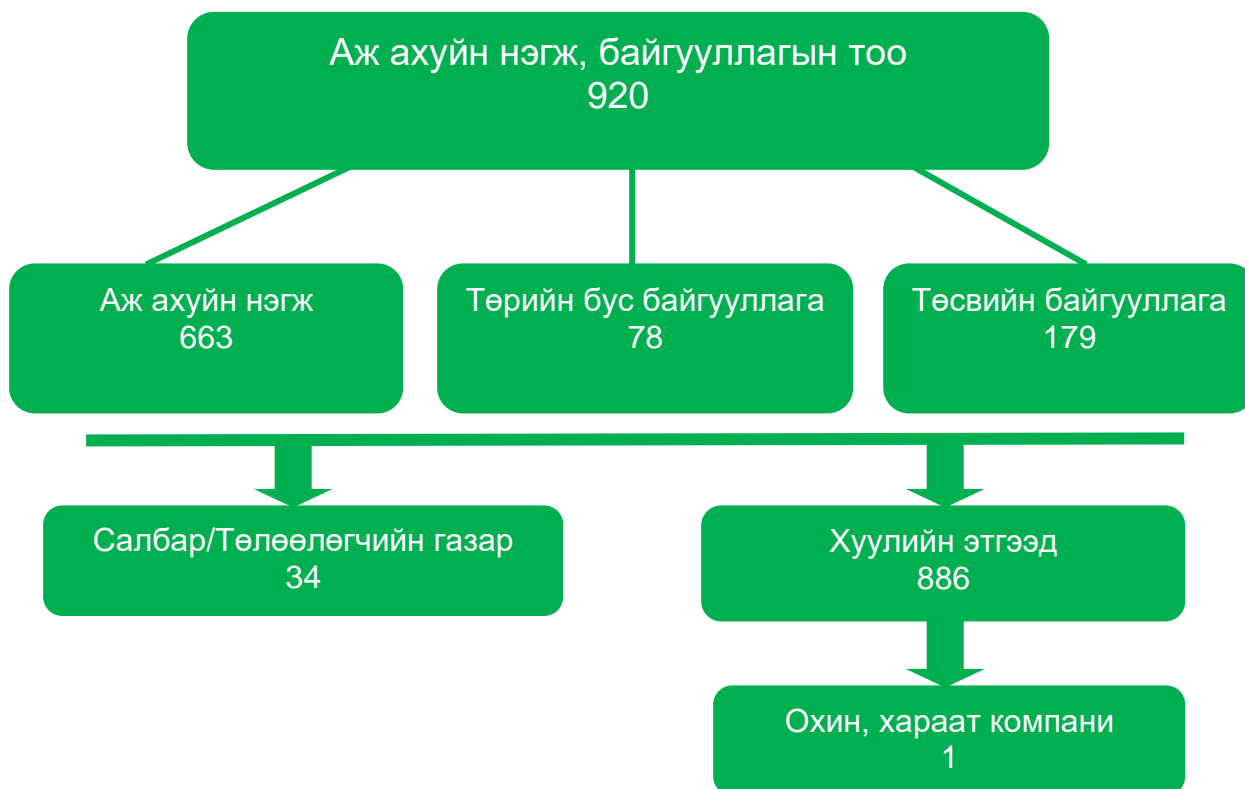

Сүүлийн 5 жилийн хугацаанд Говь-Алтай аймгийн аж ахуйн нэгж, байгууллага 332 нэмэгджээ. Энэ нь хэдийгээр аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооны өсөлт боловч цаад

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

агуулгаараа манай аймгийн эдийн засгийн цар хүрээ өргөжин тэлж байгааг харуулж байна.

ЗУРАГ 3.2. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, 2016 ОН, байгууллагын төрлөөр

Энэ удаагийн 2016 оны тооллогод хамрагдсан аж ахуйн нэгж, байгууллагыг төрлөөр нь авч

үзэхэд, нийт 920 аж ахуйн нэгж, байгууллагын 663 нь буюу 72.1 хувь нь аж ахуйн нэгж, 78 буюу 8.5 хувь нь төрийн бус байгууллага, 179 буюу 19.5 хувь нь төсвийн байгууллага байна.

Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь салбар/төлөөлөгчийн газрыг байгуулах замаар үйл ажиллагаагаа өргөтгөх эсвэл охин, хараат компани байгуулж, аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаагаа тэлэх хандлагатай байгаа нь харагдаж байна.

Иймд, өмнөх тооллогын нэгэн адил аж ахуйн нэгжийн салбар, охин, хараат компани хоорондын уялдааг нарийвчлан тогтоосон бөгөөд тооллогын дүнгээр нийт хамрагдсан 886 хуулийн этгээд нь 34 салбар нэгж байгуулж, 1 нь охин, хараат компанитай

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

ХҮСНЭГТ 3.1. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, тооллого явагдсан он, сумаар

Сум	1998	2006	2011	2016	$\frac{2016}{1998}$ %	$\frac{2016}{2006}$ %	$\frac{2016}{2011}$ %
Бүгд	488	528	588	920	1.9	1.7	1.6
Есөнбулаг	214	225	264	472	2.2	2.1	1.8
Алтай	18	19	18	22	1.2	1.2	1.2
Баян-Уул	9	16	14	22	2.4	1.4	1.6
Бигэр	12	21	21	30	2.5	1.4	1.4
Бугат	31	18	16	27	0.9	1.5	1.7
Дарив	12	13	20	22	1.8	1.7	1.1
Дэлгэр	20	31	39	43	2.2	1.4	1.1
Жаргалан	13	15	17	25	1.9	1.7	1.5
Тайшир	12	16	16	20	1.7	1.3	1.3
Тонхил	13	15	19	22	1.7	1.5	1.2
Төгрөг	17	16	14	24	1.4	1.5	1.7
Халиун	13	16	20	30	2.3	1.9	1.5
Хөхморьт	13	18	17	22	1.7	1.2	1.3
Цогт	26	33	32	49	1.9	1.5	1.5
Цээл	19	16	15	21	1.1	1.3	1.4
Чандмань	21	14	15	22	1.0	1.6	1.5
Шарга	12	16	19	26	2.2	1.6	1.4
Эрдэнэ	13	10	12	21	1.6	2.1	1.8

Аймгийн төвийн сум болох Есөнбулаг сумд аж ахуйн нэгж, байгууллагын төвлөрөл ихтэй байгаа нь харагдаж байна.

ХҮСНЭГТ 3.2. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, тооллого явагдсан он, байгууллагын төрлөөр

Он	Бүгд	Байгууллагын төрөл		
		Аж ахуйн нэгж	Төсвийн байгууллага	Төрийн бус байгууллага
1998	476	285	184	7
2006	433	261	157	15
2011	520	305	175	40
2016	886	634	177	75

Хуулийн этгээд аж ахуйн нэгж нь 2016 оны тооллогоор 634 болж, өмнөх тооллогоос 329 буюу 2.1 дахин, төсвийн байгууллага 177 болж, өмнөх тооллогоос 2 буюу 1.1 хувиар, төрийн бус байгууллага 75 болж, өмнөх тооллогоос 35 буюу 87.5 хувиар нэмэгджээ.

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

ХҮСНЭГТ 3.3. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, сум, тооллого явагдсан оноор

Сум, дүүрэг	1998		2006		2011		2016	
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%
Бүгд	468	98.2	433	100	520	100.2	886	100.1
Есөнбулаг сум	201	42.2	175	40.4	236	45.4	439	49.5
Алтай сум	17	3.6	16	3.7	15	2.9	22	2.5
Баян-Уул сум	9	1.9	12	2.8	12	2.3	22	2.5
Бигэр сум	12	2.5	16	3.7	19	3.7	30	3.4
Бугат сум	30	6.3	15	3.5	14	2.7	27	3
Дарив сум	12	2.5	12	2.8	18	3.5	22	2.5
Дэлгэр сум	20	4.2	29	6.7	36	6.9	43	4.9
Жаргалан сум	12	2.5	13	3	15	2.9	25	2.8
Тайшир сум	12	2.5	13	3	14	2.7	20	2.3
Тонхил сум	12	2.5	11	2.5	17	3.3	22	2.5
Төгрөг сум	17	3.6	14	3.2	11	2.1	24	2.7
Халиун сум	11	2.3	15	3.5	18	3.5	30	3.4
Хөхморьт сум	13	2.7	15	3.5	15	2.9	22	2.5
Цогт сум	25	5.3	27	6.2	29	5.6	49	5.5
Цээл сум	19	4	14	3.2	12	2.3	21	2.4
Чандмань сум	21	4.4	13	3	13	2.5	22	2.5
Шарга сум	12	2.5	15	3.5	17	3.3	25	2.8
Эрдэнэ сум	13	2.7	8	1.8	9	1.7	21	2.4

Хуул

ийн этгээдийн тооны өсөлтийн хувийг сумаар авч үзвэл, Есөнбулаг, Алтай, Бугат, Тонхил, Төгрөг, Цээл, Чандмань, Эрдэнэ сумдадт 2006 онд 1998 оны тооллогоос хуулийн

этгээдийн тоо буурч байсан бол 2016 оны тооллогоор бүх сумдад хуулийн этгээдийн тоо нэмэгдсэн байна.

ААНБ-ын 2016 оны тооллогод хамрагдсан хуулийн этгээдийн тоог өмнөх тооллогын дүнтэй

харьцуулахад Эрдэнэ, Төгрөг сумдад 2.2-2.3 дахин, Бугат, Есөнбулаг, Баян-Уул, Цээл, Чандмань, Цогт сумдад 69.0-92.9 хувь, Халиун, Жаргалан, Бигэр, Шарга, Хөхморьт, Алтай сумдад 46.7-66.7 хувь, Тайшир, Тонхил, Дарив, Дэлгэр сумдад 19.4-42.9 хувиар өсжээ (Хавсралт хүснэгт 2).

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, ХАРИУЦЛАГЫН ХЭЛБЭРЭЭР

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын хариуцлагын хэлбэрийг бүх гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай

нөхөрлөл (ББН), зарим гишүүд нь бүрэн хариуцлагатай нөхөрлөл (ЗБН), хоршоо, хувьцаат

компани (ХК), хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани (ХХК), төрийн өмчит үйлдвэрийн газар (ТӨҮГ), орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар (ОНӨҮГ), төсвийн байгууллага (ТБ), төрийн бус байгууллага (ТББ) гэж ангилдаг. Бусад гэсэн ангилалд ХЭАА болон сургууль гэх мэт байгууллагыг хамрууллаа.

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

Энэ хэсэгт аж ахуйн нэгж, байгууллагыг хариуцлагын хэлбэрээр ангилж, тооллогын үр дүнг танилцуулж байна.

ХҮСНЭГТ 3.4. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, тооллого явагдсан он, хариуцлагын хэлбэрээр

Хариуцлагын хэлбэр	1998	2006	2011	2016	2016	
					2006 %	2011 %
Бүгд	476	433	520	886	204.6	170.0
ХК	4	4	4	3	75.0	75.0
ХХК	93	135	194	479	354.8	246.9
Хоршоо	99	84	70	114	135.7	162.9
Нөхөрлөл	13	27	27	28	103.7	103.7
ТӨҮГ, ОНӨҮГ	13	11	10	10	90.9	100.0
ТББ	7	15	40	75	500.0	187.5
Төсвийн байгууллага	184	157	175	177	112.7	101.1
ХЭАА	63	0	0	0	0	0

Тооллогод хамрагдсан хуулийн этгээдийн 479 буюу 54.1 хувь нь ХХК, 75 буюу 8.5 хувь нь ТББ, 177 буюу 20.0 хувь нь төсвийн байгууллага, 114 буюу 12.9 хувь нь хоршоо, 28 буюу 3.2 хувь нь нөхөрлөл, 10 буюу 1.1 хувь нь ТӨҮГ болон ОНӨҮГ, 3 буюу 0.3 хувь нь ХК байна.

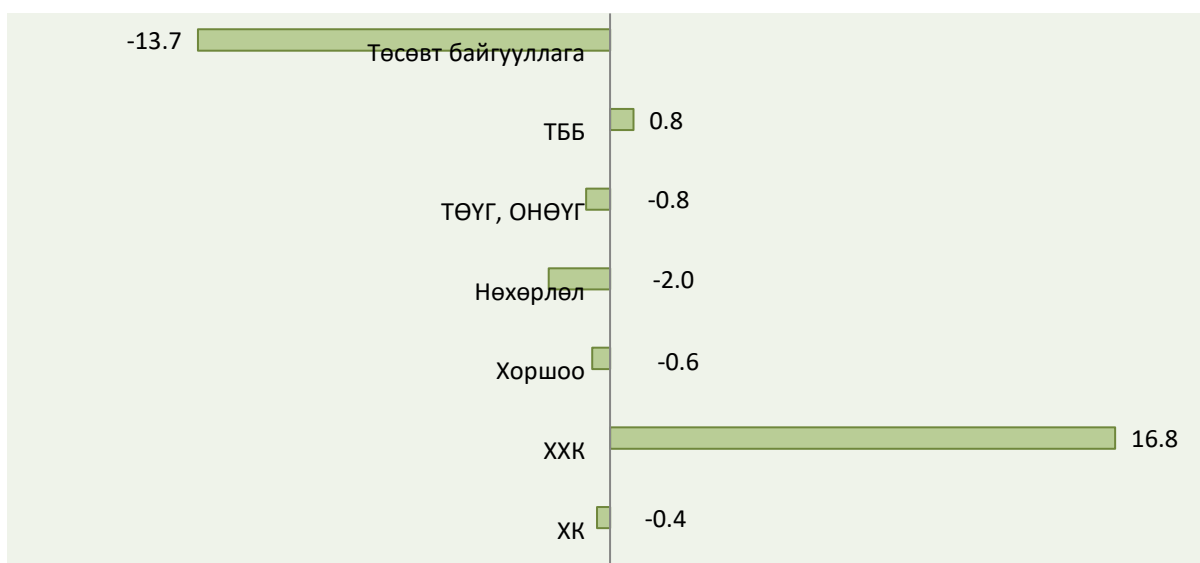
ХҮСНЭГТ 3.5. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, 2016 ОН, хариуцлагын хэлбэр, сумаар

Сум	Хариуцлагын хэлбэр							
	Бүгд	ХК	ХХК	Хоршоо	Нөхөрлөл	ТӨҮГ, ОНӨҮГ	ТББ	Төсөвт байгууллага
Бүгд	886	3	479	114	28	10	75	177
Есөнбулаг сум	439	2	300	18	11	7	42	59
Алтай сум	22		10	6			1	5
Баян-Уул сум	22		11	2	2		1	6
Бигэр сум	30		12	5	2		5	6
Бугат сум	27		13	5			1	8
Дарив сум	22		9	4	1	1	1	6
Дэлгэр сум	43		17	12	2		1	11
Жаргалан сум	25		6	9	1		3	6
Тайшир сум	20		9	2	2		1	6
Тонхил сум	22		10	2			3	7
Төгрөг сум	24		11	5			2	6
Халиун сум	30		9	9	1		4	7
Хөхморьт сум	22		10	3			2	7
Цогт сум	49	1	19	13	2		1	13
Цээл сум	21		9	4			2	6
Чандмань сум	22		8	7			1	6
Шарга сум	25		8	4	4	1	2	6
Эрдэнэ сум	21		8	4		1	2	6

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

Хязгаарлагдмал хувьцаат компанийн дийлэнх нь аймгийн төвийн сум буюу Есөнбулаг сумд байрлажээ.

ЗУРАГ 3.3. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН ХАРИУЦЛАГЫН ХЭЛБЭРИЙН БҮТЦЭД ГАРСАН ӨӨРЧЛӨЛТ, 2016 ОН, өмнөх тооллогын дүнгээс, пунктээр

Өмнөх тооллогын дүнгээс хойш хуулийн этгээдийн хариуцлагын хэлбэрийн бүтцэд гарсан өөрчлөлтийг авч үзвэл, 2011 оны тооллогоор хуулийн этгээдийн дүнд төрийн бус байгууллага 7.7 хувийг эзэлж байсан бол 2016 онд 8.5 хувийг эзэлж, 0.8 пунктээр өссөн байна. 2011 оны тооллогын дүнгээс хязгаарлагдмал хувьцаат компанийн тоо 16.8 пунктээр өссөн бол хоршоо 0.6 пункт, ТӨҮГ болон ОНӨҮГ 0.8 пункт, ХК 0.4 пункт, нөхөрлөл 2.0 пункт, төсвийн байгууллага 13.7 пунктээр буурчээ.

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР

Эдийн засгийн хамрах хүрээ тэлж, жилээс жилд ААНБ-ын тоо нэмэгдэж байгаа тул ААНБ-ын эрхэлж байгаа үйл ажиллагааны чиглэлийг нарийвчлан тогтоож, салбарын түвшинд, орон нутгийн түвшинд болон ААНБ-ын түвшинд бодлого боловсруулах, шийдвэр гаргахад хэрэгцээтэй мэдээллийг гаргахыг зорилоо.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2016 оны тооллогод ААНБ-ын үйл ажиллагааны чиглэлийг тогтооход Сангийн сайдын 103 тоот тушаалаар 2011 оны 04-р сарын 29-ний өдрийн баталсан “Эдийн засгийн бүх төрлийн үйл ажиллагааны салбарын ангилал” (ISIC) хувилбар 4.0-ыг ашигласан.

Хуулийн этгээдийн тоог эдийн засгийн үйл ажиллагааны чиглэлээр авч үзвэл, үйлчилгээний салбарын хуулийн этгээдийн тоо 169 буюу 26.7 хувь, худалдааны салбарынх 267 буюу 42.1 хувь, барилгын салбарынх 42 буюу 6.6 хувь, аж үйлдвэрийн салбарынх 76 буюу 12.0 хувь, ХАА-н салбарынх 80 буюу 12.6 хувийг эзэлж байна.

Аж үйлдвэрийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг хуулийн этгээд 2016 онд өмнөх тооллогоос 59.7 хувиар, үйлчилгээний чиглэлийнх 77.2 хувиар, худалдааны чиглэлийнх

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

79.3 хувиар, ХАА-н чиглэлийнх 85.8 хувиар, барилгын чиглэлийнх 2.6 дахин нэмэгджээ. Хуулийн этгээдэд худалдаа болон үйлчилгээний чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг хуулийн этгээдийн хувийн жин өндөр хэвээр буюу нийт хуулийн этгээдийн 80.0 орчим хувийг эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 3.6. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, 2011, 2016 ОН, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР

	2011					2016					
	Бүгд	ХАА	Аж үйлдвэр	Худалдаа	Үйлчилгээ	Бүгд	ХАА	Аж үйлдвэр	Барилга	Худалдаа	Үйлчилгээ
Бүгд	37	11	7	9	10	185	32	26	15	77	35
Үйл ажиллагаагаа эхлээгүй	3	1		1	1	49	10	6	5	16	12
Үйл ажиллагаагаа түр зогссон	13	3	3	3	4	67	8	9	5	30	15
Хөрөнгө, санхүүгийн эх үүсвэр дутагдалтай	11	3	1	4	3	39	8	5	4	20	2
Ажлын байргүй						1					1
Ажлын туршлага, зохион байгуулалт хангалтгүй	1				1						
Үйл ажиллагаа нь бүрэн зогссон	5	3		1	1	19	4	4		7	4
Бусад	4	1	3			10	2	2	1	4	1

ХҮСНЭГТ 3.7. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛДАГ БАЙРНЫ ЭЗЭМШИЛ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ, БАЙРНЫ ЭЗЭМШЛИЙН ТӨРЛӨӨР

ЭЗҮАА	2011				016				
	Бүгд	Өөрийн эзэмшлийн	Түрээсийн	Бусад	Бүгд	Өөрийн эзэмшлийн	Түрээсийн	Бусад	Тогтсон байргүй
	305	140	37	128	634	439	49	11	135
ХАА	56	17	5	34	80	37		1	42
Аж үйлдвэр	49	24	6	19	76	53	10	3	10
Барилга	18	9	3	6	42	27	3	1	11
Худалдаа	79	43	9	27	267	205	14	3	45
Үйлчилгээ	103	47	14	42	169	117	22	3	27

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, АЖИЛЛАГЧДЫН ТООНЫ БҮЛГЭЭР

Ажиллагчдын тоо нь ААНБ-ын үйл ажиллагааны цар хүрээ, чадамжийг илэрхийлэх гол үзүүлэлтийн нэг юм. Иймд, ААНБ-ын 2016 оны тооллогоор 2015 онд үйл ажиллагаа явуулсан ААНБ-аас ажиллагчдын тооны мэдээллийг цуглуулсан тул ажиллагчдын тооны үзүүлэлтийг 2015 онд үйл ажиллагаа явуулсан хуулийн этгээдийн түвшинд бүлгээр ангилан авч үзлээ.

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

ХҮСНЭГТ 3.8. ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛСАН ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, ажиллагчдын тоо, хүйсээр тооллого явагдсан оноор

	2006			2011			2016		
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО	4733	2149	2584	5959	2590	3369	6861	3159	3702

Үйл ажиллагаа 2015 онд явуулсан хуулийн этгээдийн тоог ажиллагчдын тоо 6861 байна. Үүнээс 54.0 хувийг эмэгтэйчүүд эзлэж байна.

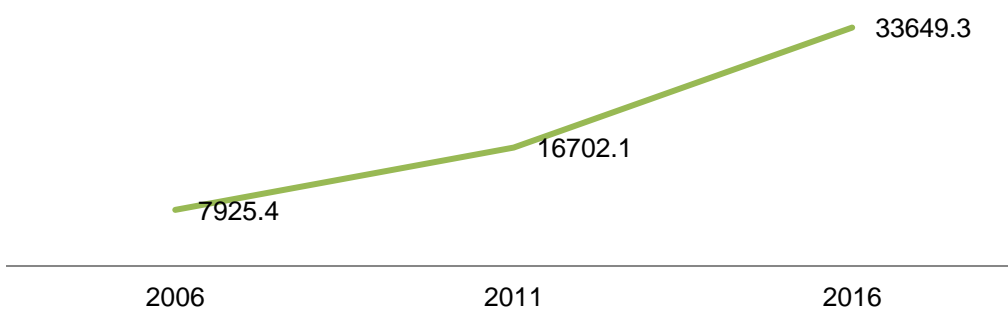
ХҮСНЭГТ 3.9 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, ТҮҮНД АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ, 2011, 2016 ОН

ЭЗҮЯА 4.0	2011		2016	
	ААНБ	Ажиллагчид	ААНБ	Ажиллагчид
	483	5959	678	6861
ХАА	45	287	47	194
Аж үйлдвэр	42	375	53	731
Барилга	18	460	29	343
Худалдаа	70	217	196	506
Үйлчилгээ	308	4620	353	5087

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГЫН БҮЛГЭЭР

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааны цар хүрээ, чадамжийг тодорхойлох гол үзүүлэлтийн нэг нь ажиллагчдын тооноос гадна борлуулалтын орлого байдаг. Энэ бүлэгт аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоог 2015 онд үйл ажиллагаа явуулсан ААНБ-ын борлуулалтын орлогын бүлгээр авч үзлээ.

ЗУРАГ 3.4. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, САЯ ТӨГРӨГӨӨР, 2005, 2010,

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

ХҮСНЭГТ 3.10. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, ӨМЧИЙН ТӨРӨЛ, САЯ ТӨГРӨГӨӨР, 2005, 2010, 2015 ОН

Өмчийн хэлбэр	1998		2006		2011		2016	
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%
Нийт	496	100	7925.5	100	16702.1	100	33649.4	100
Төрийн	38	7.7	7.9	0.1	985.3	5.9	7091.1	21
Орон нутгийн			1606.5	20.3	1213	7.3	1330	4
МУ-ын иргэний хувийн	446	89.9	6300.6	79.5	14484.2	86.7	25228.3	75
Хувийн гадаадтай хамтарсан	12	2.4	10.5	0.1	19.6	0.1		
Гадаад улсын			0	0				

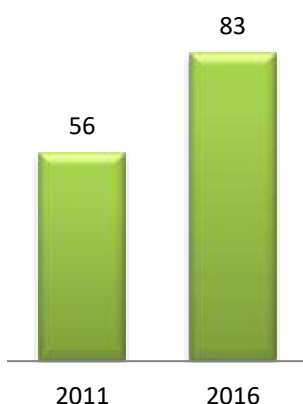
ХҮСНЭГТ 3.11 АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ, 1998, 2005, 2010, 2015 ОН

ЭЗҮАА 3.1	1998		2006		2011		2016	
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%
Нийт	496	100	7925.5	100.1	16702.1	100	33649.4	100
ХАА	45	9.1	76.5	1	382.4	2.3	641.3	1.9
Аж үйлдвэр	123	24.8	5702.9	72	3075.3	18.4	13352.7	39.7
Барилга	15	3	639.5	8.1	6995.2	41.9	6632.4	19.7
Худалдаа	229	46.2	1205.6	15.2	4616.3	27.6	8853.9	26.3
Үйлчилгээ	84	16.9	301	3.8	1632.9	9.8	4169.1	12.4

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАР

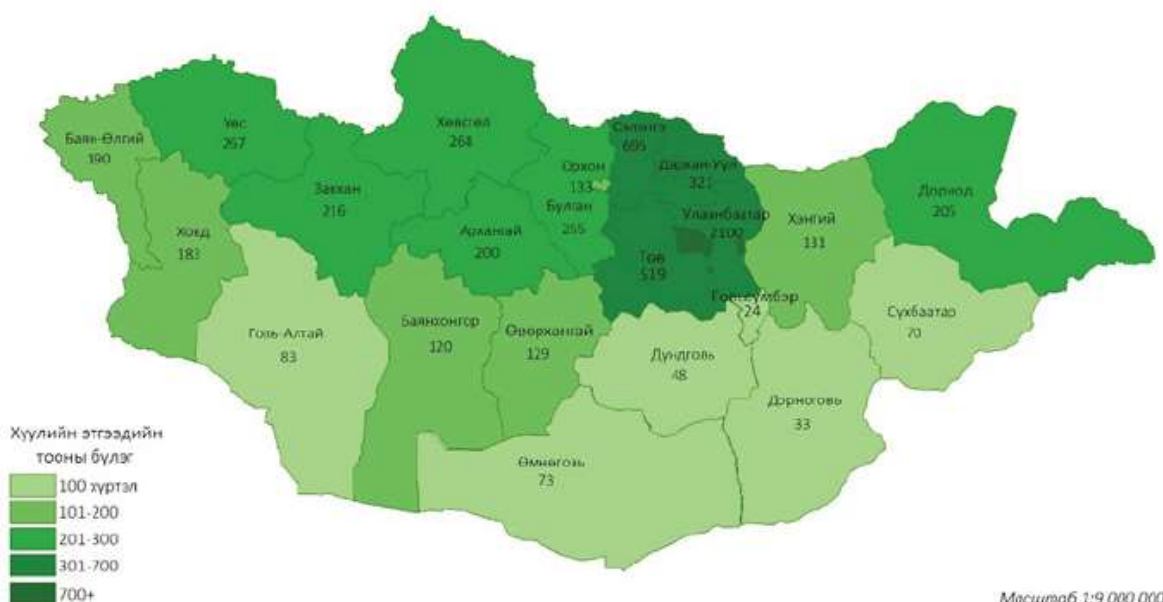
Хөдөө аж ахуйн салбарыг газар тариалан, мал аж ахуйн үйлдвэрлэл; ан агнуур болон түүнд туслах үйл ажиллагаа; ойн аж ахуй, мод бэлтгэл; загас агнуур, үржүүлэг зэрэг дэд салбараар ангилж, мэдээллийн боловсруулалтыг хийсэн.

ЗУРАГ 3.5. ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАРЫН ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, 2011, 2016 ОН

Өмнөх тооллоготой харьцуулахад хуулийн этгээдийн тоо 27 нэгжээр буюу 48.2 хувиар өссөн байна.

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАР

Аж үйлдвэрийн салбарт уул уурхай, олборлолт, боловсруулах аж үйлдвэр, цахилгаан, хий,

дулаан үйлдвэрлэл, ус хангамж зэрэг үйлдвэрлэлийн дэд салбарыг хамруулан авч үзлээ.

Дээрх дэд салбарт хамрагдах аж ахуйн нэгжийн тооны эзлэх хувь хэмжээ болон эдийн засагт тэдгээрийн оруулж буй хувь нэмэр нь хоорондоо төдийлөн харилцан хамааралгүй

байдаг.

ХҮСНЭГТ 3.12. БОЛОВСРУУЛАХ ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН САЛБАРЫН ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН ТОО, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БҮЛЭГ, ТООЛЛОГО ЯВАГДСАН ОНООР

ЭЗҮАА 4.0	2011		2016	
	Тоо	%	Тоо	%
Нийт	37	100.0	60	100.0
Хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	14	37.8	21	35.0
Ундаа үйлдвэрлэл	3	8.1	4	6.7
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	4	10.8	4	6.7
Хувцас үйлдвэрлэл	3	8.1	6	10.0
Арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	4	10.8	5	8.3
Тавилгаас бусад мод болон модон бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл; сүрэл, дэрсэн эдлэл үйлдвэрлэл	4	10.8	1	1.7
Хэвлэх, дуу бичлэгийн хувилах, дахин үйлдвэрлэх үйл ажиллагаа	0	0.0	2	3.3
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	0	0.0	1	1.7
Төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл	2	5.4	9	15.0
Металл үйлдвэрлэл	0	0.0	1	1.7
Машин, тоног төхөөрөмжөөс бусад металл бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл	1	2.7	2	3.3
Тавилга үйлдвэрлэл	0	0.0	2	3.3
Бусад боловсруулах үйлдвэрлэл	2	5.4	1	1.7
Машин, тоног төхөөрөмжийн угсралт, суурилуулалт ба засвар	0	0.0	1	1.7

Боловсруулах үйлдвэрийн салбарын хуулийн этгээдийн тоо 2016 онд 60 аж

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

ажуйн нэгж болж, өмнөх тооллогоос 23 аж ахуйн нэгж буюу 37.8 хувиар, 2015 оны тооллогын дүнгээр үүнээс хүнсний бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийн 21 аж ахуйн нэгж (35.0%), ундаа үйлдвэрлэл 4 аж ахуйн нэгж (6.7%), нэхмэлийн үйлдвэрлэл 4 аж ахуйн нэгж (6.7%), хувцас үйлдвэрлэл 6 аж ахуйн нэгж (10.0%), арьс, арьсан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 5 аж ахуйн нэгж (8.3%), төмөрлөг бус эрдэс бодисоор хийсэн эдлэл үйлдвэрлэл 9 аж ахуйн нэгж (15.0%) тус тус эзлэж байна.

ХҮСНЭГТ 3.13. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбар, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулдаг байрны эзэмшлийн төрлөөр

ЭЗҮАА	2016				
	Бүгд	Өөрийн эзэмшлийн	Түрээсийн	Бусад	Тогтсон байргүй
	634	439	49	11	135
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	80	37	0	1	42
Уул уурхай, олборлолт	1	0	0		1
Боловсруулах үйлдвэрлэл	60	41	10	1	8
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	12	10	0	1	1
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	3	2	0	1	0
Барилга	42	27	3	1	11
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	267	205	14	3	45
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	11	7	0	0	4
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	34	24	7	0	3
Мэдээлэл, холбоо	6	5	0	0	1
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	7	4	0	0	3
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	4	4	0	0	0
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	63	46	5	1	11
Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	10	6	0	1	3
Боловсрол	10	7	2	0	1
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	20	11	7	1	1
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	1	1	0	0	0
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	3	2	1	0	0

Аж ахуйн нэгжүйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулдаг байрны эзэмшлийн төрлөөр авч үзвэл

БҮЛЭГ III. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, БАЙРШИЛ

өөрийн эзэмшлийн 439 аж ахуйн нэгж (69.2%), түрээсийн 49 аж ахуйн нэгж (7.7%), бусад 11 аж ахуйн нэгж (1.7%), тогтсон байргүй 135 аж ахуйн нэгж (21.2%) тус тус эзлэж байна.

МЭДЭЭЛЭЛ, ХОЛБООНЫ САЛБАР

Монгол Улсын мэдээлэл, харилцаа холбооны салбарын үйл ажиллагаа өргөжин тэлж, эдийн засгийн өсөлтийг хангахад зохистой хувь нэмэр оруулж ирсэн.

ХҮСНЭГТ 3.14. ТЭЭВЭР, АГУУЛАХ, МЭДЭЭЛЭЛ, ХОЛБООНЫ САЛБАРЫН АЖ АХУЙН НЭГЖ, ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН ТОО, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ДЭД САЛБАРААР

ЭЗҮАА 4.0	2011		2016	
	Тоо	%	Тоо	%
Нийт	11	100.0	22	100.0
ТЭЭВЭР БА АГУУЛАХЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	5	45.5	12	54.5
Хуурай замын тээвэр	5	45.5	11	50
Агуулахын болон тээврийн туслах үйл ажиллагаа	0	0	1	4.5
МЭДЭЭЛЭЛ, ХОЛБОО	6	54.5	10	45.5
Эх бэлтгэх, нийтлэх үйл ажиллагаа	1	9.1	3	13.6
Өргөн нэвтрүүлэг бэлтгэх, дамжуулах үйл ажиллагаа	4	36.4	4	18.2
Цахилгаан холбоо	0	0	1	4.5
Компьютер програмчлал, зөвлөгөө болон түүнд холбогдох үйл ажиллагаа	1	9.1	2	9.1

Мэдээлэл, холбооны салбарт үйл ажиллагаа эрхэлдэг хуулийн этгээд 2011 оны тооллогоос 4 аж ахуйн нэгж 34.0 буюу хувиар нэмэгдэж, 10 аж ахуйн нэгж болжээ. Үүнд, компьютер програмчлал, зөвлөгөө болон түүнд холбогдох үйл ажиллагааны дэд салбарын нэгж 2 буюу 20.0 хувь, цахилгаан холбоо 1 буюу 10.0 хувь, эх бэлтгэх, нийтлэх үйл ажиллагааны дэд салбарын нэгжийн тоо 3 буюу 30.0 хувь, кино, видео, телевизийн хөтөлбөрийн үйлдвэрлэл, бичлэг хийх болон хөгжим, ая үйлдвэрлэх үйл ажиллагааны дэд салбарын нэгж 4 буюу 40.0 хувийг эзлэж байна.

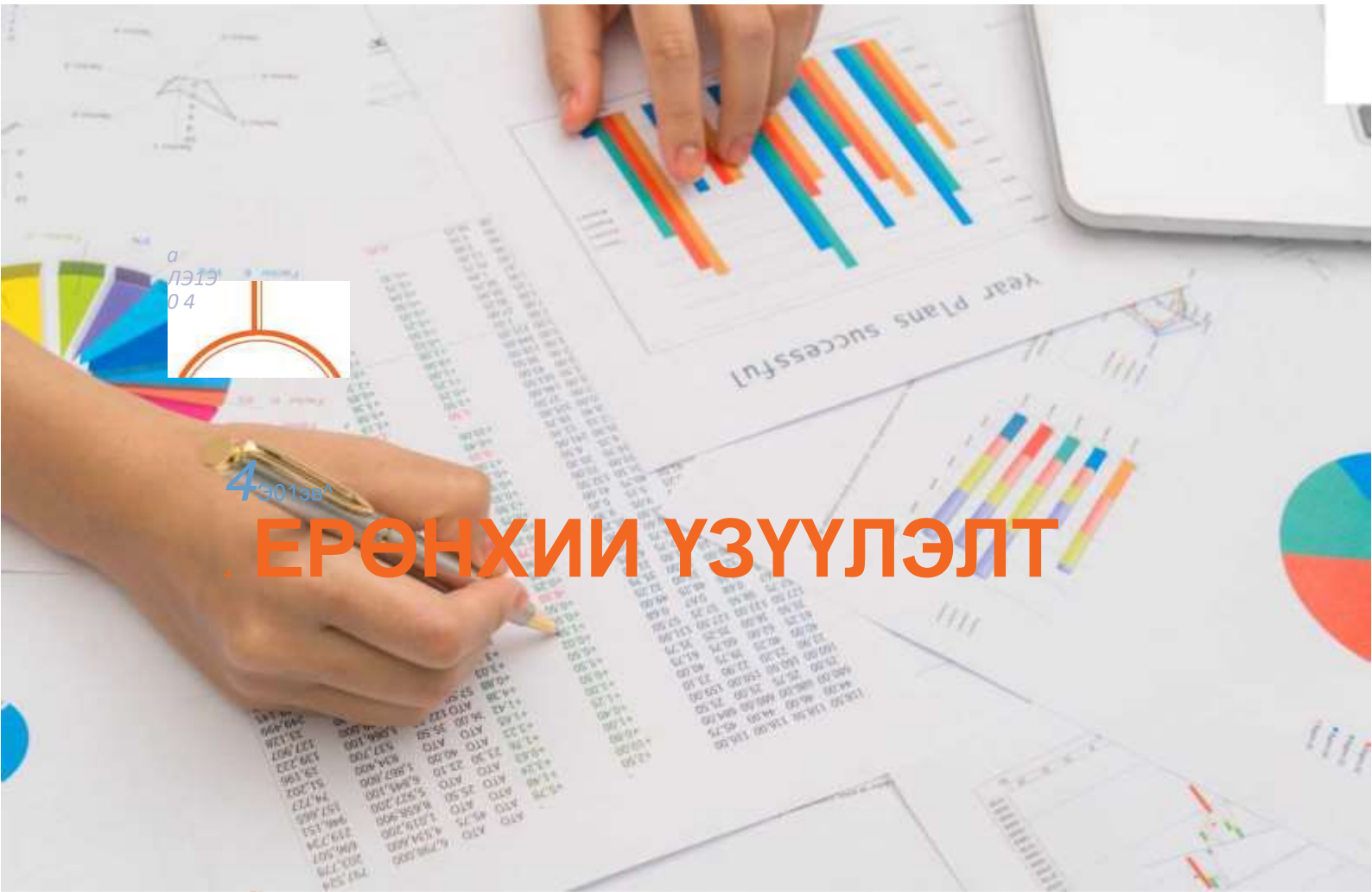
Мэдээлэл, холбооны салбарын хуулийн этгээдийг 2011 оны тооллогын дүнтэй харьцуулахад, эх бэлтгэх, нийтлэх үйл ажиллагааны дэд салбарын мэдээлэл, холбооны салбарын нийт дүнд эзлэх хувь 4.4 пунктээр, цахилгаан холбоонийт дүнд эзлэх хувь 4.5 пунктээр, нэмэж харин кино, видео, телевизийн хөтөлбөрийн үйлдвэрлэл, бичлэг хийх болон хөгжим, мэдээллээр үйлчлэх үйл ажиллагааны дэд салбарын эзлэх хувь 18.2 пунктээр, ая үйлдвэрлэх үйл ажиллагааны дэд салбарын хувь 18.2 пунктээр буурсан байна.

а
лэиэ
04

4-0195

ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

ҮҮСГЭН БАЙГУУЛАГДСАН ХЭЛБЭР

Аж ахуйн нэгжийн үүсгэн байгуулагдсан хэлбэрийг "Компанийн тухай" Монгол Улсын хуулийн дагуу аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2016 оны Улсын тооллогын асуулгын хуудас (ААНБТ-1)-т тусгасан. Аж ахуйн нэгжийн үүсгэн байгуулагдсан хэлбэрийг шинээр байгуулагдсан, өөрчлөн байгуулсан, нийлүүлсэн, нэгдсэн, хуваагдсан, тусгаарласан, өөрчлөн зохион байгуулагдсан гэж ангилан авч үздэг.

ХҮСНЭГТ 4.1. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖ, үүсгэн байгуулагдсан хэлбэр, тооллого явагдсан оноор

Үүсгэн байгуулагдсан хэлбэр	2006		2011		2016		2016 % 2011
	Бүгд	%	Бүгд	%	Бүгд	%	
Бүгд	261	99.9	305	100.1	634	100.2	207.9
Шинээр байгуулагдсан	219	83.9	289	94.8	601	94.8	208
Нийлүүлсэн	1	0.4	1	0.3	15	2.4	1500
Нэгдсэн	1	0.4	0	0	1	0.2	0
Хуваагдсан	3	1.1	0	0	1	0.2	0
Тусгаарласан	4	1.5	2	0.7	3	0.5	150
Өөрчлөн зохион байгуулагдсан	28	10.7	11	3.6	13	2.1	118.2
Бусад	5	1.9	2	0.7	0	0	0

Тооллогод хамрагдсан хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн 94.8 хувь нь шинээр үүсгэн байгуулагдаж, үлдсэн 5.2 хувь нь бусад хэлбэр (нийлүүлсэн, нэгдсэн, хуваагдсан, тусгаарлагдсан, өөрчлөгдсөн)-ээр үүсгэн байгуулагдсан байна. Хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн тоог үүсгэн байгуулагдсан хэлбэрт эзлэх хувийг өмнөх оны тооллогын дүнтэй харьцуулбал, нэмэгдсэн бол нийлүүлсэн хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн тоо 2.1 пунктээр, нэгдсэн ААН нь 0.2 пунктээр, хуваагдсан 0.1 пунктээр нэмэгдэж тусгаарлагдсан

нь 0.2 пунктээр, өөрчлөн зохион байгуулагдсан ААН-ын хувьд 0.5 пунктээр, бусад хэлбэрээр үүсгэн байгуулагдсан хуулийн этгээд 0.7 пунктээр буурчээ. Харин шинээр байгуулагдсан ААН-н хувьд өөрчлөлтгүй байна

БҮЛЭГ IV. ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

ХҮСНЭГТ 4.2. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖ, үүсгэн байгуулагдсан хэлбэр, сумаар

Сум	Үүсгэн байгуулагдсан хэлбэр						
	Бүгд	Шинээр байгуулагдсан	Нийлүүлсэн	Нэгдсэн	Хуваасан	Тусгаарласан	Өөрчлөгдсөн
Бүгд	634	601	15	1	1	3	13
Есөнбулаг сум	338	328	1		1	2	6
Алтай сум	16	15		1			
Баян-Уул сум	15	14	1				
Бигэр сум	19	16					3
Бугат сум	18	15	1				2
Дарив сум	15	13	1			1	
Дэлгэр сум	31	24	7				
Жаргалан сум	16	16					
Тайшир сум	13	13					
Тонхил сум	12	12					
Төгрөг сум	16	16					
Халиун сум	19	18	1				
Хөхморьт сум	13	13					
Цогт сум	35	35					
Цээл сум	13	12					1
Чандмань сум	15	14	1				
Шарга сум	17	16					1
Эрдэнэ сум	13	11	2				

Хүснэгт 4.2-оос харахад хуулийн этгээд аж ахуйн нэгж шинээр үүсгэн байгуулагдах нь давамгайлсан байна.

ХҮСНЭГТ 4.3. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖ, 2016 ОН, үүсгэн байгуулагдсан хэлбэр, хариуцлагын хэлбэрээр

Үүсгэн байгуулагдсан хэлбэр	Бүгд	Хариуцлагын хэлбэр					ТӨҮГ, ОНӨҮ Г	Бусад
		ХК	ХХК	Хоршоо	Нөхөрлөл			
БҮГД	634	3	479	114	28	10		
Шинээр байгуулагдсан	601	2	465	98	28	8		
Нийлүүлсэн	15		2	13				
Нэгдсэн	1			1				
Хуваагдсан	1		1					
Тусгаарласан	3		2			1		
Өөрчлөн зохион байгуулагдсан	13	1	9	2		1		
Бусад								

Хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн үүсгэн байгуулагдсан хэлбэр бүрд ХХК нь голлох байр суурьтай байна. Тухайлбал, тооллогод хамрагдсан аж ахуйн нэгжийг үүсгэн байгуулагдсан

БҮЛЭГ IV. ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

болон хариуцлагын хэлбэрээр авч үзвэл, нийт 634 аж ахуйн нэгжээс 601 буюу 94.8 хувь нь шинээр үүсгэн байгуулагдсан ба тэдгээрийн 465 буюу 77.4 хувь нь ХХК байна.

ХҮСНЭГТ 4.4. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖ, 2016 ОН, үүсгэн байгуулагдсан хэлбэр, эдийн засгийн үйл ажиллагааны чиглэлээр

Үүсгэн байгуулагдсан хэлбэр	Бүгд	Үйл ажиллагааны чиглэл					Үйлчилгээ
		ХАА	Аж үйлдвэр	Барилга	Худалдаа	Бусад	
Бүгд	634	80	76	42	267	169	
Шинээр байгуулагдсан	601	71	71	41	253	165	
Нийлүүлсэн	15	6	6		9		
Нэгдсэн	1	1	1				
Хуваагдсан	1					1	
Тусгаарласан	3		1		1	1	
Өөрчлөн зохион	13	2	4	1	4	2	
Бусад							

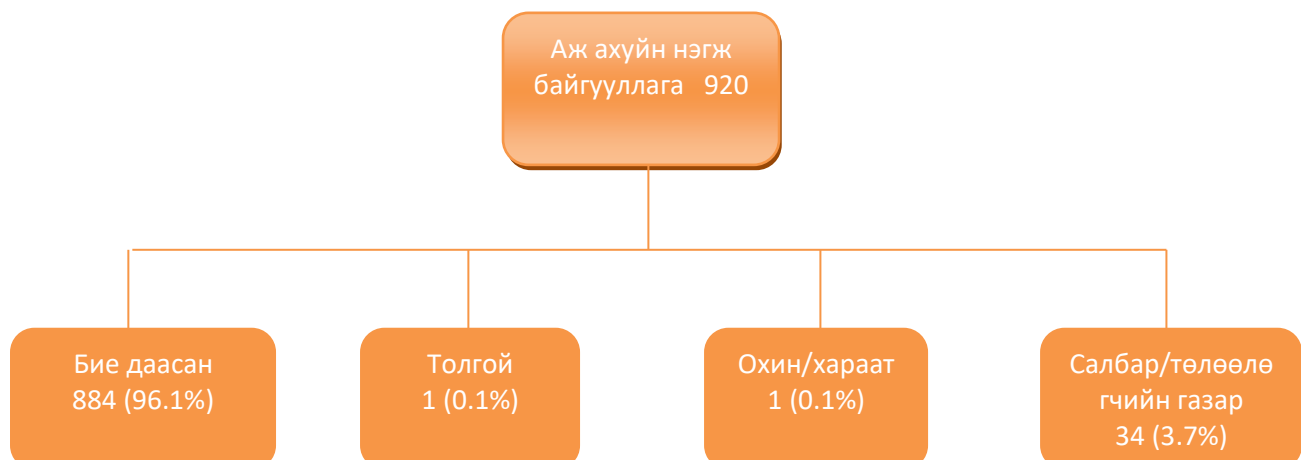
Хуулийн этгээд үүсгэн байгуулагдсан хэлбэр тус бүрд худалдаа, үйлчилгээний чиглэлийн нэгж 26.7-42.1 хувийг эзэлж, давамгайлах хандлагатай байна.

Шинээр байгуулагдсан аж ахуйн нэгжийн 42.1 хувь нь худалдаа, 27.5 хувь нь үйлчилгээ, 6.8 хувь нь барилга, 11.8 хувь нь аж үйлдвэр, 11.8 хувь нь ХАА-н чиглэлээр байгуулагдсан байхад аж ахуйн нэгжийг нийлүүлж зохион байгуулагдсан ААН-ын 60.0 хувь нь худалдаа, 40.0 хувь нь ХАА чиглэлээр байгуулагджээ.

ТОЛГОЙ, ОХИН, САЛБАР НЭГЖ

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллогын асуулгад ААНБ-ын харьяалал хоорондын уялдааг харуулах зорилгоор ААНБ-ын толгой, охин, салбар нэгжийн талаарх багц асуултыг тусгасан.

ЗУРАГ 4.1. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, харьяаллын хэлбэрээр

БҮЛЭГ IV. ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

ХҮСНЭГТ 4.6. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, харьяаллын хэлбэр, тооллого явагдсан оноор

	2006		2011		2016		2011 2006 %	2016 2011%
	Бүгд	%	Бүгд	%	Бүгд	%		
Бүгд	433	99.9	520	100.0	886	100.0	120.1	170.4
Бие даасан	431	99.5	513	98.7	884	99.8	119.0	172.3
Толгой	1	0.2	1	0.2	1	0.1	100.0	100.0
Охин/хараат	1	0.2	6	1.2	1	0.1	600.0	16.7

Хуулийн этгээдийн тоо 2011 оны тооллогын дүнтэй харьцуулахад 2016 онд 366 нэгж буюу 70.4 хувиар, бие даасан хуулийн этгээд 371 нэгж буюу 72.3 хувиар нэмэгдсэн бол охин/хараат/ компани 5 нэгж буюу 83.3 хувиар буурчээ. Харин толгой компани буюу харьяалах дээд байгууллага нь өөрчлөлтгүй байна.

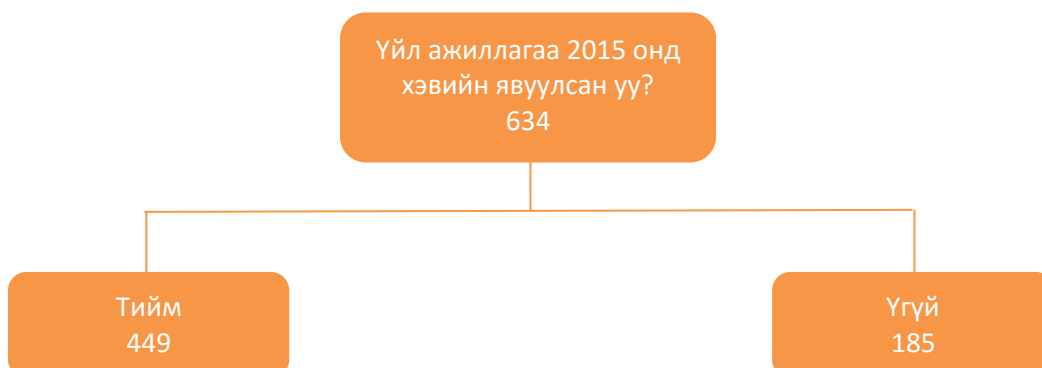
ХҮСНЭГТ 4.7 АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, 2016 ОН, сумаар, харьяаллын хэлбэрээр

Сум	Бүгд	Харьяаллын хэлбэр			
		Бие даасан	Толгой	Охин/хараат	Салбар
Бүгд	920	884	1	1	34
Есөнбулаг сум	472	437	1	1	33
Алтай сум	22	22			
Баян-Уул сум	22	22			
Бигэр сум	30	30			
Бугат сум	27	27			
Дарив сум	22	22			
Дэлгэр сум	43	43			
Жаргалан сум	25	25			
Тайшир сум	20	20			
Тонхил сум	22	22			
Төгрөг сум	24	24			
Халиун сум	30	30			
Хөхморьт сум	22	22			
Цогт сум	49	49			
Цээл сум	21	21			
Чандмань сум	22	22			
Шарга сум	26	25			1
Эрдэнэ сум	21	21			

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭЛТИЙН БАЙДАЛ

Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаа эрхлэлтийн талаарх мэдээллийг энэ бүлэгт авч үзлээ.

ЗУРАГ 4.2. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭЛТИЙН БАЙДАЛ

Тооллогод хамрагдсан 634 аж ахуйн нэгжийн 449 буюу 70.8 хувь нь үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулж, харин 185 буюу 29.2 хувь нь үйл ажиллагаагаа тодорхой шалтгаанаар хэвийн явуулаагүй байна.

ЗУРАГ 4.3. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭЛТИЙН БАЙДАЛ, тооллого явагдсан оноор

Үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулаагүй хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийг 2011 оны тооллоготой

харьцуулахад нийт аж ахуйн нэгжид эзлэх хувь 17.0 пунктээр буурчээ. Идэвхгүй буюу үйл ажиллагаа явуулаагүй хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн тоо 2011 онд 2006 оныхоос 2.9 дахин нэмэгдэж байсан бол, 2016 онд 2011 оныхоос 5 дахин нэмэгдэж, 185 болжээ. Үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулаагүй аж ахуйн нэгжийн өмнөх 2006, 2011 оны тооллогод 12.1-14.2 хувийг эзэлж байсан бол энэ удаагийн 2016 оны тооллогын үр дүнгээр үйл ажиллагаа явуулаагүй ААН-ийн эзлэх хувь 29.2 хувь байна.

ХҮСНЭГТ 4.8. ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖ, сумаар, тооллого явагдсан оноор

Сум	2006		2011		2016		2016 ..	2016%
	Бүгд	%	Бүгд	%	Бүгд	%	2006%	2011%
Бүгд	224	100	268	100.1	449	99.8	119.6	167.5
Есөнбулаг сум	114	50.9	135	50.4	224	49.9	118.4	165.9
Алтай сум	7	3.1	5	1.9	10	2.2	71.4	200
Баян-Уул сум	4	1.8	5	1.9	12	2.7	125	240
Бигэр сум	8	3.6	12	4.5	13	2.9	150	108.3
Бугат сум	4	1.8	4	1.5	11	2.4	100	275
Дарив сум	7	3.1	12	4.5	15	3.3	171.4	125
Дэлгэр сум	12	5.4	15	5.6	20	4.5	125	133.3

БҮЛЭГ IV. ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

Жаргалан сум	5	2.2	8	3	10	2.2	160	125
Тайшир сум	7	3.1	7	2.6	8	1.8	100	114.3
Тонхил сум	2	0.9	6	2.2	11	2.4	300	183.3
Төгрөг сум	6	2.7	5	1.9	13	2.9	83.3	260
Халиун сум	6	2.7	8	3	18	4	133.3	225
Хөхморьт сум	7	3.1	4	1.5	13	2.9	57.1	325
Цогт сум	13	5.8	16	6	27	6	123.1	168.8
Цээл сум	7	3.1	6	2.2	8	1.8	85.7	133.3
Чандмань сум	6	2.7	7	2.6	14	3.1	116.7	200
Шарга сум	7	3.1	11	4.1	11	2.4	157.1	100
Эрдэнэ сум	2	0.9	2	0.7	11	2.4	100	550

ХҮСНЭГТ 4.9. ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖ, ОН, хариуцлагын хэлбэр, өмчийн хэлбэрээр 2016

Хариуцлагын хэлбэр	Өмчийн хэлбэр			
	Бүгд	Төрийн	Орон нутгийн	Монгол Улсын иргэний хувийн
Бүгд	449	8	4	437
ХК	3	2		1
ХХК	340	1		339
Нөхөрлөл	18			18
Хоршоо	79			79
ТӨҮГ, ОНӨҮГ	9	5	4	
Бусад				

Үйл ажиллагаа явуулж байгаа хуулийн этгээд аж ахуйн нэгж нь хариуцлагын хэлбэрээрээ 75.7 хувь нь ХХК, 17.6 хувь нь хоршоо байна. Өмчийн хэлбэрээрээ Монгол Улсын иргэний хувийн аж ахуйн нэгж 97.3 хувийг бүрдүүлж, давамгайлсан байна.

ХҮСНЭГТ 4.10. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛААГҮЙ

ШАЛТГААН, тооллого явагдсан оноор

Шалтгаан	2006		2011		2016	
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%
Бүгд	37	99.9	37	99.9	185	100
Үйл ажиллагаагаа эхлээгүй	4	10.8	3	8.1	49	26.5
Үйл ажиллагаагаа түр зогссон	13	35.1	13	35.1	67	36.2
Хөрөнгө, санхүүгийн эх үүсвэр дутагдалтай	7	18.9	11	29.7	39	21.1
Ажлын байргүй	0	0	0	0	1	0.5
Ажлын туршлага, зохион байгуулалт хангалтгүй	1	2.7	1	2.7	0	0
Үйл ажиллагаа нь бүрэн зогссон	12	32.4	5	13.5	19	10.3
Бусад	0	0	4	10.8	10	5.4

БҮЛЭГ IV. ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үйл ажиллагаа явуулаагүй 185 хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжээс 36.2 хувь нь үйл ажиллагаагаа түр зогсоосон, 26.5 хувь нь үйл ажиллагаа эхлээгүй, 21.1 хувь нь хөрөнгө, санхүүгийн дутагдалтай гэсэн шалтгаантай байна. Үйл ажиллагаа явуулаагүй хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийг өмнөх тооллогын дүнтэй харьцуулбал, үйл ажиллагаа түр зогсоосон нэгж 28а буюу 5.2 дахин, үйл ажиллагаа эхлээгүй нэгж 46 буюу 16.3 дахин, хөрөнгө, санхүүгийн эх үүсвэр дутагдалтай нэгж 28 буюу 3.5 дахин нэмэгджээ.

ХҮСНЭГТ 4.5. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛААГҮЙ ШАЛТГААН, тооллого явагдсан оноор

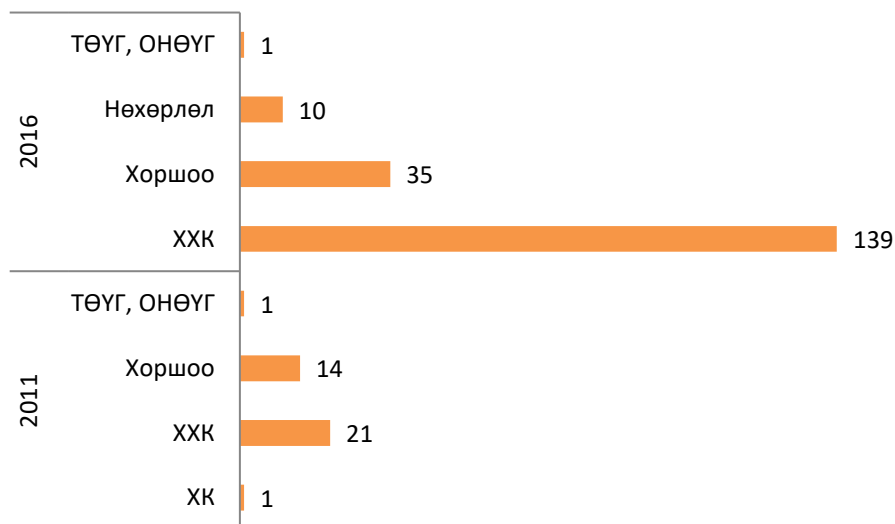
Шалтгаан	2006		2011		2016	
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%
Бүгд	37	99.9	37	99.9	185	100
Үйл ажиллагаагаа эхлээгүй	4	10.8	3	8.1	49	26.5
Үйл ажиллагаагаа түр зогссон	13	35.1	13	35.1	67	36.2
Хөрөнгө, санхүүгийн эх үүсвэр дутагдалтай	7	18.9	11	29.7	39	21.1
Ажлын байргүй	0	0	0	0	1	0.5
Ажлын туршлага, зохион байгуулалт хангалтгүй	1	2.7	1	2.7	0	0
Үйл ажиллагаа нь бүрэн зогссон	12	32.4	5	13.5	19	10.3
Бусад	0	0	4	10.8	10	5.4

Үйл ажиллагаа явуулаагүй 185 хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжээс 36.2 хувь нь үйл ажиллагаагаа түр зогсоосон, 26.5 хувь нь үйл ажиллагаа эхлээгүй, 21.1 хувь нь хөрөнгө, санхүүгийн дутагдалтай гэсэн шалтгаантай байна.

Үйл ажиллагаа явуулаагүй хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийг өмнөх тооллогын дүнтэй харьцуулбал, үйл ажиллагаа түр зогсоосон нэгж 54 буюу 5.2 дахин, үйл ажиллагаа эхлээгүй нэгж 46 буюу 16.3 дахин, хөрөнгө, санхүүгийн эх үүсвэр дутагдалтай нэгж 28 буюу 3.5 дахин нэмэгджээ.

ЗУРАГ 4.4. ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛААГҮЙ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖ, 2011, 2016 ОН, хариуцлагын хэлбэрээр

БҮЛЭГ IV. ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

Үйл ажиллагаагаа явуулаагүй нийт 185 аж ахуйн нэгжээс дийлэнх нь буюу 139 нь ХХК, 35 нь хоршоо, 10 нь нөхөрлөл байна.

Үйл ажиллагаагаа явуулаагүй хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн тоог хариуцлагын хэлбэрээр

2011 оны тооллогын дүнтэй харьцуулж үзвэл, ХХК 128 буюу 6.6 дахин, хоршоо 21 буюу 2.5 дахин нэмэгджээ.

ХҮСНЭГТ 4.6. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛААГҮЙ

ШАЛТГААН, 2016 ОН, хариуцлагын хэлбэрээр

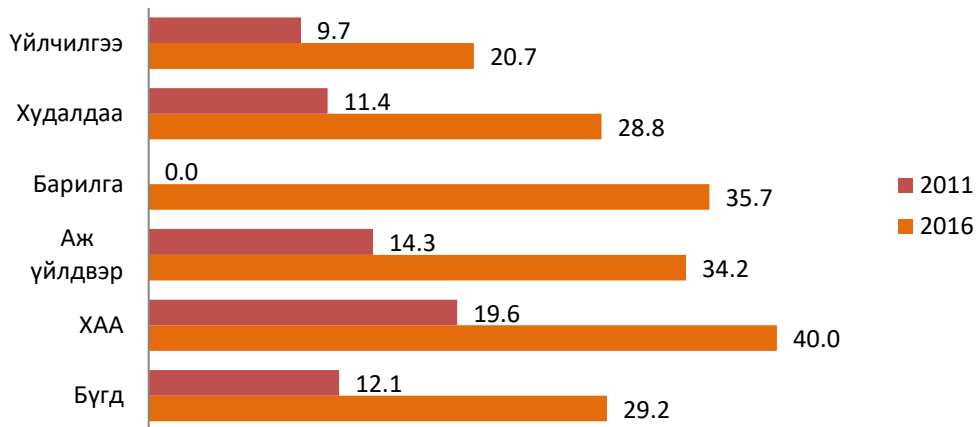
Шалтгаан	Бүгд	Хариуцлагын хэлбэрээр			
		ХХК	Хоршоо	Нөхөрлөл	ТӨҮГ, ОНӨҮГ
Бүгд	185	139	35	10	1
Үйл ажиллагаагаа эхлээгүй	49	39	5	5	
Үйл ажиллагаагаа түр зогссон	67	56	11		
Хөрөнгө, санхүүгийн эх үүсвэр дутагдалтай	39	23	14	2	
Ажлын байргүй	1	1			
Ажлын туршлага, зохион байгуулалт хангалтгүй					
Үйл ажиллагаа нь бүрэн зогссон	19	10	5	3	1
Бусад	10	10			

Үйл ажиллагаа явуулаагүй ХХК-ийн 40.3 хувь нь үйл ажиллагаагаа түр зогсоосон, 28.1 хувь нь үйл ажиллагаа эхлээгүй, 16.5 хувь нь хөрөнгө санхүүгийн эх үүсвэр дутагдалтай, 7.2 хувь нь үйл ажиллагаа нь бүрэн зогссон, 0.7 хувь нь ажлын байргүй, 7.2 хувь нь бусад шалтгаантай

БҮЛЭГ IV. ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

байна.Үйл ажиллагаа эхлээгүй хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн 75.1 хувь нь ХХК, 5.4 хувь нь нөхөрлөл, 18.9 хувь нь хоршоо байна.Харин үйл ажиллагаа нь бүрэн зогсоосон хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн 52.6 хувь нь ХХК, 26.3 хувь нь хоршоо, 15.8 хувь нь нөхөрлөл, 5.3 хувь нь ТӨҮГ болон ОНӨҮГ байна.

ЗУРАГ 4.5. НИЙТ АЖ АХУЙН НЭГЖИД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛААГҮЙ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ЭЗЛЭХ ХУВЬ, 2011, 2016 ОН, эдийн засгийн үйл ажиллагааны чиглэлээр

Нийт аж ахуйн нэгжид үйл ажиллагаа явуулаагүй хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн эзлэх хувийг өмнөх тооллогын дүнтэй харьцуулахад, аж үйлдвэрийн салбарынх 19.9 пунктээр, худалдаан 17.4 пунктээр, үйлчилгээнийх 11.0 пунктээр, хөдөө аж ахуйнх 20.4 пунктээр, барилгынх 20.4 пунктээр өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 4.7. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛААГҮЙ ШАЛТГААН, 2016 ОН, эдийн засгийн үйл ажиллагааны чиглэлээр

	Бүгд	Үйл ажиллагааны чиглэл				
		ХАА	Аж үйлдвэр	Барилга	Худалдаа	Үйлчилгээ
Бүгд	185	32	26	15	77	35
Үйл ажиллагаагаа эхлээгүй	49	10	6	5	16	12
Үйл ажиллагаагаа түр зогссон	67	8	9	5	30	15
Хөрөнгө, санхүүгийн эх үүсвэр дутагдалтай	39	8	5	4	20	2
Үйл ажиллагаа нь бүрэн зогссон	19	4	4		7	4
Бусад	11	2	2	1	4	2

Үйл ажиллагаа явуулаагүй хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар авч үзвэл, 41.6 хувь нь худалдааны, 18.9 хувь нь үйлчилгээний, 8.1 хувь нь

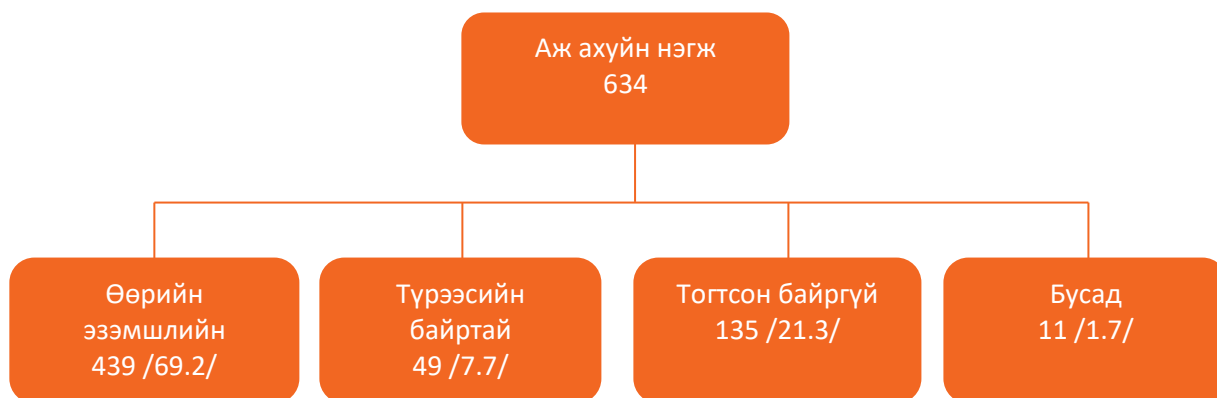
БҮЛЭГ IV. ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

барилгын, 14.1 хувь нь аж үйлдвэрийн, 17.3 хувь нь хөдөө аж ахуйн салбарт байна.

ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛДАГ БАЙРНЫ ЭЗЭМШИЛ

Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаа явуулдаг байрны эзэмшлийн талаарх мэдээллийг энэ хэсэгт авч үзлээ.

ЗУРАГ 4.6. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН БАЙРНЫ ЭЗЭМШИЛ, 2016 ОН, ЭЗЭМШЛИЙН ТӨРЛӨӨР

Хуулийн этгээд 634 аж ахуйн нэгжийн 439 буюу 69.2 хувь нь өөрийн эзэмшлийн байртай байгаа нь өмнөх тооллогоос 23.3 пунктээр нэмэгджээ. Өөрийн эзэмшлийн байргүй хуулийн этгээд аж ахуйн нэгж 195 байна. Эдгээрийн 135 буюу 69.2 хувь нь тогтсон байргүй, 49 буюу 25.1 хувь нь түрээсийн, 11 буюу 5.6 хувь нь бусад төрлийн байранд үйл ажиллагаа явуулдаг байна.

ХҮСНЭГТ 4.8. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГАА ЯВУУЛДАГ

БАЙРНЫ ЭЗЭМШИЛ, 2016 ОН, эдийн засгийн үйл ажиллагааны чиглэл, байрны эзэмшлийн төрлөөр

Үйл ажиллагааны чиглэл	Бүгд	Байрны эзэмшлийн төрөл			
		Өөрийн эзэмшлийн	Түрээсийн	Бусад	Тогтсон байргүй
Бүгд	634	439	49	11	135
ХАА	80	37		1	42
Аж үйлдвэр	76	53	10	3	10
Барилга	42	27	3	1	11
Худалдаа	267	205	14	3	45
Үйлчилгээ	169	117	22	3	27

Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагаа явуулдаг байрны эзэмшлийг эдийн засгийн үйл ажиллагааны чиглэлээр авч үзвэл, өөрийн эзэмшлийн байранд үйл ажиллагаа явуулдаг хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн 46.7 хувь нь худалдааны, 26.7 хувь нь үйлчилгээнийх, 12.1 хувь нь аж үйлдвэрийнх, 6.2 хувь нь барилгынх, 8.4 хувь нь хөдөө аж ахуйн салбарынх

байна. Харин хөдөө аж ахуйн салбарт үйл ажиллагаа явуулдаг хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн 46.3 хувь нь, аж үйлдвэрийн 69.7 хувь нь, худалдааны 76.8 хувь нь,

БҮЛЭГ IV. ЕРӨНХИЙ ҮЗҮҮЛЭЛТ

үйлчилгээний 69.2 хувь нь, барилгын 64.3 хувь нь өөрийн эзэмшлийн байртай байна. Түрээсийн байранд үйл ажиллагаа явуулж байгаа хуулийн этгээд аж ахуйн нэгжийн 73.5 хувь нь худалдаа болон үйлчилгээний салбарынх байгаа бол хөдөө аж ахуйн салбарын хувиараа эрхлэх аж ахуйн нэгж огт түрээсийн байранд үйл ажиллагаа явуулахгүй байна.

5

**АЖ АХУЙН НЭГЖ,
БАЙГУУЛЛАГЫН
ЭДИЙН ЗАСГИЙН
ҮЗҮҮЛЭЛТ**

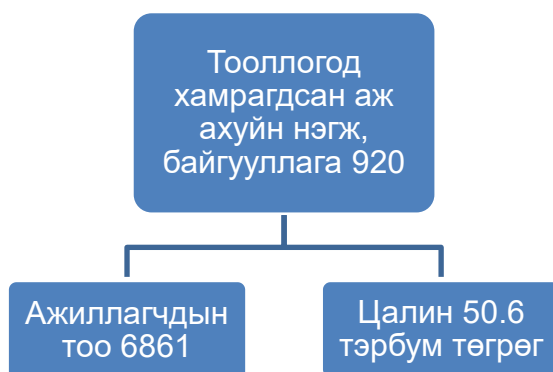
БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2016 оны улсын тооллогоор Монгол Улсад бүртгэлтэй, үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагын эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтийнүр дүнг гаргаж, энэхүү бүлэгт танилцуулж байна. Энэ удаагийн тооллогоор ААНБ-ынажиллагчдын тоо, борлуулалтын орлого, цалин, хөрөнгийн хэмжээ, хөрөнгө оруулалтээрэг эдийн засгийн үзүүлэлтийг 2015 онд үйл ажиллагаа явуулсан аж ахуйн нэгж,байгууллагуудаас цуглууллаа. Эдгээр үзүүлэлтүүд нь эдийн засгийн бодит өсөлт, макроэдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтийг тооцох, статистикийн тооллого, судалгааны хамраххүрээг тогтоох үндсэн үзүүлэлт болдог.

АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, ЦАЛИН

2011 оны тооллогод нийт 588 аж ахуйн нэгж, байгууллага хамрагдсан бол 2016 оны тооллогоор 920 болж 332 аж ахуйн нэгж, байгууллагаар буюу (43.5%) өссөн байна.

ЗУРАГ 5.1. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧИД, ЦАЛИН, 2015 ОН

Тооллогод хамрагдаж, үйл ажиллагаа 2015 онд явуулсан аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийт 6.9 мянган хүн ажиллаж, тэдгээрт 50.6 тэрбум төгрөгийн цалин олгогдсон байна.

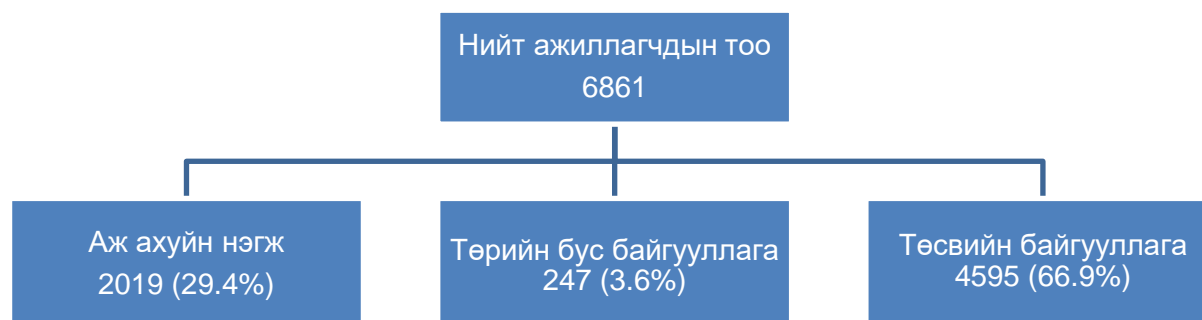
ЗУРАГ 5.2. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, ТҮҮНД АЖИЛЛАГЧИД, тооллого явагдсан оноор

Аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллагчид 2015 онд 2005 оны тооллогын дүнгээс 1.7 дахин, 2010 оныхоос 28.7 хувиар, 2005 оныхоос 41.5 хувиар нэмэгдсэн байна.

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

ЗУРАГ 5.3. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, 2015 ОН, байгууллагын төрлөөр

Тооллогын дүнгээр 2015 онд үйл ажиллагаа явуулсан 920 аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийт 6861 ажиллагчид ажиллаж байгаагийн 29.4 хувь нь аж ахуйн нэгжид, 66.9 хувь нь төсвийн байгууллагад, 3.6 хувь нь төрийн бус байгууллагад ажиллаж байна.

ХҮСНЭГТ 4.1. АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, СУМААР, ХҮЙС, ТООЛЛОГО ЯВАГДСАН ОНООР

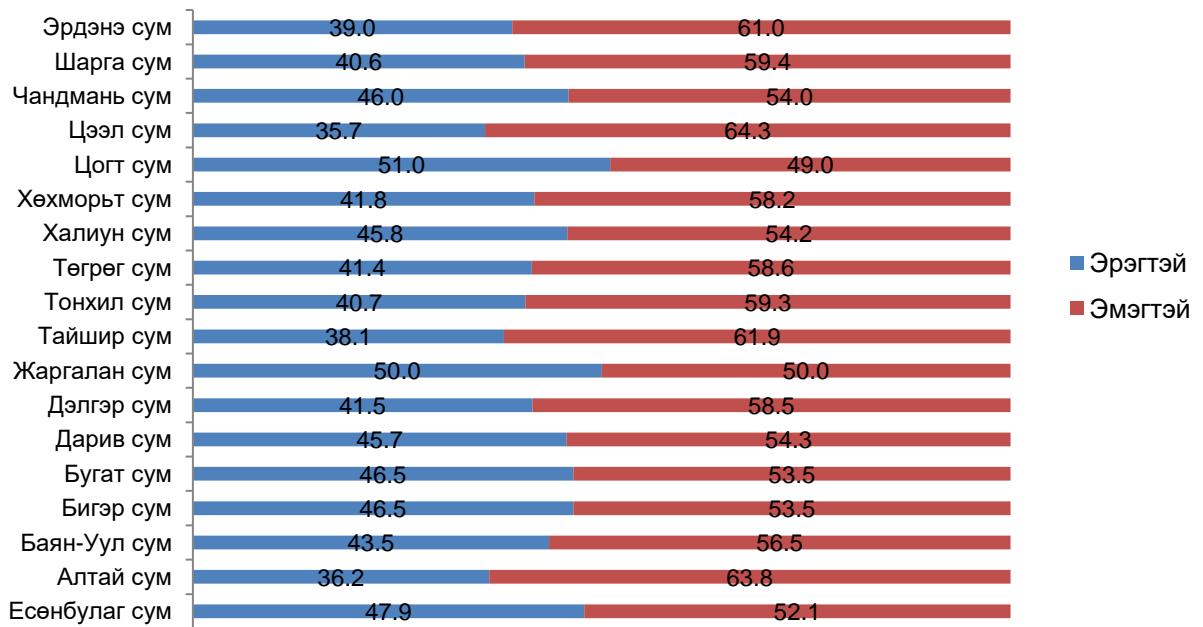
Сум, дүүрэг	1998			2006			2011			2016		
	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
	4941	0	0	4733	2149	2584	5959	2590	3369	6861	3159	3702
Есөнбулаг сум	2548	0	0	2348	1051	1297	3121	1421	1700	3870	1852	2018
Алтай сум	105	0	0	522	350	172	165	55	110	149	54	95
Баян-Уул сум	106	0	0	121	52	69	149	57	92	186	81	105
Бигэр сум	139	0	0	109	55	54	185	76	109	187	87	100
Бугат сум	187	0	0	108	32	76	175	82	93	144	67	77
Дарив сум	106	0	0	93	34	59	144	55	89	175	80	95
Дэлгэр сум	152	0	0	260	123	137	335	170	165	330	137	193
Жаргалан сум	109	0	0	90	32	58	121	48	73	144	72	72
Тайшир сум	99	0	0	71	23	48	113	44	69	113	43	70
Тонхил сум	193	0	0	109	30	79	139	48	91	150	61	89
Төгрөг сум	131	0	0	109	40	69	135	52	83	152	63	89
Халиун сум	115	0	0	98	34	64	145	61	84	155	71	84
Хөхморьт сум	95	0	0	85	33	52	137	49	88	158	66	92
Цогт сум	272	0	0	179	72	107	298	130	168	382	195	187
Цээл сум	177	0	0	90	28	62	131	51	80	126	45	81
Чандмань сум	183	0	0	136	74	62	185	77	108	161	74	87
Шарга сум	115	0	0	106	47	59	153	68	85	133	54	79
Эрдэнэ сум	109	0	0	99	39	60	128	46	82	146	57	89

Тооллогод хамрагдсан аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллагчдын 56.4 хувь нь аймгийн төвийн Есөнбулаг сум Алтай хотод, 43.5 хувь нь бусад сумдад байна. Тооллогод хамрагдсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдыг сумаар авч

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ
 үзвэл, Цогт, Дэлгэр, Бигэр, Баян-Уул сумын аж ахуйн нэгж, байгууллага ажиллагчдын тоогоор Есөнбулаг сум буюу Алтай хотын дараа орж байна.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллагчдын тоо 2015 онд 2010 оныхоос 15.1 хувь, 2005 оныхоос 44.9 хувь, 1998 оныхоос 38.8 хувиар тус тус өссөн байна.

2015 оны ажиллагчдын тоонд эзлэх хувь

Үйл ажиллагаа 2015 онд явуулсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын 3159 буюу 46.0 хувь нь эрэгтэй, 2702 буюу 54.0 хувь нь эмэгтэй ажиллагчид байна.

ХҮСНЭГТ 5.2. АЖИЛЛАГЧИД, хариуцлагын хэлбэр, тооллого явагдсан оноор

Хариуцлагын хэлбэр	1997		2005		2010		2015	
	Бүгд	%	Бүгд	%	Бүгд	%	Бүгд	%
Бүгд	5017	100.0	4733	100.0	5959	100.0	6861	100.0
ХК	128	2.6	51	1.1	87	1.5	198	2.9
ХХК	939	18.7	673	14.2	1036	17.4	1388	20.2
Нөхөрлөл	32	0.6	53	1.1	96	1.6	67	1.0
Хоршоо	407	8.1	342	7.2	313	5.3	366	5.3
ТӨҮГ	178	3.5	8	0.2	5	0.1	6	0.1
ОНӨҮГ			230	4.9	148	2.5	139	2.0
Төсвийн байгууллага	3171	63.2	3277	69.2	4127	69.3	4450	64.9
ТББ	41	0.8	99	2.1	147	2.5	247	3.6
ХЭАА	121	2.4						

2015 оны байдлаар аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллагчдын 1388 (20.2%) нь ХХК-д, 4450 (64.9%) нь төсвийн байгууллагад, 198 (2.9%) нь ХК-д, 247 (3.6%) нь төрийн бус байгууллагад, 145 (2.1%) нь төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газарт, 366 (5.3%) нь хоршоонд, 67 (1.0%) нь нөхөрлөлд ажиллаж байна. Ажиллагчдын тооны өсөлтийг хариуцлагын хэлбэрээр авч үзвэл, 2010 оноос хоршоо 16.9 хувь, ХХК 33.9 хувь, төсвийн байгууллага 7.8 хувь, ХК 127.5 хувь, төрийн өмчит үйлдвэрийн газар 20.0 хувиар, ТББ 7.8 хувиар тус тус нэмэгдэж, орон нутгийн өмчит

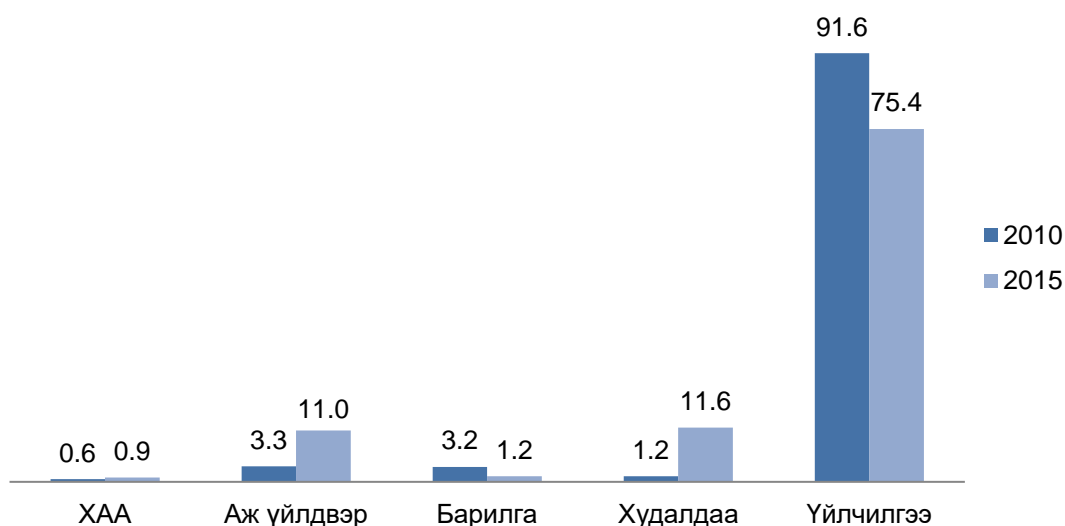
БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ
 үйлдвэрийн газар 6.0 хувь, нөхөрлөл 4.9 хувиар тус тус буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 5.3. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, ТҮҮНД АЖИЛЛАГЧИД, эдийн засгийн үйл ажиллагааны чиглэл, тооллого явагдсан оноор

Үйл ажиллагааны чиглэл	1998		2006		2011		2016	
	ААНБ	Ажиллагчид	ААНБ	Ажиллагчид	ААНБ	Ажиллагчид	ААНБ	Ажиллагчид
Бүгд	435	5017	396	4733	483	5959	678	6861
ХАА	22	342	31	206	45	287	47	194
Аж үйлдвэр	42	507	42	533	42	375	53	731
Барилга	5	106	9	197	18	460	29	343
Худалдаа	116	578	65	198	70	217	196	506
Үйлчилгээ	250	3484	249	3599	308	4620	353	5087

Аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллагчдын 2.8 мянга (2.8%) нь хөдөө аж ахуй, 731 (10.7%) нь аж үйлдвэр, 343 (5.0%) нь барилга, 506 (7.4%) хувь нь худалдаа, 5087 (74.1%) нь үйлчилгээний салбарт ажиллаж байна.

ХҮСНЭГТ 5.3. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, ТҮҮНД АЖИЛЛАГЧИД ЦАЛИН ХУВИАР эдийн засгийн үйл ажиллагааны чиглэл, тооллого явагдсан оноор

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын цалингийн 1.4 тэрбум төгрөг (24.6%) нь аж ахуйн нэгжид, 15.8 тэрбум (75.4%) төгрөг нь төсвийн байгууллагад ногдож байна.

ХҮСНЭГТ 31. АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, ХҮЙСЭЭР, ЦАЛИН 2010 ОНЫ БАЙДЛААР, ӨМЧИЙН ТӨРЛӨӨР

Өмчийн төрөл	2011				
	Нийт ажиллагчдын тоо	эрэгтэй ажиллагчдын тоо	эмэгтэй ажиллагчдын тоо	Цалингийн хэмжээ, сая төг	Орлогын хэмжээ, сая төг
Нийт	5959	2590	3369	17218.8	18410.9
Төрийн өмчийн	3730	1374	2356	13144.0	2370.8
Төрийн өмчийн оролцоотой (хамтарсан)	0	0	0	0	0
МУ-ын иргэний хувийн	1585	850	735	1346.3	14790.4
Хувийн (хамтарсан)	25	17	8	0.6	19.6
Гадаад улсын	0	0	0	0	0
Орон нутгийн өмчийн	619	349	270	2727.9	1230.1

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

**ХҮСНЭГТ 31. АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, ХҮЙСЭЭР, ЦАЛИН
2015 ОНЫ БАЙДЛААР, ӨМЧИЙН ТӨРЛӨӨР**

Өмчийн төрөл	2016				
	Нийт ажиллагчдын тоо	эрэгтэй ажиллагчдын тоо	эмэгтэй ажиллагчдын тоо	Цалингийн хэмжээ, сая төг	Орлогын хэмжээ, сая төг
Нийт	7322	3378	3944	53832.1	64240.5
Төрийн өмчийн	4754	1946	2808	41241.9	11831.9
Төрийн өмчийн оролцоотой (хамтарсан) МУ-ын иргэний хувийн	27	8	19	93.6	60
Хувийн (хамтарсан)	2241	1266	975	10222.2	42114.9
Гадаад улсын	7	2	5	23.5	0
Орон нутгийн өмчийн	104	32	72	1025.7	8903.5
	189	124	65	1225.2	1330.2

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын цалин өмнөх тооллогоос төрийн өмчийн 3.1дахин, МУ-ын иргэний хувийн аж ахуйн нэгж байгууллага 7.5 дахин, хувийн (хамтарсан)39.1 дахин өсжээ.

**ХҮСНЭГТ 41. АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, ХҮЙСЭЭР, ЦАЛИН
2010 ОНЫ БАЙДЛААР, ХАРИУЦЛАГЫН ХЭЛБЭР**

Үйл ажиллагааны төрөл	2011				
	Нийт ажиллагчдын тоо	эрэгтэй ажиллагчдын тоо	эмэгтэй ажиллагчдын тоо	Цалингийн хэмжээ, сая төг	Орлогын хэмжээ, сая төг
Нийт	5959	2590	3369	17218.7	18410.8
ХК	87	52	35	223.7	1434.9
ХХК	1036	569	467	922.6	12326.5
ББН	44	18	26	19.8	66.9
ЗБН	52	15	37	109.7	169.5
Хоршоо	313	162	151	195.4	1618
ТӨҮГ	5	5	0	6.7	16.9
ОНӨҮГ	148	103	45	418.6	1069.3
Төсвийн байгууллага	4127	1578	2549	15224.8	1402.6
ТББ	147	88	59	97.4	306.2

**ХҮСНЭГТ 41. АЖ АХУЙН НЭГЖ БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ТОО, ХҮЙСЭЭР, ЦАЛИН
2015 ОНЫ БАЙДЛААР, ХАРИУЦЛАГЫН ХЭЛБЭР**

Үйл ажиллагааны төрөл	2016				
	Нийт ажиллагчдын тоо	эрэгтэй ажиллагчдын тоо	эмэгтэй ажиллагчдын тоо	Цалингийн хэмжээ, сая төг	Орлогын хэмжээ, сая төг
Нийт	7322	3378	3944	53832	64240.4
ХК	254	182	72	3489.6	6373.4
ХХК	1766	945	821	11128.9	52271.8
ББН	25	12	13	19	77.2
ЗБН	42	11	31	198.5	319
Хоршоо	366	206	160	624.4	2631.9
ТӨҮГ	14	5	9	135	344.9
ОНӨҮГ	139	106	33	1054	1507.2
Төсвийн	4465	1742	2723	36975.4	185.9

БҮЛЭГ Ү. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

байгууллага					
ТББ	251	169	82	207.2	529.1

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын ажиллагчдын цалин өмнөх тооллогоос ХК 3.0дахин, ХХК 15.6 дахин, ББН 1.0 дахин, ЗБН 1.8 дахин, хоршоо 3.2 дахин, ТӨҮГ 20.1 дахин, ОНӨҮГ 2.5 дахин, төсвийн байгууллага 2.4 дахин, ТББ 2.1 дахин өсжээ.

ХҮСНЭГТ 5.5. ГАДААДЫН АЖИЛЛАГЧИДТАЙ АЖ АХУЙН НЭГЖ, ТҮҮНД АЖИЛЛАГЧИД, ЦАЛИН, 2010, 2015 ОН, гадаад ажиллагчдын тооны бүлгээр

Бүлэг	2006			2011		
	Аж ахуйн нэгжийн тоо	Ажиллагчдын тоо	Цалингийн хэмжээ, сая төг	Аж ахуйн нэгжийн тоо	Ажиллагчдын тоо	Цалингийн хэмжээ, сая төг
1-9	2	5	0.3	1	2	4.8
	2	5	0.3	1	2	4.8
	2	5	0.3	1	2	4.8

Аймгийн хэмжээнд 2010 оны байдлаар нийт 1 аж ахуйн нэгжид 2 гадаадын ажиллагчид ажиллаж, 4.8 сая төгрөгийн цалин олгогдсон байна. 2015 онд гадаадын аж ахуйн нэгж байхгүй байна.

БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО

Энэ хэсэгт аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтийн нэг болох аж ахуйн нэгжийн борлуулалтын орлогын хэмжээг авч үзлээ.

ХҮСНЭГТ 4.7. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, АЙМГААР, САЯ ТӨГРӨГӨӨР, 2005, 2010, 2015 ОН

Аймаг, нийслэл	2005		2010		2015		2011	2016
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%	2006	2011
Говь-Алтай	7925.4	100	16702.1	100	33649.3	100	210.7	201.5

Энэ удаагийн тооллогод хамрагдсан 678 хуулийн этгээд аж ахуйн нэгж 2015 оны байдлаар 33.6 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийжээ.

ААНБ-ын 2011 оны тооллогын дүнгээр аж ахуйн нэгжийн тоо болон борлуулалтын орлогын бүлгээрх өсөлт хоорондоо урвуу хамааралтай байсан бол энэ удаагийн тооллогын дүнгээр уг хамаарал өөрчлөгдөж, аж ахуйн нэгж, борлуулалтын орлого бүлгээрээ жигд өсөлттэй байна.

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ
ХҮСНЭГТ 4.7. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, БҮС, САЯ
ТӨГРӨГӨӨР, 2005, 2010, 2015 ОН

Сум, дүүрэг	1998		2006		2011		2016	
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%
Нийт	488	100.0	7925.3	100.0	16701.9	100.0	33649.6	100.0
Есөнбулаг сум	269	54.2	6551.6	82.7	13846.8	82.9	28101.5	83.5
Алтай сум	11	2.2	11.3	0.1	26	0.2	255.2	0.8
Баян-Уул сум	8	1.6	10.5	0.1	13.1	0.1	212.2	0.6
Бигэр сум	10	2.0	39.5	0.5	87.3	0.5	527.8	1.6
Бугат сум	29	5.8	22.9	0.3	15.8	0.1	146.7	0.4
Дарив сум	16	3.2	772.5	9.7	1312.5	7.9	1314.8	3.9
Дэлгэр сум	10	2.0	75.2	0.9	696.2	4.2	641.7	1.9
Жаргалан сум	11	2.2	8.5	0.1	25.6	0.2	153.2	0.5
Тайшир сум	10	2.0	70.4	0.9	120.9	0.7	260.2	0.8
Тонхил сум	12	2.4	9.8	0.1	55	0.3	273.1	0.8
Төгрөг сум	11	2.2	39	0.5	68	0.4	182.5	0.5
Халиун сум	9	1.8	6.8	0.1	35.2	0.2	79.4	0.2
Хөхморьт сум	13	2.6	95.3	1.2	16.4	0.1	331.6	1.0
Цогт сум	19	3.8	20.1	0.3	114.1	0.7	387.6	1.2
Цээл сум	12	2.4	63.3	0.8	74.3	0.4	187.9	0.6
Чандмань сум	23	4.6	67.5	0.9	66.7	0.4	168.3	0.5
Шарга сум	6	1.2	10.8	0.1	124.8	0.7	129.5	0.4
Эрдэнэ сум	9	1.8	50.3	0.6	3.2	0.0	296.4	0.9

Аж ахуйн нэгжийн борлуулалтын орлогын хэмжээг сумаар авч үзвэл, Есөнбулаг сум Алтай хотод 83.5 тэрбум төгрөг (83.5%)-ийн борлуулалттай, Дарив сум 1.3 тэрбум төгрөг (3.9%)-ийн борлуулалттай, Дэлгэр сум 641.7 сая төгрөг (1.9%)-ийн борлуулалттай, Бигэр сум 527.8 сая төгрөг (1.6%)-ийн борлуулалттай байна. Харин сумдаас 79.4 сая төгрөгийн (0.2%)-ийн борлуулалтаар хамгийн бага борлуулалтын орлоготой сум болж байна. Аж ахуйн нэгжийн борлуулалтын орлогыг сумдаар 2011 оны тооллогын дүнтэй харьцуулахад 1-20 дахин нэмэгджээ.

ХҮСНЭГТ 4.8. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, ӨМЧИЙН ТӨРӨЛ, САЯ
ТӨГРӨГӨӨР, 2005, 2010, 2015 ОН

Өмчийн хэлбэр	1998		2006		2011		2016		2006	2011	2016
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%	1998	2006	2011
Нийт	496.0	100	7925.5	100	16702.1	100	33649.4	100	1597.9	210.7	201.5
Төрийн	38.0	7.7	7.9	0.1	985.3	5.9	7091.1	21.1	12503	12503	719.7
Орон нутгийн	0.0	0.0	1606.5	20.3	1213.0	7.3	1330.0	4.0	75.5	75.5	109.6
МУ-ын иргэний хувийн	446.0	89.9	6300.6	79.5	14484.2	86.7	25228.3	75.0	229.9	229.9	174.2
Хувийн гадаадтай хамтарсан	12.0	2.4	10.5	0.1	19.6	0.1	-	-	186.7	186.7	-
Гадаад улсын	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Борлуулалтын орлогыг өмчийн хэлбэрээр авч үзвэл, төрийн болон орон нутгийн өмчийн

БҮЛЭГ Ү. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

аж ахуйн нэгжийн борлуулалтын орлого өмнөх тооллогын дүнгээс 7.1 дахин, Монгол Улсын иргэний хувийнажахуйн нэгжийн борлуулалтын орлого 74.2 хувиар нэмэгдсэн байхад, хувийн гадаадтай хамтарсан аж ахуйн нэгж, гадаад улсын аж ахуйн нэгж байхгүй байна.

ХҮСНЭГТ 4.9. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ 2010, 2015 ОН

ЭЗҮАА 4.0	2010		2015		2015
	Тоо	%	Тоо	%	2010
	16702.1	100	33649.4	100	201.5
ХАА	382.4	2.3	641.3	1.9	167.7
Аж үйлдвэр	3204.7	19.2	13353.7	39.7	416.7
Барилга	6995.2	41.9	6632.4	19.7	94.8
Худалдаа	4616.3	27.6	8853.9	26.3	191.8
Үйлчилгээ	1503.5	9.0	4168.1	12.4	277.2

Аж ахуйн нэгжийн борлуулалтын орлогыг 2011 оны тооллогын дүнтэй харьцуулж, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар авч үзвэл, аж үйлдвэрийн салбарт 4.1 дахин, үйлчилгээний салбарт 2.7 дахин, худалдааны салбарт 1.9 дахин, ХАА-н салбарт 1.6 дахин нэмэгдэж, барилгын салбарт 5.2 хувиар буурсан байна.

ХӨРӨНГӨ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

Хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт нь аж ахуйн нэгж, байгууллагын эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтийн нэг юм. Иймд, энэ удаагийн тооллогод 2015 онд үйл ажиллагаа явуулсан нэгжүүдээс үндсэн хөрөнгө, материаллаг эргэлтийн хөрөнгө, үнэт зүйлсийг 2015 оны жилийн эцсийн байдлаарх хөрөнгийн элэгдэл орсон дүнгээр, хөрөнгийн ангиллын дагуу авч судаллаа.

Үндсэн хөрөнгө нь орон сууцны барилга, бусад барилга, байгууламж, газрын сайжруулалт,

машин, тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл, тавилга, эд хогшил, өсөж үрждэг биологийн хөрөнгөөс бүрддэг.

ЗУРАГ 5.12. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨРӨНГИЙН ХЭМЖЭЭ, 2015 оны жилийн эцэст, сая төгрөгөөр

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын хөрөнгийн хэмжээ 2015 оны жилийн эцэст 275.1 тэмбум төгрөг хүрч, өмнөх тооллогын дүнгээс 2.3 дахин, материаллаг эргэлтийн хөрөнгө 10.6 тэмбум төгрөг болж, 51.2 хувиар өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 4.10. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨРӨНГИЙН ХЭМЖЭЭ, ХӨРӨНГИЙН АНГИЛАЛ САЯ ТӨГРӨГӨӨР

Төрөл	2006		2011		2016	
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%
БҮГД	20320.7	100.0	119251.3	100.0	275198.9	100.0
Үндсэн хөрөнгө	17787.2	87.5	115028.0	96.5	263548.8	95.8
Биет хөрөнгө	17774.8	87.5	114895.5	96.3	262749.2	95.5
Биет бус хөрөнгө	12.4	0.1	229.0	0.2	799.5	0.3
Материаллаг эргэлтийн хөрөнгө	2532.2	12.5	4223	3.5	10611.6	3.9
Үнэт зүйлс	1.3	0	0.3	0	1038.5	0.4

Тооллогод хамрагдсан 2015 онд үйл ажиллагаа явуулсан аж ахуйн нэгж, байгууллагын нийт хөрөнгийн 275.1 тэрбум төгрөг буюу үүнээс материаллаг эргэлтийн хөрөнгө 3.8 хувь, үнэт зүйлс 0.3 хувь, үндсэн хөрөнгө 95.9 хувийг эзлэж байна.

ХҮСНЭГТ 4.13. ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГАА ХЭВИЙН ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ХӨРӨНГИЙН ХЭМЖЭЭ, ХӨРӨНГИЙН АНГИЛАЛ, СУМААР, САЯ ТӨГРӨГӨӨР, 2005, 2010, 2015

Сум, дүүрэг	2006		2011		2016	
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%
Нийт	20320.7	100.0	22100.5	100.0	120921.6	100.0
Есөнбулаг сум	17507.7	86.2	18482.7	83.6	114630.2	94.8
Алтай сум	38.2	0.2	58.8	0.3	274.7	0.2
Баян-Уул сум	23.6	0.1	20.2	0.1	12.0	0.0
Бигэр сум	32.4	0.2	247.3	1.1	606.8	0.5
Бугат сум	72.7	0.4	32.6	0.1	72.1	0.1
Дарив сум	400.9	2.0	545.8	2.5	1274.7	1.1

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Дэлгэр сум	996.5	4.9	1053.7	4.8	1819.0	1.5
Жаргалан сум	17.6	0.1	34.1	0.2	69.2	0.1
Тайшир сум	38.1	0.2	58.1	0.3	164.2	0.1
Тонхил сум	27.7	0.1	87.5	0.4	119.1	0.1
Төгрөг сум	53.4	0.3	73.2	0.3	101.5	0.1
Халиун сум	19.2	0.1	21.3	0.1	90.8	0.1
Хөхморьт сум	90.8	0.4	32.5	0.1	230.0	0.2
Цогт сум	169.7	0.8	744.5	3.4	657.1	0.5
Цээл сум	192.1	0.9	103.1	0.5	215.2	0.2
Чандмань сум	480.2	2.4	183.6	0.8	284.7	0.2
Шарга сум	82.5	0.4	313.8	1.4	35.8	0.0
Эрдэнэ сум	77.4	0.4	7.7	0.0	264.5	0.2

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын хөрөнгийн хэмжээ 2015 оны эцэст 120.9 тэрбум төгрөгт хүрснээс 94.8 хувь нь Есөнбулаг сум буюу Алтай хотод, 1.5 хувь нь Дэлгэр сум, 1.1 хувь нь Дарив сумд, 0.5 хувь нь Бигэр сум, 0.5 хувь нь Цогт сум ногдож байна.

ХҮСНЭГТ 4.11. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨРӨНГИЙН ХЭМЖЭЭ, ХӨРӨНГИЙН ТӨРӨЛ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР САЯ ТӨГРӨГӨӨР

Төрөл	2016					
	Бүгд	ХАА	Аж үйлдвэр	Барилга	Худалдаа	Үйлчилгээ
БҮГД	275198.8	1535.7	103188.2	7112.2	3986.2	159376.5
Үндсэн хөрөнгө	263548.8	1296.2	101078.9	5071.7	2353.5	153748.5
Биет хөрөнгө	262749.2	1296.2	100992.9	5012.6	2352.9	153094.6
Биет бус хөрөнгө	799.6	0.0	86.0	59.1	0.6	653.9
Материаллаг эргэлтийн хөрөнгө	10611.7	239.5	2108.3	2040.6	1632.8	4590.5
Үнэт зүйлс	1038.5	0.0	1.0	0.0	0.0	1037.5

Тооллогод хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн хөрөнгийн хэмжээ 2015 онд 275.1 тэрбум төгрөгт хүрч, 2010 оныхоос 2.3 дахин, 2005 оныхоос 5.8 дахин өссөн байна. Энд үндсэн хөрөнгө 2.2 дахин, материаллаг эргэлтийн хөрөнгө 3.4 дахин, үнэт зүйлс 2.5 дахин өссөн нь нөлөөлсөн байна.

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

Энэ хэсэгт 2016 оны тооллогод хамрагдсан аж ахуйн нэгжийн 2015 онд хийсэн хөрөнгө оруулалтын хэмжээг хөрөнгийн ангилал, санхүүжилтийн эх үүсвэрээр танилцуулж байна.

Хөрөнгө оруулалт гэж аж ахуйн нэгж, байгууллага, иргэдийн хуримтлалыг шинээр бий болгох, түүний техникийн хүчин чадлыг нэмэгдүүлэн өргөтгөх, сайжруулахад зориулж, тайлант жилд зарцуулсан хөрөнгө, хайгуулын ажлын зардлыг ойлгодог ба хөрөнгө оруулалт нь гадаад, дотоод санхүүжилтийн эх үүсвэрээс бүрддэг.

ХҮСНЭГТ 4.14. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЭХ ҮҮСВЭР, САЯ ТӨГРӨГӨӨР, 2005, 2010, 2015 ОН

Төрөл	2006	2011	2016	2011	2016
-------	------	------	------	------	------

	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%	2006	2011
БҮГД	879.4	100.0	6248.6	100.0	6600.7	100.0	710.5	105.6
Төсвийн хөрөнгө оруулалт	222.2	25.3	2783.7	44.5	3598.8	54.5	1252.8	129.3
Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт	0.0	0.0	0.0	0.0	131.7	2.0	0.0	0.0
Банкны зээл	88.4	10.0	1602.1	25.6	1016.5	15.4	1812.7	63.4
Үнэт цаас борлуулсны	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Өөрийн хөрөнгө оруулалт	437.5	49.7	1841.6	29.5	1681.7	25.5	420.9	91.3
Бусад эх үүсвэр	131.3	14.9	21.2	0.3	172.1	2.6	16.1	811.6

Аж ахуйн нэгжийн хөрөнгө оруулалт 6.6 тэрбум төгрөгт хүрч, 2010 оныхоос 352.1 сая төгрөг буюу 5.6 хувиар, 2005 оныхоос 5.7 тэрбум төгрөг буюу 7.5 дахин өссөн байна.

Аж ахуйн нэгжид 2015 онд хийгдсэн хөрөнгө оруулалтын 25.5 хувийг өөрийн хөрөнгө оруулалт, 2.0 хувийг гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт, 15.4 хувийг банкны зээл, 54.5 хувийг төсвийн хөрөнгө оруулалт, үлдэх 2.6 хувийг бусад эх үүсвэр эзэлж байна.

Аж ахуйн нэгжийн төсвийн хөрөнгө оруулалт 2010 оныхоос 10 пункт, бусад эх үүсвэрээр хийгдсэн хөрөнгө оруулалт 2.3 пунктээр нэмэгдэж, харин гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт 2.0 пунктээр, банкны зээлийн хөрөнгө оруулалт 10.2 пунктээр буурсан байна.

Өмнөх тооллогын дүнгээр төсвийн хөрөнгө оруулалт 2.7 тэрбум төгрөгт хүрч, нийт хөрөнгө оруулалтад 44.5 хувийг эзэлж байсан бол энэ удаагийн тооллогын дүнгээр 3.6 тэрбум төгрөг болж, нийт хөрөнгө оруулалтын 54.5 хувийг эзлэж 2010 оны тооллогын дүнгээс 10.0 пунктээр өссөн байна. Харин энэ удаагийн тооллогын дүнгээр нийт хөрөнгө оруулалтад төсвийн хөрөнгө оруулалт давамгайлж, 3.6 тэрбум төгрөгт хүрч, нийт хөрөнгө оруулалтын 58.7 хувийг эзэлж байгаагийн 40.9 хувь нь аж үйлдвэрийн салбар, 2.5 хувь нь барилгын салбарт, 0.5 хувь хөдөө аж ахуйн салбарт, 54.4 хувь нь үйлчилгээний салбарт 1.4 хувь нь худалдааны салбарт хийгдсэн байна.

ХҮСНЭГТ 4.17. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ ХИЙСЭН АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ТОО, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, ХАРИУЦЛАГЫН ХЭЛБЭР, САЯ ТӨГРӨГӨӨР, 2005, 2010, 2015 ОН

Хариуцлагын хэлбэр	2006		2011		2016	
	ААН-ийн тоо	Хөрөнгө оруулалт	ААН-ийн тоо	Хөрөнгө оруулалт	ААН-ийн тоо	Хөрөнгө оруулалт
Нийт	52	879.5	74	6248.6	82	6600.7
ХК	1	73.5	3	495.4	3	2339.1
ХХК	34	419.2	54	3004.3	58	2850.8
Нөхөрлөл	4	7.3	3	1.7	5	16.2
Хоршоо	7	50.8	10	94.0	12	159.7
ТӨҮГ, ОНӨҮГ	6	328.7	4	2653.2	4	1234.9

Аж ахуйн нэгжийн хөрөнгө оруулалтыг хариуцлагын хэлбэрээр авч үзвэл, 2015 онд хийгдсэн 6600.7 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын 2339.1 сая төгрөг буюу 35.4 хувийг ХК, 2850.8 сая төгрөг буюу 43.1 хувийг ХХК, 1234.9 сая төгрөг буюу 18.7 хувийг ТӨҮГ, ОНӨҮГ, үлдсэн 175.9 сая төгрөг буюу 2.8 хувийг бусад хэлбэрийн нэгжүүд хийсэн байна. ХХК-ний 2010 онд хийсэн хөрөнгө оруулалт нь нийт хөрөнгө оруулалтын 48.0 хувийг

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

бүрдүүлж байсан бол 2015 онд 43.1 хувийг бүрдүүлж, 4.9 пунктээр буурсан байна.

ХҮСНЭГТ 4.18. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, ХАРИУЦЛАГЫН ХЭЛБЭР, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭР, САЯ ТӨГРӨГӨӨР

Хариуцлагын хэлбэр	2011					
	БҮГД	Төсвийн	Гадаадын шууд	Банкны зээл	Өөрийн	Бусад эх үүсвэр
	6248.6	2783.7	0	1602.1	1841.6	21.2
ХК	495.4	100	0	260	135.4	0
ХХК	3004.3	299.4	0	1063.1	1638.9	2.9
Нөхөрлөл	1.7	0.6	0	0	1.1	0
Хоршоо	94	4.5	0	55	16.2	18.3
ТӨҮГ, ОНӨҮГ	2653.2	2379.2	0	224	50	0

Хариуцлагын хэлбэр	2016					
	БҮГД	Төсвийн	Гадаадын шууд	Банкны зээл	Өөрийн	Бусад эх үүсвэр
	6600.7	3598.8	131.7	1016.5	1681.8	172.1
ХК	2339.1	2245.8	24	0	69.3	0
ХХК	2850.8	143.7	0	985.3	1584	137.9
Нөхөрлөл	16.2	0	7.5	1.2	0.4	7.2
Хоршоо	159.7	0	76.3	30	28.1	25.3
ТӨҮГ, ОНӨҮГ	1234.9	1209.3	23.9	0	0	1.7

Монгол Улсын иргэний хувийн өмчийн аж ахуйн нэгжид хийгдсэн хөрөнгө оруулалт 2015 онд 6.6 тэрбум төгрөгт хүрч, 2010 оныхоос 352.1 сая төгрөгөөр, 2005 оноос 5.7 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 4.18. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, ХАРИУЦЛАГЫН ХЭЛБЭР, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭР, САЯ ТӨГРӨГӨӨР

Хариуцлагын хэлбэр	2015					
	БҮГД	Төсвийн	Гадаадын шууд	Банкны зээл	Өөрийн	Бусад эх үүсвэр
	6600.7	3598.8	131.7	1016.5	1681.8	172.1
ХК	2339.1	2245.8	24.0	0.0	69.3	0.0
ХХК	2850.8	143.7	0.0	985.3	1584.0	137.9
Нөхөрлөл	16.2	0.0	7.5	1.2	0.4	7.2
Хоршоо	159.7	0.0	76.3	30.0	28.1	25.3
ТӨҮГ, ОНӨҮГ	1234.9	1209.3	23.9	0.0	0.0	1.7

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Аж ахуйн нэгжийн 2015 онд оруулсан хөрөнгө оруулалтын 6.6 тэрбум төгрөг буюу 64.2 хувь нь аж үйлдвэрийн салбарт, 845.0 сая төгрөг буюу 12.8 хувь нь үйлчилгээний салбарт, 764.5 сая төгрөг буюу 11.5 хувь нь барилгын салбарт, 268.1 сая төгрөг буюу 4.0 хувь нь худалдааны салбарт, 483.8 сая төгрөг буюу 7.3 хувь нь ХАА-н салбарт байна.

Хөрөнгө оруулалтын хэмжээг өмнөх оны тооллогын дүнтэй харьцуулахад салбаруудад хийгдсэн хөрөнгө оруулалт 5.6 хувиас 2.4 дахин нэмэгдсэн байна.

ХҮСНЭГТ 4.20. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ХЭМЖЭЭ, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ САЛБАР, ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭР, САЯ ТӨГРӨГӨӨР

ЭЗҮАА 4.0	2016					
	БҮГД	Төсвийн	Гадаадын шууд	Банкны зээл	Өөрийн	Бусад эх үүсвэр
Нийт	6600.7	3598.8	131.7	1016.5	1681.6	172.1
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	483.8	0.0	95.8	340.0	37.1	10.9
Боловсруулах үйлдвэрлэл	608.1	0.0	0.0	153.0	445.1	10.0
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	2487.9	2335.7	0.0	0.3	151.9	0.0
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	1143.3	1119.4	23.9	0.0	0.0	0.0
Барилга	764.5	0.3	0.0	130.5	562.9	70.8
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	268.1	0.0	4.5	21.5	175.0	67.1
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	12.5	0.0	0.0	0.0	12.5	0.0
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	9.0	0.0	0.0	0.0	9.0	0.0
Мэдээлэл, холбоо	228.4	140.0	0.0	3.0	84.3	1.1
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа						
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	120.0	0.0	0.0	120.0	0.0	0.0
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	199.9	3.4	0.0	51.2	141.8	3.5
Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	202.0	0.0	0.0	197.0	0.0	5.0
Боловсрол	-	-	-	-	-	-
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	73.2	0.0	7.5	0.0	62.0	3.7
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	-	-	-	-	-	-

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

ХОРШООНЫ ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ

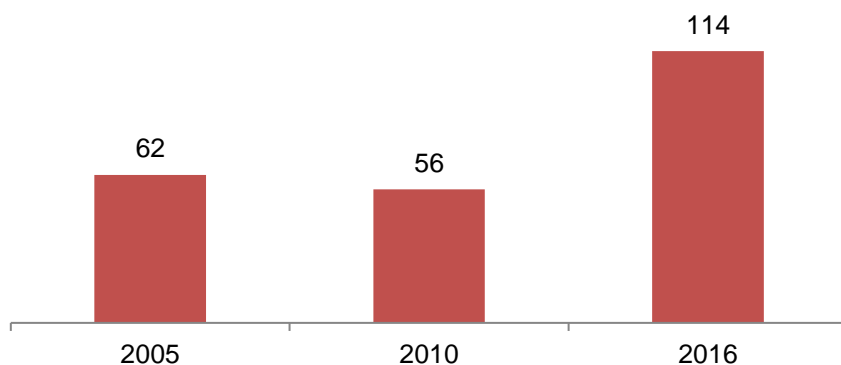
Хоршоодын эдийн засгийн хөгжилд оруулж буй хувь нэмрийг харуулах зорилгоор аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллогоор цуглуулсан хоршоодын хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн

хэмжээ, нөөц сан, тусгай сангийн бүрдүүлэлт болон хоршооны гишүүдийн тухай мэдээллийг танилцуулж байна.

ХҮСНЭГТ 4.21. ХОРШООНЫ ТОО, БҮС, ХОРШООНЫ ТӨРӨЛ, ТООЛЛОГО ЯВАГДСАН ОНОО

2006				2011				2016		
Бүгд	Анхан шатны	Дундын	Хадгаламж, зээлийн	Бүгд	Анхан шатны	Дундын	Хадгаламж, зээлийн	Бүгд	Анхан шатны	Дундын
62	44	13	5	56	49	4	3	114	107	5

ХОРШООНЫ ТОО

Хоршооны тоог сумаар авч үзэхэд, хоршоо нийт дүнгээрээ бүх аймагт нэмэгдсэн хэдий ч хадгаламж, зээлийн хоршоо 2011 оны тооллогын дүнгээс 2 дахин өссөн байна.

ХҮСНЭГТ 4.21. ХОРШООНЫ ТОО, БҮС, ХОРШООНЫ ТӨРӨЛ, ТООЛЛОГО ЯВАГДСАН ОНООР

Сум, дүүрэг	2011				2016			
	Бүгд	Анхан шатны	Дундын	Хадгаламж, зээлийн	Бүгд	Анхан шатны	Дундын	Хадгаламж, зээлийн
Нийт	56	49	4	3	114	107	5	2
Есөнбулаг сум	9	8	1	0	18	16	1	1
Алтай сум	2	2	0	0	6	6	0	0
Баян-Уул сум	2	1	0	1	2	2	0	0
Бигэр сум	2	0	2	0	5	3	2	0
Бугат сум	1	1	0	0	5	5	0	0
Дарив сум	3	2	1	0	4	3	1	0
Дэлгэр сум	6	6	0	0	12	12	0	0
Жаргалан сум	3	3	0	0	9	9	0	0

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ								
Тайшир сум	2	2	0	0	2	2	0	0
Тонхил сум	2	1	0	1	2	2	0	0
Төгрөг сум	1	1	0	0	5	5	0	0
Халиун сум	5	5	0	0	9	9	0	0
Хөхморьт сум	1	1	0	0	3	2	1	0
Цогт сум	5	4	0	1	13	12	0	1
Цээл сум	4	4	0	0	4	4	0	0
Чандмань сум	5	5	0	0	7	7	0	0
Шарга сум	2	2	0	0	4	4	0	0
Эрдэнэ сум	1	1	0	0	4	4	0	0

Аймгийн хэмжээнд 2016 оны тооллогоор 114 хоршоо тоологдсоноос хоршооны тоогоор Есөнбулаг сум буюу Алтай хот, Цогт, Дэлгэр, Жаргалан, Халиун, Чандмань сумууд тэргүүлж байгаагаас харахад хүн амын тоо ихтэй сумууд хоршоо ихтэйг харуулж байна. Харин Баян-Уул, Тайшир, Тонхил, Хөхморьт, Дарив, Цээл, Шарга, Эрдэнэ сумууд хоршооны тоо багатай байна.

ХҮСНЭГТ 4.22. ХОРШООНЫ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, ТООЛЛОГО ЯВАГДСАН ОНООР

2011				2016			
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ	Нөөцийн сан	Тусгай сан	Гишүүдийн тоо	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ	Нөөцийн сан	Тусгай сан	Гишүүдийн тоо
818.7	39.1	44.7	1456	1589.6	49.9	39.3	5080

Энэ удаагийн тооллогод нийт 114 хоршоо хамрагдаж, 5080 гишүүдийг бүрдүүлж, гишүүд нь нийт 1.5 тэрбум төгрөгийн хөрөнгийг хувь нийлүүлж хоршоогоо байгуулан, 49.9 сая төгрөгийн нөөцийн сан, 39.3 сая төгрөгийн тусгай санг үүсгэжээ.

ХҮСНЭГТ 4.23. ТООЛЛОГОД ХАМРАГДСАН ХОРШООНЫ ТОО, ХОРШООНЫ ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД, ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛЭЭР

	2011					
	Бүгд	ХАА	Аж үйлдвэр	Барилга	Худалдаа	Үйлчилгээ
Нийт	56	29	5	1	10	11
Анхан шатны	49	28	4	1	8	8
Дундын	4	1	1	0	2	0
Хадгаламж, зээлийн	3					3
Нийт	2358.5	628.5	61.3	10.4	1230.6	427.7
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, сая төг	818.7	273.5	13.3	1.4	462.6	67.9
Нөөц сан, сая төг	39.1	3	0	0	35.6	0.5
Тусгай сан, сая төг	44.7	0	0	0	36.4	8.3
Гишүүдийн тоо	1456	352	48	9	696	351

БҮЛЭГ V. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

	2016					
	Бүгд	ХАА	Аж үйлдвэр	Барилга	Худалдаа	Үйлчилгээ
Нийт	114	50	4	2	51	7
Анхан шатны	107	48	3	2	49	5
Дундын	5	2	1	0	2	0
Хадгаламж, зээлийн	2	0	0	0	0	2
Нийт	6758.8	1748	68	30.8	4704.2	207.7
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ, сая төг	1589.6	318.6	19	11.8	1199.8	40.4
Нөөц сан, сая төг	49.9	10.2	0.5	0	36.9	2.3
Тусгай сан, сая төг	39.3	7.3	0.5	0	30.5	1.0
Гишүүдийн тоо	5080	1412	48	19	3437	164

Энэ удаагийн тооллогод хамрагдсан хоршоодын дийлэнх нь хөдөө аж ахуй (43.8%) болон

худалдаа (44.7%)-ны чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байна. Харин хоршооны хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн 23.5 хувь, нөөц болон тусгай сангийн 73.9 хувь нь худалдааны салбарт ногдож байна.

Хоршооны гишүүдийн дийлэнх нь худалдаа (67.6%), үйлчилгээ (3.2%), хөдөө аж ахуй (27.8%)-н салбарын хоршоодод гишүүнээр элссэн байна.

ТӨСВИЙН 6 БАЙГУУЛЛАГА

ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Энэ бүлэгт "Төсвийн байгууллагын удирдлага, санхүүжилтийн тухай" Монгол Улсын хуулиар тодорхойлогдсон улсын болон орон нутгийн төсвөөс санхүүждэг бүх шатны байгууллагыг хамруулан авч үзлээ.

ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА, БАЙРШИЛ, ТӨВЛӨРӨЛ

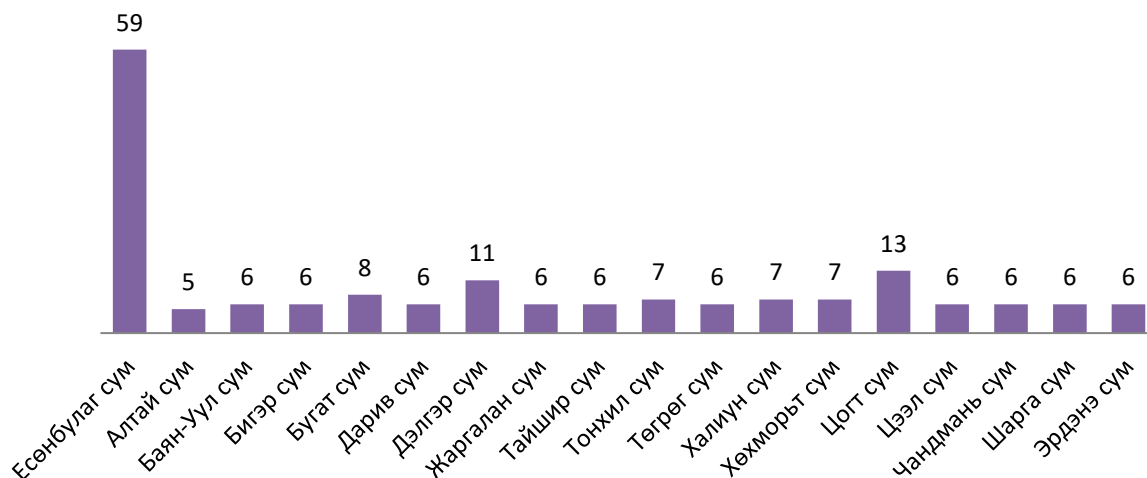
ХҮСНЭГТ 6.1. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА, тооллого явагдсан оноор

	Хуулийн этгээд		
		Төсвийн байгууллага	Дунд эзлэх хувь
1998	476	184	38.7
2006	433	157	36.3
2011	520	175	33.7
2016	886	177	20.0

ААНБ-ын 2016 оны тооллогоор нийт 886 хуулийн этгээд тоологдсоны 177 буюу 20.0 хувь нь төсвийн байгууллага бөгөөд 2006 оны тооллогын дүнд эзлэх хувиас 16.3

пунктээр, 2011 оны тооллогын дүнгээс 13.7 пунктээр бага байна.

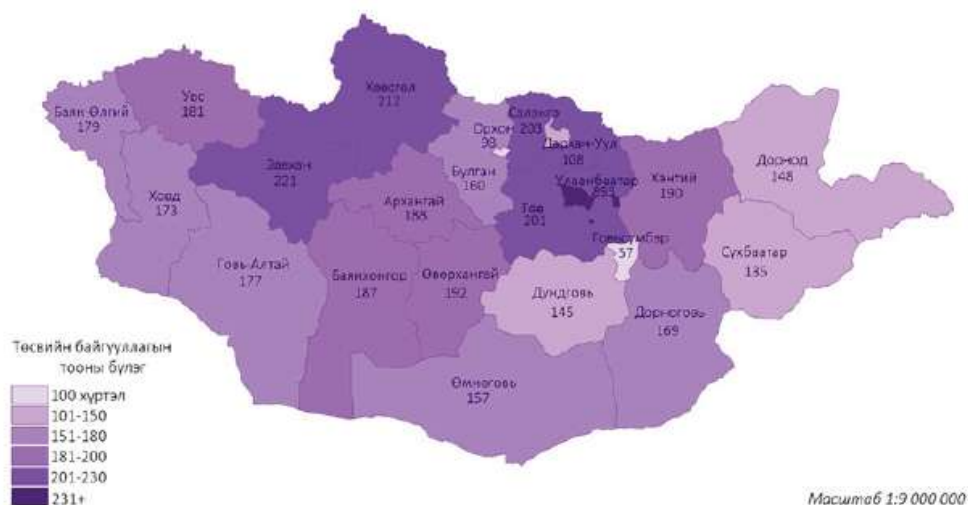
ЗУРАГ 6.1. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА, 2016 ОН, сумаар

Төсвийн байгууллагын 59 буюу 33.3 хувь нь Есөнбулаг сумд, 13 буюу 7.3 хувь нь Цогт сумд, 11 буюу 6.2 хувь нь Дэлгэр сумд, үлдсэн хувийг бусад 15 сумд тус тус ногдож байна.

БҮЛЭГ VI. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА

ЗУРАГ 6.2. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА, 2016 ОН, төсвийн байгууллагын тооны бүлэг, аймаг, нийслэлээр

Улсын хэмжээнд нийт 4.4 мянган төсвийн байгууллага тоологдсоныг аймаг, нийслэлээр авч

үзвэл, Улаанбаатар, Завхан, Хөвсгөл, Сэлэнгэ, Төв аймгууд 200-аас дээш байгаа нь хамгийн

олон төсвийн байгууллагатай аймгуудад орж байна. Харин Орхон, Говьсүмбэр аймгууд хамгийн бага буюу 100 хүрэхгүй төсвийн байгууллагатай байгааг Зураг 6.2-оос харагдаж байна. Бусад аймгуудын хувьд ерөнхийдөө жигдхэн 150-200 төсвийн байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байна.

ХҮСНЭГТ 6.2. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА, 2016 ОН, өмчийн хэлбэр, сумаар

Сум	Бүгд	Төрийн	Орон нутгийн
Бүгд	177	170	7
Есөнбулаг сум	59	58	1
Алтай сум	5	5	
Баян-Уул сум	6	6	
Бигэр сум	6	6	
Бугат сум	8	7	1
Дарив сум	6	4	2
Дэлгэр сум	11	10	1
Жаргалан сум	6	6	
Тайшир сум	6	6	
Тонхил сум	7	7	
Төгрөг сум	6	6	
Халиун сум	7	6	1
Хөхморьт сум	7	7	
Цогт сум	13	13	
Цээл сум	6	6	
Чандмань сум	6	6	
Шарга сум	6	5	1
Эрдэнэ сум	6	6	

БҮЛЭГ VI. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Нийт төсвийн байгууллагын 170 буюу 96.0 төрийн өмчийн, 7 буюу 4.0 хувь нь орон нутгийн өмчийн байгууллага байна.

ХҮСНЭГТ 6.3. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА, 2016 ОН, үүсгэн байгуулагдсан он, сумаар

Сум	Бүгд	<1941	1941-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-1995	1996-2000	2001-2005	2006-2011	2012-2016
Бүгд	177	15	11	19	12	4	41	28	30	8	9
Есөнбулаг сум	59	3	4	5	1	1	7	11	13	6	8
Алтай сум	5		1				2	2			
Баян-Уул сум	6	1		2			2		1		
Бигэр сум	6	1		1			2	1	1		
Бугат сум	8		3		1		3		1		
Дарив сум	6	1		1	1		3				
Дэлгэр сум	11			1			3	4	3		
Жаргалан сум	6			1	1		2	2			
Тайшир сум	6			2	2		2				
Тонхил сум	7				1	1	2	1	2		
Төгрөг сум	6	1		1			2		2		
Халиун сум	7		2	1			1	1	2		
Хөхморьт сум	7	1		2	1		2			1	
Цогт сум	13	4	1	1	2	2	1	1			1
Цээл сум	6	1		1			1	1	1	1	
Чандмань сум	6	1			1		2		2		
Шарга сум	6				1		2	2	1		
Эрдэнэ сум	6	1					2	2	1		

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2016 оны тооллогод хамрагдсан 4372 төсвийн байгууллагаас

8.5 хувь нь 1941 оноос өмнө, 6.2 хувь нь 1941-1960 онд, 10.7 хувь нь 1961-1970 онд, 6.8 хувь

нь 1971-1980 онд, 2.3 хувь 1981-1990 онд, 23.2 хувь нь 1991-1995 онд, 15.8 хувь нь 1996-

2000 онд, 16.9 хувь нь 2001-2005 онд, 4.5 хувь нь 2006-2011 онд, 5.1 хувь нь 2012 оноос хойш үүсгэн байгуулагджээ.

ХҮСНЭГТ 6.4. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА, 2011, 2016 ОН, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар

Салбар	2011		2016	
	Бүгд	%	Бүгд	%
Бүгд	175	100.0	177	100.0
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, боловсрол	60	34.3	64	36.2
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	56	32.0	56	31.6
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	23	13.1	22	12.4
	23	13.1	26	14.7

БҮЛЭГ VI. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Бусад	13	7.4	9	5.1
-------	----	-----	---	-----

Төсвийн байгууллагын тоог эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар авч үзвэл, 36.2 хувь нь төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын

нийгмийн хамгаалал, 31.6 хувь нь боловсрол, 14.7 хувь нь урлаг, үзвэр, тоглоом наадам, 12.4 хувь нь хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа, 5.1 хувь нь бусад салбарт үйл

ажиллагаа явуулж байна.

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Төсвийн байгууллагын ажиллагчид, цалин, гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний орлогын талаарх мэдээллийг энэ хэсэгт авч үзлээ. Эдгээр үзүүлэлт нь 2015 оны гүйцэтгэлээр тусгасан

болно.

ХҮСНЭГТ 6.5 ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГАД АЖИЛЛАГЧИД, 2015 ОН, сум, ажиллагчдын тооны бүлгээр

Сум	Ажилчдын тооны бүлэг				
	Бүгд	1-9	10-19	20-49	50 ба түүнээс дээш
Нийт	4450	267	612	1909	1662
Есөнбулаг сум	2128	50	206	739	1133
Алтай сум	127	6	18	44	59
Баян-Уул сум	154	16	18	60	60
Бигэр сум	139	10	16	56	57
Бугат сум	131	7	44	80	
Дарив сум	115	7	52		56
Дэлгэр сум	231	26	12	131	62
Жаргалан сум	103	10	13	80	
Тайшир сум	86	9	28	49	
Тонхил сум	129	19	16	94	
Төгрөг сум	135	10	35	32	58
Халиун сум	121	19	13	89	
Хөхморьт сум	131	17	16	46	52
Цогт сум	248	24	45	115	64
Цээл сум	103	10	10	83	
Чандмань сум	140	6	23	50	61
Шарга сум	114	10	12	92	
Эрдэнэ сум	115	11	35	69	

Төсвийн байгууллагын ажиллагчдын тоо 2015 онд 183.0 мянгад хүрч, ажиллагчдын тоог бүлэглэж авч үзэхэд 267 буюу 6.0 хувь нь 1-9 ажиллагчидтай, 612 буюу 13.8 хувь нь 10-19 ажиллагчидтай, 1909 буюу 42.9 хувь нь 20-49 ажиллагчидтай, 1662 буюу 37.3 хувь нь 50 ба түүнээс дээш ажиллагчидтай байна.

БҮЛЭГ VI. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА

ХҮСНЭГТ 6.6. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГАД АЖИЛЛАГЧИД, 2005, 2010, 2015 ОН, сумаар

Сум	2005		2010		2015	
	Бүгд	%	Бүгд	%	Бүгд	%
Бүгд	3277	100	4127	100	4450	100
Есөнбулаг сум	1341	40.9	1890	45.8	2128	47.8
Алтай сум	496	15.1	137	3.3	127	2.9
Баян-Уул сум	98	3.0	139	3.4	154	3.5
Бигэр сум	86	2.6	130	3.1	139	3.1
Бугат сум	103	3.1	150	3.6	131	2.9
Дарив сум	61	1.9	96	2.3	115	2.6
Дэлгэр сум	147	4.5	216	5.2	231	5.2
Жаргалан сум	78	2.4	98	2.4	103	2.3
Тайшир сум	58	1.8	76	1.8	86	1.9
Тонхил сум	107	3.3	131	3.2	129	2.9
Төгрөг сум	96	2.9	128	3.1	135	3.0
Халиун сум	70	2.1	105	2.5	121	2.7
Хөхморьт сум	82	2.5	121	2.9	131	2.9
Цогт сум	149	4.5	246	6.0	248	5.6
Цээл сум	75	2.3	108	2.6	103	2.3
Чандмань сум	78	2.4	133	3.2	140	3.1
Шарга сум	73	2.2	105	2.5	114	2.6
Эрдэнэ сум	79	2.4	118	2.9	115	2.6

ААНБ-ын 2016 оны тооллогод хамрагдсан төсвийн байгууллагын ажиллагчдын тоог сумаар

авч үзвэл, 47.8 хувь нь Есөнбулаг, 5.6 хувь нь Цогт сумд, 5.2 хувь нь Дэлгэр сум, үлдсэн 41.4 хувийг бусад 15 сумын төсвийн байгууллагуудын ажиллагчид эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 6.7. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГАД АЖИЛЛАГЧИД, 2015 ОН, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбар, ажиллагчдын тооны бүлгээр

Салбар	Бүгд	Ажиллагчдын тооны бүлэг			
		1-9	10-19	20-49	50 ба түүнээс дээш
Бүгд	4450	267	612	1909	1662
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын Боловсрол	1209	103	159	776	171
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	1926	25	292	571	1038
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	813		37	473	303
Бусад	296	128	69	30	69
	206	11	55	59	81

БҮЛЭГ VI. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА

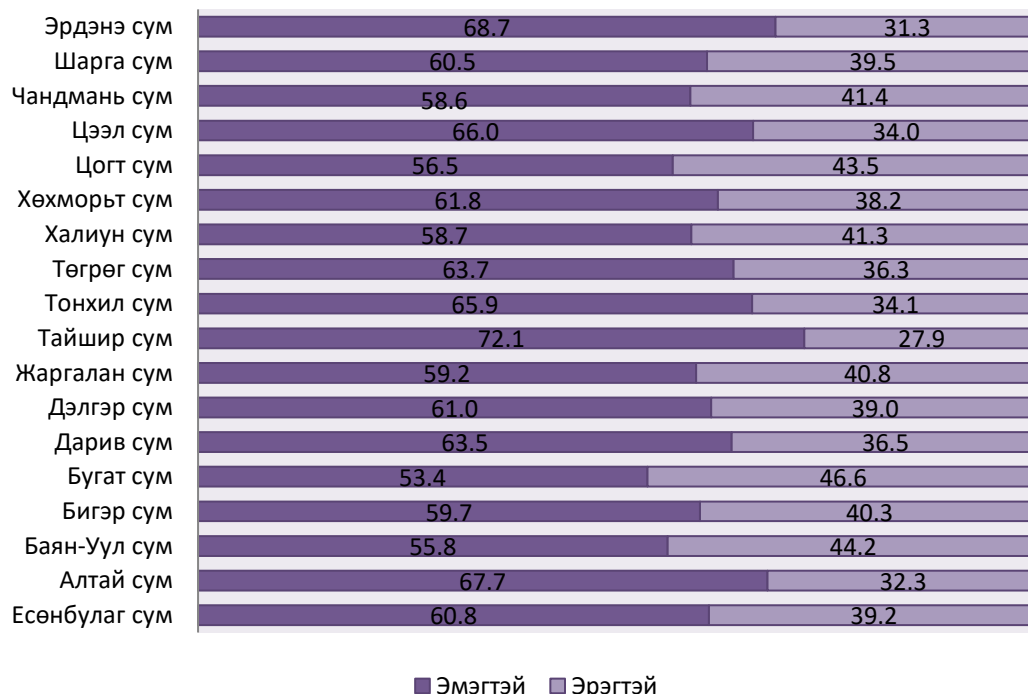
Аймгийн хэмжээнд 177 төсвийн байгууллагад 4450 ажиллагчид ажиллаж байгаагаас төрийн удирдлагын салбарт 1209 буюу 27.2 хувь, боловсролын салбарт 1926 буюу 43.3 хувь, эрүүл мэндийн салбарт 813 буюу 18.3 хувь, урлаг, үзвэр, тоглоом наадмын үйлчилгээний салбарт 296 буюу 6.7 хувь, бусад салбарт 206 буюу 4.6 хувь нь ажиллаж байна.

ХҮСНЭГТ 6.8 ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГАД АЖИЛЛАГЧИД, 2010, 2015 ОН, эдийн засгийн салбараар

Салбар	2010		2015	
	Бүгд	%	Бүгд	%
Бүгд	4127	100.0	4450	100.0
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын	980	23.7	1209	27.2
Боловсрол	1869	45.3	1926	43.3
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	841	20.4	813	18.3
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	248	6.0	296	6.7
Бусад	189	4.6	206	4.6

Нийт ажиллагчдын 1734 буюу 39.0 хувь нь эрэгтэй, 2716 буюу 61.0 хувь нь эмэгтэй ажиллагчид байна. Төсвийн байгууллагад эмэгтэй ажиллагчид давамгайлж байна.

ЗУРАГ 6.3. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ХҮЙСИЙН ХАРЬЦАА, 2015 ОН, сумаар, хүйсээр

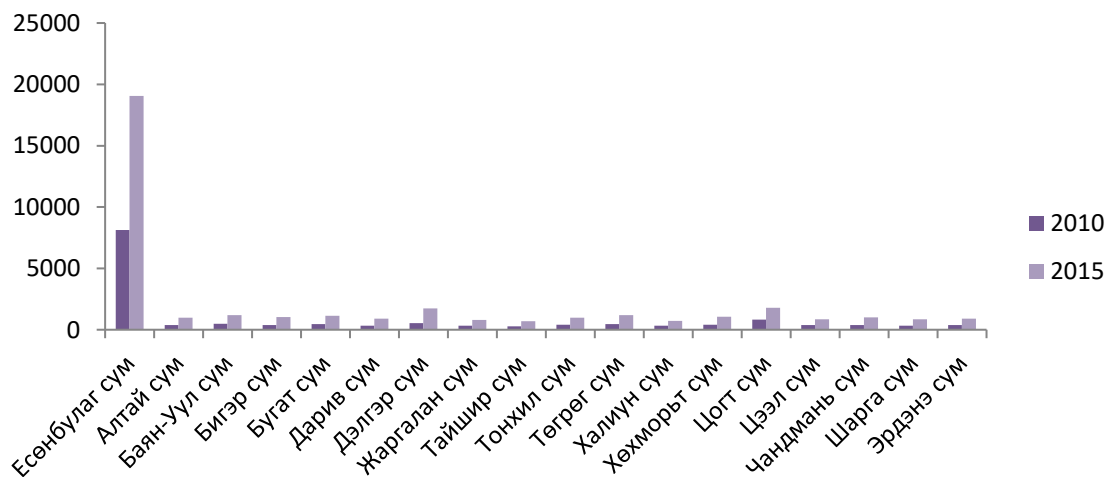
БҮЛЭГ VI. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА

ХҮСНЭГТ6.9. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ЦАЛИН, 2015 ОН, бүс, ажиллагчдын тооны бүлэг, сая төгрөгөөр

Сум	Бүгд	Ажиллагчдын тооны бүлэг			
		1-9	10-19	20-49	50 ба түүнээс
Бүгд	36837	3273.6	4873.8	15278.3	13411.3
Есөнбулаг сум	19062.6	1791.9	1756.8	6105.6	9408.3
Алтай сум	986.5	33.5	125.8	379.4	447.8
Баян-Уул сум	1192.6	75.3	124.2	481.8	511.3
Бигэр сум	1035.2	78.1	122.5	408.6	426
Бугат сум	1139.3	79.3	276.4	783.6	
Дарив сум	909.1	66.7	448.4		394
Дэлгэр сум	1735.6	182.8	67.9	995.9	489
Жаргалан сум	798.2	71.9	95.8	630.5	
Тайшир сум	682.1	70.4	223.8	387.9	
Тонхил сум	977.2	116.9	108.1	752.2	
Төгрөг сум	1179.5	69.3	336.1	296.1	478
Халиун сум	717	121.7	93	502.3	
Хөхморьт сум	1047	134.3	103.4	387.2	422.1
Цогт сум	1785.1	147.6	408.7	835.9	392.9
Цээл сум	842.2	72.9	67.4	701.9	
Чандмань сум	1001.2	34.8	153.7	370.8	441.9
Шарга сум	849.3	75.9	76.5	696.9	
Эрдэнэ сум	897.3	50.3	285.3	561.7	

Тооллогын дүнгээр нийт төсвийн байгууллагад 2015 онд ажиллагчдын тоо 4450, ажиллагчдын цалин 36837.0 сая төгрөг байна.

ЗУРАГ 6.6. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ЦАЛИН, 2010, 2015 ОН,

БҮЛЭГ VI. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА

МЭДЭЭЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИЙН ХЭРЭГЛЭЭ

Төсвийн байгууллагын мэдээллийн технологийн 2016 оны тооллогын асуудлыг тусгаж, энэ

хэсэгт уг асуудлыг авч үзлээ.

ХҮСНЭГТ 6.10. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН КОМПЬЮТЕР ЭЗЭМШИЛТ, 2016 ОН, СУМААР

Сум	Төсвийн байгууллага		Ашиглаж		
	байгууллага	Компьютертэй	компьютер	Суурин	Зөөврийн
Бүгд	177	176	3628	1810	1818
Есөнбулаг сум	59	59	1711	1065	646
Алтай сум	5	5	83	29	54
Баян-Уул сум	6	6	128	53	75
Бигэр сум	6	6	83	31	52
Бугат сум	8	8	111	51	60
Дарив сум	6	6	96	43	53
Дэлгэр сум	11	11	138	64	74
Жаргалан сум	6	6	70	32	38
Тайшир сум	6	6	64	30	34
Тонхил сум	7	7	152	50	102
Төгрөг сум	6	6	85	30	55
Халиун сум	7	7	88	29	59
Хөхморьт сум	7	7	149	57	92
Цогт сум	13	12	236	75	161
Цээл сум	6	6	149	78	71
Чандмань сум	6	6	89	30	59
Шарга сум	6	6	102	25	77
Эрдэнэ сум	6	6	94	38	56

Төсвийн нийт 177 байгууллагын 176 буюу 99.4 хувь нь компьютертэй байна. Төсвийн байгууллагад нийт 3628 компьютер ашиглагдаж байгаа бөгөөд үүний 49.9 хувь нь суурин, 50.1 хувь нь зөөврийн компьютер байна.

ХҮСНЭГТ 6.11. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН КОМПЬЮТЕР ЭЗЭМШИЛТ, 2016 ОН, ЭДИЙН ЗАСГИЙН

үйл ажиллагааны салбар

Салбар	Төсвийн байгууллага		Ашиглаж буй		
	байгууллага	Компьютертэй	компьютер	Суурин	Зөөврийн
Бүгд	177	176	3628	1810	1818
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	64	64	997	557	440
Боловсрол	56	56	2163	955	1208

БҮЛЭГ VI. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГА

Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	22	22	221	142	79
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	26	26	140	87	53
Бусад	9	8	107	69	38

Төсвийн 177 байгууллагын компьютер ашиглалтыг эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбараар авч үзвэл, 89.0-100.0 хувь нь компьютертэй байна. Нийт 3628 компьютерийн 59.6 хувь нь боловсролын салбарт, 27.5 хувь нь төрийн удирдлагын байгууллагад ашиглагдаж байна.

ХҮСНЭГТ 6.12. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ИНТЕРНЭТИЙН ХЭРЭГЛЭЭ, 2016 ОН, СУМААР

Сум	БҮГД	Тогтмол хэрэглэгчид	БҮГД	Нарийн зурвас	Өргөн зурвасын суурин	Өргөн зурвасын хөдөлгөөнт
Бүгд	2354	2354	155	19	97	39
Есөнбулаг сум	1202	1202	59	7	39	13
Алтай сум	13	13	1	1	0	0
Баян-Уул сум	106	106	6	0	6	0
Бигэр сум	89	89	6	0	6	0
Бугат сум	70	70	8	2	0	6
Дарив сум	68	68	6	0	6	0
Дэлгэр сум	99	99	9	0	8	1
Жаргалан сум	65	65	6	0	6	0
Тайшир сум	48	48	6	0	6	0
Тонхил сум	84	84	6	3	0	3
Төгрөг сум	87	87	6	0	6	0
Халиун сум	69	69	6	0	1	5
Хөхморьт сум	77	77	7	0	7	0
Цогт сум	102	102	6	0	6	0
Цээл сум	84	84	6	1	0	5
Чандмань сум	33	33	5	5	0	0
Шарга сум	58	58	6	0	0	6
Эрдэнэ сум	0	0	0	0	0	0

Интернэт хэрэглэдэг төсвийн байгууллагын 54.8 хувь нь өргөн зурвасын суурин, 10.7 хувь

нь нарийн зурвас, 22.0 хувь нь өргөн зурвасын хөдөлгөөнт интернэт ашигладаг байна.

7 ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

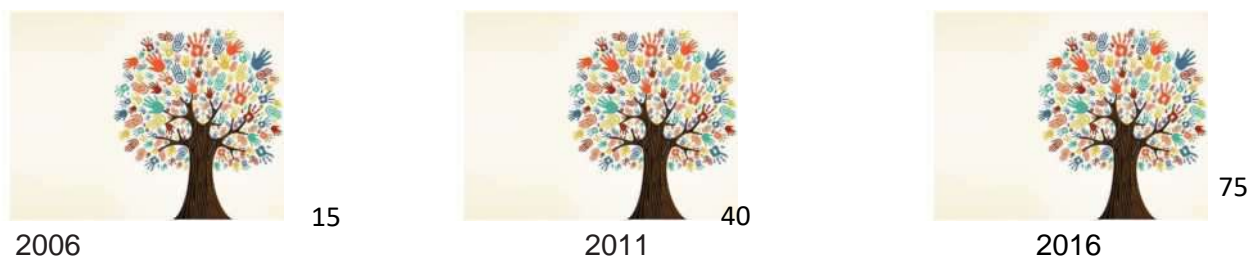
ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

Монгол Улсын Үндсэн хуульд заасны дагуу “Төрийн бус байгууллага” гэж иргэд, төрийн байгууллага /хууль тогтоох, гүйцэтгэх, шүүх эрх мэдлийг хэрэгжүүлэх байгууллага/-аас бусад хуулийн этгээдээс нийгмийн болон өөрсдийн ашиг сонирхол, үзэл бодлын үүднээс сайн дурын үндсэн дээр байгуулагдан үйл ажиллагаагаа төрөөс хараат бус, өөрийгөө удирдах зарчмаар явуулдаг ашгийн төлөө бус байгууллагыг хэлдэг.

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2016 оны тооллогод "Төрийн бус байгууллагын тухай" Монгол Улсын хуульд заасан байгууллагаас гадна улс төрийн нам, шашны байгууллага, сан, сууц өмчлөгчдийн холбоодыг энэхүү бүлэгт хамруулан авч үзэв. Төрийн бус байгууллагыг үйл ажиллагааны төрлөөс нь хамаарч нийгэмд үйлчилдэг, гишүүддээ үйлчилдэг гэж хоёр ангилан авч үздэг.

Нийгэмд үйлчилдэг төрийн бус байгууллага гэж соёл, урлаг, боловсрол, хүмүүжил, шинжлэх ухаан, эрүүл мэнд, спорт, байгаль орчин, орчин ахуйн хөгжил, хүний эрх, хүн амын тодорхой бүлэг, давхаргын эрх ашгийг хамгаалах, энэрлийн зэрэг чиглэлээр нийгмийн тусын тулд үйл ажиллагаа явуулдаг төрийн бус байгууллагыг ойлгоно. Гишүүддээ үйлчилдэг төрийн бус байгууллага гэж өөрийн гишүүдэд үйлчилдэг, тэдний хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалах үндсэн зорилготой, нийгэмд үйлчилдэгээс бусад төрийн бус байгууллагыг ойлгоно.

ЗУРАГ 7.1. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2016 оны тооллогоор 75 төрийн бус байгууллага тоологдож, 2006 оноос 4 дахин, 2011 оны тооллогоос 87.5 хувиар өсжээ.

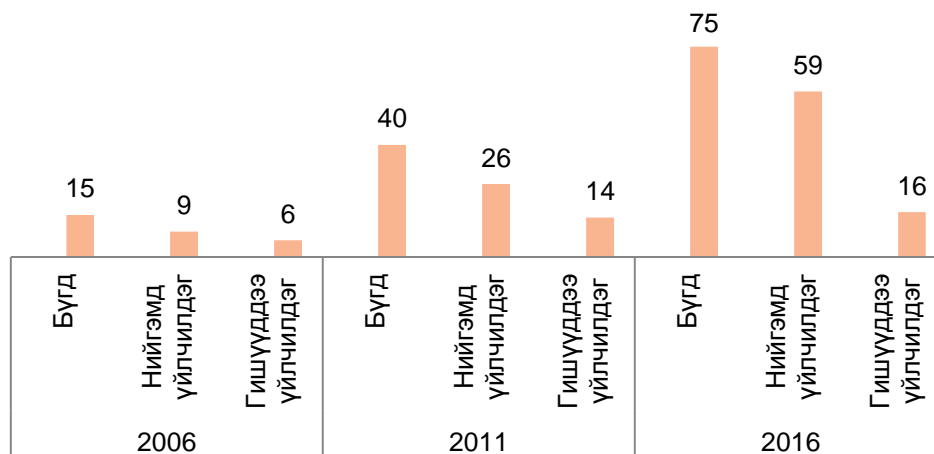
БҮЛЭГ VII. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

ХҮСНЭГТ 7.1. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, 2011, 2016 ОН, сум, төрийн бус байгууллагын төрлөөр

Сум, дүүрэг	2011			2016		
	Бүгд	Нийгэмд үйлчилдэг	Гишүүддээ үйлчилдэг	Бүгд	Нийгэмд үйлчилдэг	Гишүүддээ үйлчилдэг
Бүгд	40	26	14	75	59	16
Есөнбулаг сум	31	20	11	42	29	13
Алтай сум				1	1	
Баян-Уул сум	1	1		1	1	
Бигэр сум	1	1		5	5	
Бугат сум				1	1	
Дарив сум				1	1	
Дэлгэр сум	5	3	2	1	1	
Жаргалан сум				3	2	1
Тайшир сум				1	1	
Тонхил сум				3	3	
Төгрөг сум				2	2	
Халиун сум				4	3	1
Хөхморьт сум	1	1		2	2	
Цогт сум	1		1	1	1	
Цээл сум				2	2	
Чандмань сум				1	1	
Шарга сум				2	1	1
Эрдэнэ сум				2	2	

Тооллогод хамрагдсан нийт төрийн бус байгууллагын 75 буюу 56 хувь нь Есөнбулаг суманд, 5 буюу 6.7 хувь нь Бигэр суманд, 4 буюу 5.4 хувь нь Халиун суманд, 3 буюу 4 хувь нь Жаргалан, Тонхил сумд эзлэж байна. Үлдсэн 23.9 хувийг бусад сумдад эзлэж байна. ТББ-ыг аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2011 оны тооллогын дүнтэй харьцуулахад, төрийн бусбайгууллага нь Есөнбулаг суманд 2.1 дахин өсжээ.

ЗУРАГ 7.3. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, тооллого явагдсан он, үйл ажиллагааны төрлөөр

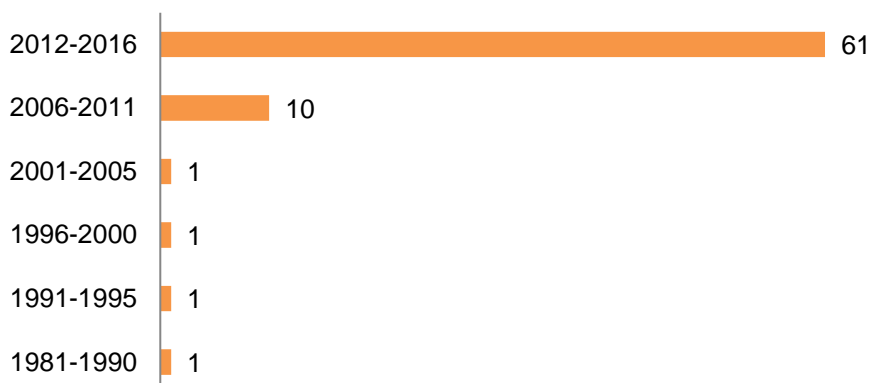

Тооллогод хамрагдсан ТББ-ыг үйл ажиллагааны төрлөөр нь ангилж үзвэл, 59 нь буюу 78.7 хувь нь нийгэмд үйлчилдэг, 16 нь буюу 21.3 хувь нь гишүүддээ үйлчилдэг ТББ байна. Монгол Улсад бүртгэлтэй ТББ-ын дийлэнх нь төрд тавих иргэдийн хяналтыг

БҮЛЭГ VII. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

сайжруулах буюу нийгэмд үйлчлэх чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд энэ чиглэлийн ТББ-ын тоо сүүлийн 5 жилд 1.9 дахин өссөн байна.

ЗУРАГ 7.4. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, байгуулагдсан оноор

Тооллогод хамрагдсан 75 ТББ-ыг байгуулагдсан оноор нь авч үзвэл, 1981 оноос 2005 онд байгуулагдсан ТББ нийт 5.2 хувийг, 2006-аас 2011 он хүртэлх хугацаанд байгуулагдсан ТББ 13.3 хувийг, 2012-оос 2016 оны хооронд байгуулагдсан ТББ 81.3 хувийг эзэлж байна.

ХҮСНЭГТ 7.2. ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, 2016 ОН, ажиллагчдын тооны бүлгээр

Сум, дүүрэг	Ажиллагчдын тооны бүлэг					
	Бүгд	1-2	3-5	6-9	10-20	21 ба түүнээс дээш
	44	30	7	5	1	1
Есөнбулаг сум	22	11	5	4	1	1
Баян-Уул сум	1	0	1			
Бигэр сум	3	3				
Дарив сум	1	1				
Дэлгэр сум	1	1				
Жаргалан сум	3	2		1		
Тайшир сум	1	1				
Тонхил сум	2	2				
Төгрөг сум	1	1				
Халиун сум	2	1	1			
Хөхморьт сум	2	2				
Цогт сум	0	0				
Чандмань сум	1	1				
Шарга сум	2	2				
Эрдэнэ сум	2	2				

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2016 оны тооллогод хамрагдсан үйл ажиллагаа явуулж байгаа төрийн бус байгууллагын 68.2 хувийг 1-2 ажиллагчидтай, 15.9 хувийг 3-5, 11.4 хувийг 6-9, 2.2 хувийг 10-20 ажиллагчидтай, 2.3 хувийг 21 ба түүнээс дээш тооны ажиллагчидтай ТББ эзэлж байна. ААНБ-ын 2016 оны тооллогын дүнг 2011 оны тооллогын дүнтэй харьцуулахад 1-2 ажиллагчидтай ТББ-ын эзлэх хувийн жин

БҮЛЭГ VII. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

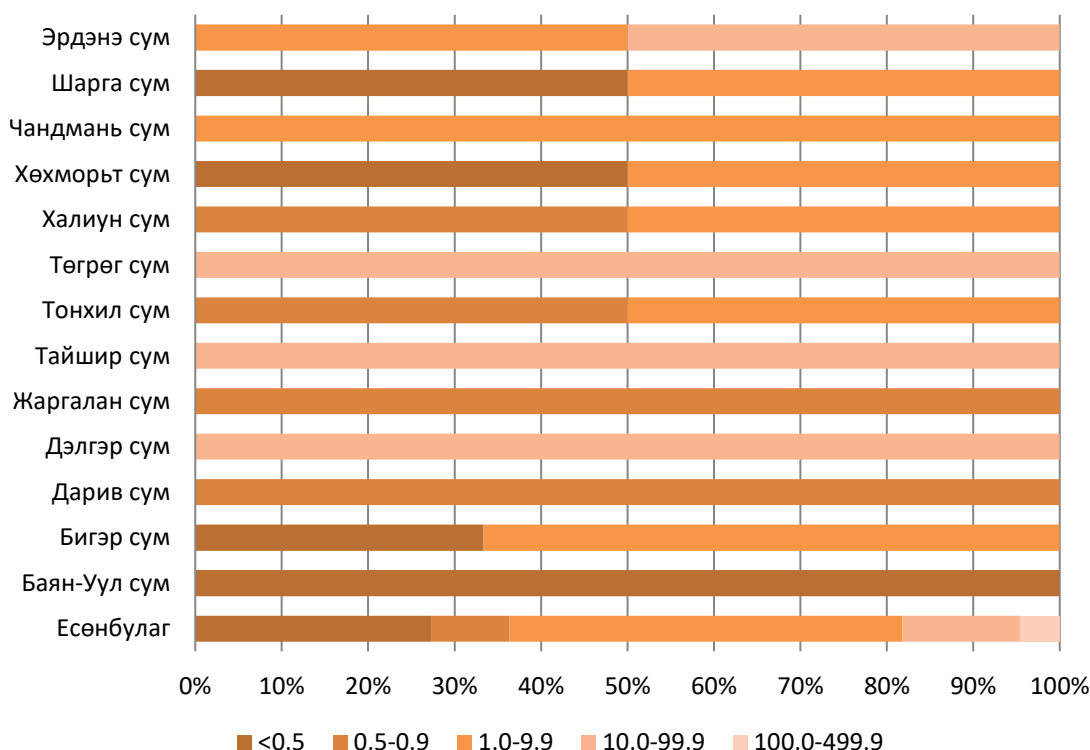
3.2пунктээр өсөж, бусад ажиллагчдын тооны бүлэгт хамаарах ажиллагчидтай байгууллагын тоо 0.2-2.8 пунктээр буурчээ.

ХҮСНЭГТ 7.3. ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, 2011, 2016 ОН, гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний орлогын бүлэг, үйл ажиллагааны төрлөөр

Бүлэг	2006			2011			2016		
	Бүгд	Нийгэмд үйлчилдэг	Гишүүддээ үйлчилдэг	Бүгд	Нийгэмд үйлчилдэг	Гишүүддээ үйлчилдэг	Бүгд	Нийгэмд үйлчилдэг	Гишүүддээ үйлчилдэг
	15	9	6	40	26	14	44	34	10
<0.5	11	6	5	23	14	9	10	8	2
0.5-0.9	1	1		1		1	7	5	2
1.0-9.9				8	5	3	18	15	3
10.0-99.9	2	1	1	7	7		8	5	3
100.0-499.9	1	1		1		1	1	1	

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын 2016 оны тооллогоор үйл ажиллагаа явуулж байгаа ТББ-ын 22.7 хувь нь 0.5 сая хүртэл төгрөг, 15.9 хувь нь 0.5-0.9 сая төгрөг, 40.9 хувь нь 1.0-9.9 сая төгрөг, 18.2 хувь нь 10.0-99.9 сая төгрөг, 2.3 хувь нь 100.0-499.9 сая төгрөг орлоготой байна.

ЗУРАГ 7.5. ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, 2016 ОН, сум, гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний орлогын бүлгээр

ТББ-ын тоог сум болон гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний орлогын бүлгээр авч үзвэл, Есөнбулаг суманд 1.0-9.9 сая төгрөгийн орлоготой ТББ 55.5 хувь, 0.5 сая хүртэлх төгрөгийн орлоготой ТББ 60.0 хувь буюу дийлэнх хэсгийг эзэлж байна.

ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЧИГЛЭЛ

БҮЛЭГ VII. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

ТББ-ын эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбарын ангиллаар авч үзвэл, 72.8 хувь нь үйлчилгээний бусад салбарт, 11.7 хувь нь боловсрол, 5.8 хувь нь мэдээлэл, холбоо, 3.7 хувь нь урлаг, үзвэр, тоглоом наадам, 2.3 хувь нь мэргэжлийн шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа, үлдэх 3.7 хувь нь бусад салбарт бүртгэлтэй байна.

ХҮСНЭГТ 7.4. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, 2016 ОН, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбар, үйл ажиллагааны төрлөөр

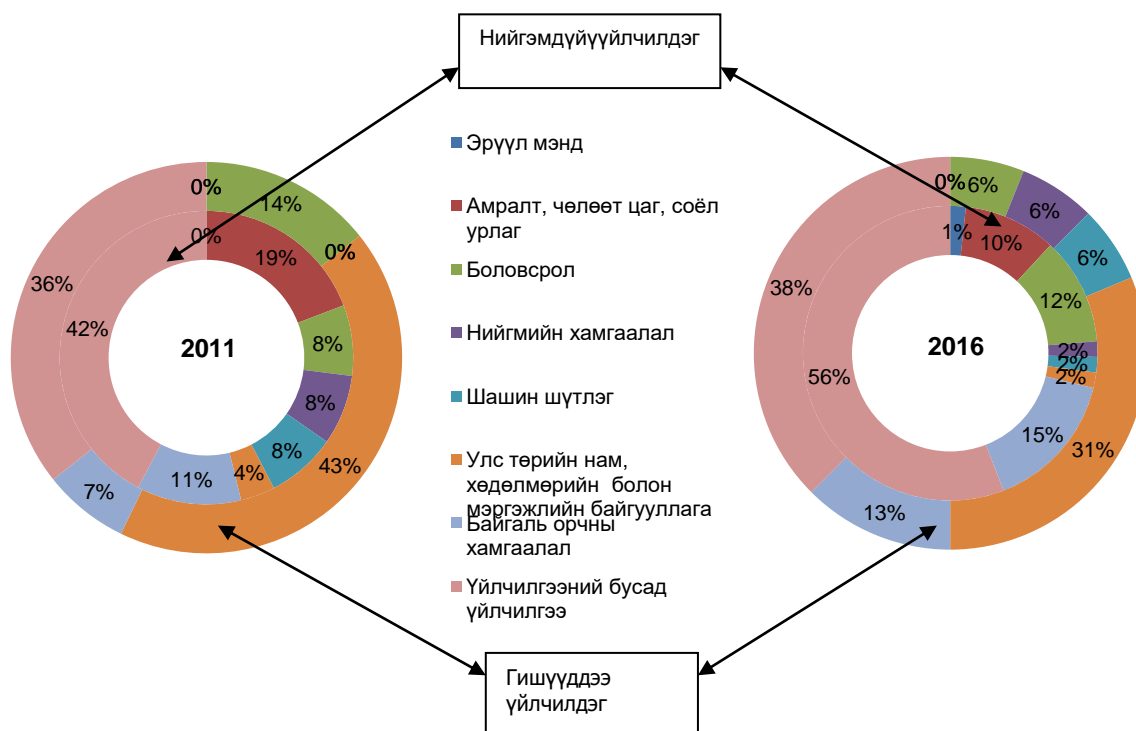
Салбар	Бүгд	Нийгэмд үйлчилдэг	Гишүүддээ үйлчилдэг
Бүгд	75	59	16
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	3	1	2
Мэдээлэл, холбоо	3	2	1
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа			
Боловсрол	5	4	1
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	1	1	
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	7	6	1
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	56	45	11

Үйлчилгээний бусад салбарт бүртгэлтэй 56 ТББ-ын 80.4 хувь нь нийгэмдээ үйлчилдэг, 19.4 хувь нь гишүүддээ үйлчилдэг ТББ байна. Төрийн бус байгууллагын үйл ажиллагааг эдийн засгийн бүх төрлийн салбарын ангиллаас гадна тусгайлсан чиг үүргийн ангиллаар ангилдаг. ТББ-ын чиг үүргийн ангиллаар авч үзвэл, гишүүддээ үйлчилдэг 16 ТББ-ын 6 буюу 37.5 хувь нь үйлчилгээний бусад, 31.3 хувь нь улс төрийн нам, хөдөлмөрийн болон мэргэжлийн байгууллага, 12.5 хувь нь байгаль орчны хамгаалалын салбарт үйл ажиллагаа явуулж байна.

ХҮСНЭГТ 7.5. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, 2016 ОН, төрийн бус байгууллагын чиг үүргийн ангилал, үйл ажиллагааны төрлөөр

Чиг үүргийн ангилал	Бүгд		Нийгэмд үйлчилдэг		Гишүүддээ үйлчилдэг	
	Тоо	%	Тоо	%	Тоо	%
Чиг үүргийн ангилал	75	100	59	100	16	100
Эрүүл мэнд	1	1.3	1	1.7	0	0
Амралт, чөлөөт цаг, соёл урлаг	6	8	6	10.2	0	0
Боловсрол	8	10.6	7	11.8	1	6.1
Нийгмийн хамгаалал	2	2.7	1	1.7	1	6.3
Шашин шүтлэг	2	2.7	1	1.7	1	6.3
Улс төрийн нам, хөдөлмөрийн болон мэргэжлийн байгууллага	6	8	1	1.7	5	31.3
Байгаль орчны хамгаалал	11	14.7	9	15.3	2	12.5
Үйлчилгээний бусад үйлчилгээ	39	52	33	55.9	6	37.5

ЗУРАГ 7.6. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, 2011, 2016 ОН, үйл ажиллагааны төрөл, чиг үүргийн ангиллаар

Энэ удаагийн тооллогод хамрагдсан төрийн бус байгууллагын нийт дүнд чиг үүргийн ангиллаар эзлэх хувийн жинг 2011 оны тооллогын дүнтэй харьцуулахад боловсролын чиглэлийн ТББ 0.7 пунктээр, үйлчилгээний бусад чиглэлийн ТББ 12 пунктээр, улс төрийн нам, хөдөлмөрийн болон мэргэжлийн байгууллагын чиглэлийн ТББ 9.5 пунктээр, эрүүл мэндийн чиглэлийн ТББ 1.3 пунктээр нэмэгдсэн бол байгаль орчны хамгааллын чиглэлийн ТББ 4.7 пунктээр өссөн байна.

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ

Энэ хэсэгт аж ахуйн нэгж, байгууллагын тооллогод хамрагдсан ТББ-ын эдийн засгийн голлох үзүүлэлтүүдийн талаар танилцуулна.

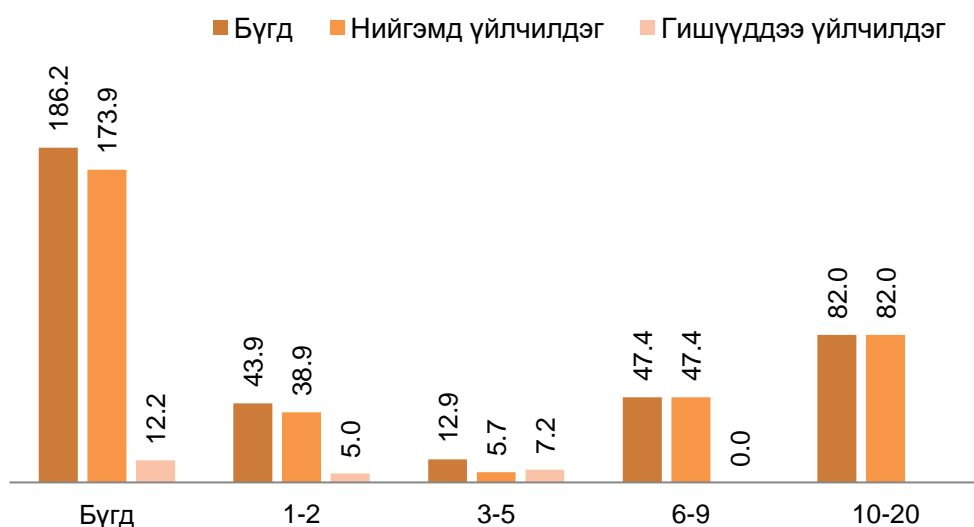
ХҮСНЭГТ 7.6. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧИД, тооллого явагдсан он, сум, хүйсээр

Сум, дүүрэг	2006		2011		2016	
	Бүгд	Эмэгтэй	Бүгд	Эмэгтэй	Бүгд	Эмэгтэй
Бүгд	99	27	147	59	247	80
Есөнбулаг сум	32	13	131	55	208	75
Баян-Уул сум	11	0	2	0	5	3
Бигэр сум			2	1	4	0
Дарив сум					1	0
Дэлгэр сум	55	14	9	2	1	0
Жаргалан сум					11	0
Тайшир сум					1	0
Тонхил сум					2	0
Төгрөг сум					1	0
Халиун сум					4	0
Хөхморьт сум	1	0	1	0	3	1
Цогт сум			2	1		
Чандмань сум					1	0
Шарга сум					3	0
Эрдэнэ сум					2	1

Энэ удаагийн тооллогод хамрагдсан ТББ-д 2016 онд 247 ажиллагчид ажилласнаас, 80 буюу 32.4 хувь нь эмэгтэй байна. Сумаар нутгаар нь авч үзвэл, 84.2 хувь нь Есөнбулаг сумд, 4.4 хувь нь Жаргалан сум, 2.0 хувь нь Баян-Уул сумдад үлдсэн хувийг бусад сумд ногдож байна. ТББ-д ажилладаг ажиллагчдын тоог өмнөх тооллоготой харьцуулахад, Есөнбулаг хотод 58.8 хувиар өссөн байна.

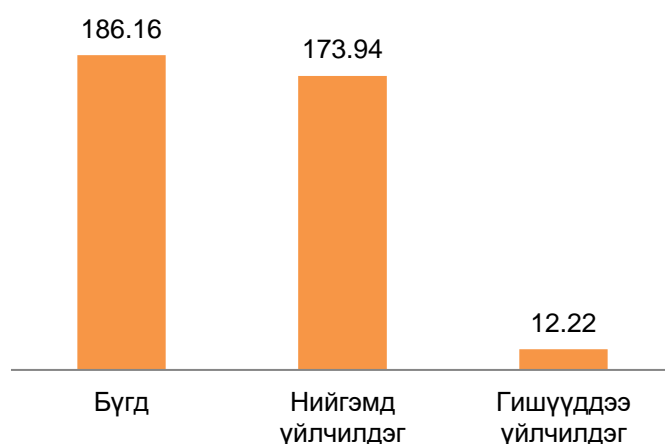
ЗУРАГ 7.7. 2016 ОНД ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛСАН ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, үйл ажиллагааны төрөл, ажиллагчдын тооны бүлгээр

БҮЛЭГ VII. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

Үйл ажиллагаа 2016 онд явуулсан 40 ТББ-ын 186.2 ажилчдаас 23.6 хувь нь 1-2 ажиллагчидтай, 6.9 хувь нь 3-5 ажиллагчидтай, 25.5 хувь нь 6-9 ажиллагчидтай, 44 хувь нь 10-20 ажиллагчидтай байна.

ЗУРАГ 7.8. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГАД АЖИЛЛАГЧИД, 2016 ОН, үйл ажиллагааны төрөл,

ТББ-д ажиллаж байгаа 186.2 ажиллагчдын 73.4 хувь нь нийгэмдээ үйлчилдэг ТББ-д ажиллагчид байна.

ХҮСНЭГТ 7.7. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧДЫН ЦАЛИН 2006, 2010, 2016 ОН, сумаар

Сум, дүүрэг	2006		2011		2016	
	Цалин, сая төг	1 ажиллагчийн жилийн дундаж цалин, мян.төг	Цалин, сая төг	1 ажиллагчийн жилийн дундаж цалин, мян.төг	Цалин, сая төг	1 ажиллагчийн жилийн дундаж цалин, мян.төг
Бүгд	12.4	124.9	97.4	662.9	186.2	753.7
Есөнбулаг сум	12.1	376.7	88.5	675.7	150.2	722.3
Баян-Уул сум	0.3	28.6	0	0	0	0
Бигэр сум	0		2.4	1216	12.3	3081
Дарив сум	0		0		3.5	3540
Дэлгэр сум	0	0	6.5	722.2	3.6	3600

БҮЛЭГ VII. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

Жаргалан сум	0	0	4.2	381.8
Тайшир сум	0	0	3	3000
Тонхил сум	0	0	0	0
Төгрөг сум	0	0	0.4	371
Халиун сум	0	0	4.2	1050
Хөхморьт сум	0	0	4.2	1400
Цогт сум	0	0	0	0
Чандмань сум	0	0	0	0
Шарга сум	0	0	0	0
Эрдэнэ сум	0	0	0.5	243

ТББ нийт ажиллагчиддаа 2016 онд 186.2сая төгрөгийн цалин олгосон байна. Энэ нь өмнөх тооллоготой харьцуулбал, 91.2хувиар нэмэгдсэн байна.

ХҮСНЭГТ 7.8. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГЫН ГҮЙЦЭТГЭСЭН АЖИЛ, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ОРЛОГО, СУМААР, ТООЛЛОГО ЯВАГДСАН ОН, САЯ ТӨГРӨГӨӨР

Сум, дүүрэг	2006		2011		2016	
	тоо	%	тоо	%	тоо	%
Бүгд	183.2	100	306.2	100	529.1	100
Есөнбулаг сум	182.5	99.6	251.7	82.2	388.9	73.5
Баян-Уул сум	0.7	0.4	0	0	0.1	0
Бигэр сум			24.6	8	9.7	1.8
Дарив сум					0.7	0.1
Дэлгэр сум	0	0	29.9	9.8	15	2.8
Жаргалан сум					22.7	4.3
Тайшир сум					25	4.7
Тонхил сум					6	1.3
Төгрөг сум					22.8	4.3
Халиун сум					4.2	0.8
Хөхморьт сум	0	0	0	0	5.3	1
Цогт сум			0	0		
Чандмань сум					4.3	0.8
Шарга сум					7.1	1.3
Эрдэнэ сум					17.2	3.3

ТББ-ын 2016 оны 529.0сая төгрөгийн ажил, үйлчилгээнээс орлогын 73.4 хувийг Есөнбулаг суманд үйл ажиллагаа явуулж байгаа ТББ бүрдүүлсэн байна.

ХҮСНЭГТ 7.9. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГЫН САНХҮҮЖИЛТ, 2010, 2016 ОН, САНХҮҮЖИЛТИЙН ЭХ ҮҮСВЭР, САЯ ТӨГРӨГӨӨР

Санхүүжилтын эх үүсвэр	2006		2011		2016	
	тоо	%	тоо	%	тоо	%
Бүгд	189.2	100	1525.8	100	529.1	100.1
Гишүүний татвар	9.7	5.1	47	3.1	56.9	10.8

БҮЛЭГ VII. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

Хандив	12.6	6.7	332.1	21.8	62.9	11.9
Олон улсын байгууллагын төслийн санхүүжилт	150.4	79.5	879.3	57.6	387.7	73.3
Бусад	16.5	8.7	267.4	17.5	21.6	4.1

ТББ нь 2016 онд 529.1 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт авсны 73.3 хувийг олон улсын байгууллагын төсөл хөтөлбөрөөс, 11.9 хувийг хандив, тусламжаас, 10.8 хувийг гишүүний татвараас, үлдэх 4.1 хувийг бусад эх үүсвэрээс бүрдүүлсэн байна.

ХҮСНЭГТ 7.10. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨРӨНГИЙН ЗАРЦУУЛАЛТ, 2006, 2010, 2016 ОН, зардлын төрөл, сая төгрөгөөр

Зардлын төрөл	2006		2011		2016	
	тоо	%	тоо	%	тоо	%
Бүгд	11.4	99.9	1427.5	100	470.9	100
Бусдад олгосон хандив, тусламж	0.7	6	38.4	2.7	8.8	1.9
Сургалт, семинар зохион байгуулахад зарцуулсан зардал	0.9	8	27.1	1.9	39.8	8.4
Сурталчилгааны зардал	6.3	55.7	6.9	0.5	6.5	1.4
Эрүүл мэнд, боловсрол, нийгмийн халамжид зарцуулсан зардал	2	17.4	869.5	60.9	6.5	1.4
Бусад	1.5	12.8	485.6	34	409.3	86.9

ТББ нь 470.9сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагаандаа зарцуулсны 86.9 хувийг бусад зардалд зарцуулсан байна. Энэ нь өмнөх тооллоготой харьцуулбал, 52.9 пунктээр, сургалт, семинар зохион байгуулахад зарцуулсан зардал 6.5 пунктээр, сурталчилгааны зардал 0.9 пунктээр нэмэгдсэн байна. Харин бусдад өгсөн хандив, тусламж 0.8 пунктээр, буурсан байна.

МЭДЭЭЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИЙН ХЭРЭГЛЭЭ

ХҮСНЭГТ 7.11. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГЫН КОМПЬЮТЕР ЭЗЭМШИЛТ, 2016 ОН, сумаар

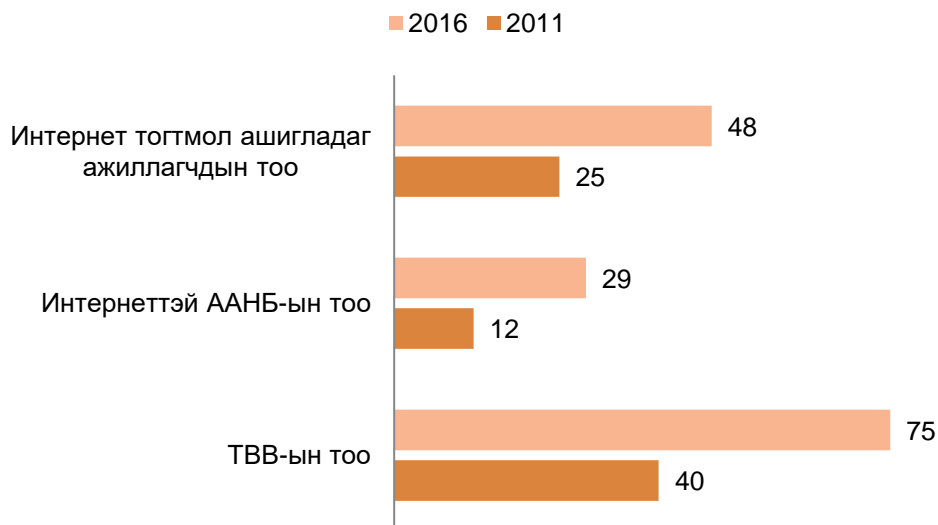
Сум, дүүрэг	ТББ- ын тоо	Компьютертэй	Компьютерийн тоо	Суурин	Зөөврийн
-------------	----------------	--------------	---------------------	--------	----------

БҮЛЭГ VII. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА

Бүгд	75	41	55	30	25
Есөнбулаг сум	42	26	38	20	18
Алтай сум	1	0	0	0	0
Баян-Уул сум	1	1	1	0	1
Бигэр сум	5	1	1	1	0
Бугат сум	1	0	0	0	0
Дарив сум	1	1	1	1	0
Дэлгэр сум	1	1	1	0	1
Жаргалан сум	3	1	1	1	0
Тайшир сум	1	1	2	1	1
Тонхил сум	3	2	2	0	2
Төгрөг сум	2	1	1	1	0
Халиун сум	4	2	2	1	1
Хөхморьт сум	2	1	1	1	0
Цогт сум	1	0	0	0	0
Цээл сум	2	0	0	0	0
Чандмань сум	1	1	1	1	0
Шарга сум	2	1	2	1	1
Эрдэнэ сум	2	1	1	1	0

Тооллогод хамрагдсан ТББ-ын 54.7 хувь нь компьютертэй гэж хариулжээ. Эдгээр ТББ-д 55 компьютер байгаагийн 30 буюу 54.5 хувь нь суурин, 25 буюу 45.5 хувь нь зөөврийн компьютер байна. Сумаар нь авч үзвэл, компьютертэй ТББ-ын 69.1 хувь нь Есөнбулаг сумд байрлаж байна.

ЗУРАГ 7.10. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГЫН ИНТЕРНЭТ АШИГЛАЛТ, 2011, 2016 ОН

ААНБ-ын 2016 оны тооллогод хамрагдсан ТББ-ын 36.0 хувь нь интернэтэд холбогдсон бол ТББ-д ажиллагчдын 64.0 хувь нь интернэт ашигладаг байна.

8 ХАВСРАЛТ

ХҮСНЭГТ 1. АЖ АХУЙН НЭГЖ. БАЙГУУЛЛАГА, СУМААР байгууллагын төрөл, тооллого явагдсан оноор

2006 Төсвийн байгууллага	1998				2006			2011				2016			
	БҮГД	Аж ахуйн нэгж	Төсвийн байгууллага	Төрийн бус байгууллага	БҮГД	Төсвийн байгууллага	Төрийн бус байгууллага	БҮГД	Аж ахуйн нэгж	Төсвийн байгууллага	Төрийн бус байгууллага	БҮГД	Аж ахуйн нэгж	Төсвийн байгууллага	Төрийн бус байгууллага
181	488	295	184	9	528	181	34	588	372	175	41	920	663	179	78
55	214	153	53	8	225	55	22	264	179	53	32	472	366	61	45
9	18	11	7	0	19	9	0	18	11	7	0	22	16	5	1
6	9	3	6	0	16	6	4	14	7	6	1	22	15	6	1
8	12	5	7	0	21	8	1	21	14	6	1	30	19	6	5
9	31	20	11	0	18	9	0	16	7	9	0	27	18	8	1
5	12	6	6	0	13	5	0	20	14	6	0	22	15	6	1
13	20	9	11	0	31	13	2	39	22	12	5	43	31	11	1
6	13	6	7	0	15	6	0	17	11	6	0	25	16	6	3
6	12	5	7	0	16	6	0	16	10	6	0	20	13	6	1
7	13	4	9	0	15	7	0	19	11	8	0	22	12	7	3
7	17	10	7	0	16	7	1	14	8	6	0	24	16	6	2
7	13	5	8	0	16	7	0	20	13	7	0	30	19	7	4
7	13	6	7	0	18	7	1	17	9	7	1	22	13	7	2
12	26	13	12	1	33	12	3	32	19	12	1	49	35	13	1
6	19	13	6	0	16	6	0	15	9	6	0	21	13	6	2
6	21	13	8	0	14	6	0	15	9	6	0	22	15	6	1
6	12	6	6	0	16	6	0	19	13	6	0	26	18	6	2
6	13	7	6	0	10	6	0	12	6	6	0	21	13	6	2

ХҮСНЭГТ 2. ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, СУМААР, байгууллагын төрлөөр

Сум, дүүрэг	1998				2006			2011				2016			
	БҮГД	Аж ахуйн нэгж	Төсвийн байгууллага	Төрийн бус байгууллага	БҮГД	Төсвийн байгууллага	Төрийн бус байгууллага	БҮГД	Аж ахуйн нэгж	Төсвийн байгууллага	Төрийн бус байгууллага	БҮГД	Аж ахуйн нэгж	Төсвийн байгууллага	Төрийн бус байгууллага
	441	248	184	9	491	181	34	551	335	175	41	712	478	179	55
Есөнбулаг сум	188	127	53	8	212	55	22	247	162	53	32	343	252	61	30
Алтай сум	15	8	7	0	18	9	0	15	8	7	0	15	10	5	0
Баян-Уул сум	9	3	6	0	16	6	4	14	7	6	1	19	12	6	1
Бигэр сум	12	5	7	0	19	8	1	21	14	6	1	22	13	6	3
Бугат сум	31	20	11	0	15	9	0	15	6	9	0	20	11	8	1
Дарив сум	11	5	6	0	13	5	0	20	14	6	0	22	15	6	1
Дэлгэр сум	19	8	11	0	29	13	2	35	18	12	5	32	20	11	1
Жаргалан сум	11	4	7	0	13	6	0	16	10	6	0	19	10	6	3
Тайшир сум	12	5	7	0	16	6	0	15	9	6	0	15	8	6	1
Тонхил сум	13	4	9	0	12	7	0	16	8	8	0	20	11	7	2
Төгрөг сум	15	8	7	0	15	7	1	14	8	6	0	20	13	6	1
Халиун сум	12	4	8	0	14	7	0	17	10	7	0	28	18	7	3
Хөхморьт сум	13	6	7	0	17	7	1	14	6	7	1	22	13	7	2
Цогт сум	23	10	12	1	30	12	3	32	19	12	1	40	27	13	0
Цээл сум	14	8	6	0	15	6	0	15	9	6	0	15	8	6	1
Чандмань сум	18	10	8	0	13	6	0	15	9	6	0	21	14	6	1
Шарга сум	12	6	6	0	14	6	0	19	13	6	0	20	12	6	2
Эрдэнэ сум	13	7	6	0	10	6	0	11	5	6	0	19	11	6	2

3. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбар, хариуцлагын хэлбэрээр

Хариуцлагын хэлбэр (ЭЗҮАА 4.0)	2011							2016								
	Бүгд	ХК	ХХК	Нөхөрлөл	Хоршоо	ТӨҮГ, ОНӨҮГ	Төсвийн байгууллага	ТББ	Бүгд	ХК	ХХК	Нөхөрлөл	Хоршоо	ТӨҮГ, ОНӨҮГ	Төсвийн байгууллага	ТББ
	520	4	194	27	70	10	175	40	886	3	479	28	114	10	177	75
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	56	1	11	5	38	1			83	1	20	7	50	2		3
Уул уурхай, олборлолт									1			1				
Боловсруулах үйлдвэрлэл	37	1	27	3	6				60		53	3	4			
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	10	1	6			3			12	1	8			3		
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	2					2			4		1			2	1	
Барилга	18	1	16		1				42	1	39		2			
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	79		62	3	13	1			267		214	2	51			
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	5		2	1	2				12		11				1	
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	6		5		1				34		31	1	2			
Мэдээлэл, холбоо	6		4				2		10		6				1	3
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	6		2		4				7		5		2			

Хариуцлагын хэлбэр (ЭЗҮАА 4.0)	2011							2016								
	Бүгд	ХК	ХХК	Нөхөрлөл	Хоршоо	ТӨҮГ, ОНӨҮГ	Төсвийн байгууллага	ТББ	Бүгд	ХК	ХХК	Нөхөрлөл	Хоршоо	ТӨҮГ, ОНӨҮГ	Төсвийн байгууллага	ТББ
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	1		1						4		4					
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	62		34	11	5		11	1	69		49	10	3	1		6
Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	8		7			1			10		7	1		2		
Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	60						60		64							64
Боловсрол Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	65		7				56	2	71		10					56
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	36		8	4		1	23		43		17	3				22
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа	28		2			1	23	2	34		1					26
	35								35		59		3			56

ХҮСНЭГТ 4. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД, СУМААР, өмчийн хэлбэрээр

Сум, дүүрэг	2006						2011					2016			
	Бүгд	Төрийн	Монгол улсын иргэний хувийн	Хувийн гадаадтай хамтарсан	Гадаад улсын	Орон нутгийн	Бүгд	Төрийн	Монгол улсын иргэний хувийн	Хувийн гадаадтай хамтарсан	Орон нутгийн	Бүгд	Төрийн	Монгол улсын иргэний хувийн	Орон нутгийн
Есөнбулаг сум	433	97	257	1	2	76	520	134	328	1	57	886	179	695	12
Алтай сум	175	19	125	1	2	28	236	48	172	1	15	439	67	369	3
Баян-Уул сум	16	4	7			5	15	5	7		3	22	5	17	
Бигэр сум	12	4	6			2	12	4	6		2	22	6	16	
Бигэр сум	16	4	10			2	19	4	12		3	30	6	24	
Бугат сум	15	6	6			3	14	7	4		3	27	7	19	1
Дарив сум	12	4	6			2	18	4	11		3	22	4	15	3
Дэлгэр сум	29	9	16			4	36	9	23		4	43	10	32	1
Жаргалан сум	13	4	7			2	15	4	9		2	25	6	19	
Тайшир сум	13	4	7			2	14	4	8		2	20	6	14	
Тонхил сум	11	5	5			1	17	6	9		2	22	7	15	
Төгрөг сум	14	4	6			4	11	4	5		2	24	6	18	
Халиун сум	15	5	8			2	18	5	11		2	30	6	23	1
Хөхморьт сум	15	4	9			2	15	5	8		2	22	7	15	
Цогт сум	27	7	16			4	29	9	17		3	49	13	36	
Цээл сум	14	3	7			4	12	4	6		2	21	6	15	
Чандмань сум	13	3	7			3	13	4	7		2	22	6	16	
Шарга сум	15	4	8			3	17	4	10		3	25	5	18	2
Эрдэнэ сум	8	4	1			3	9	4	3		2	21	6	14	1

ХҮСНЭГТ 5. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО, ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭЭГҮЙ ШАЛТГААН, СУМААР

2016

Сум, дүүрэг	Бүгд	Үйл ажиллагаага а явуулж байгаа	Үйл ажиллагаа явуулаагүй	Үйл ажиллагаага эхлээгүй	Үйл ажиллагаага түр зогсоосон	Хөрөнгө, санхүүгийн эх үүсвэр дутагдалтай	Ажлын байргүй	Ажлын туршлага, зохион байгуулалт хангалтгүй	Үйл ажиллагаага бүрэн зогсоосон	Аж ахуйн нэгж татан буугдахаар хүлээгдэж байгаа	Аж ахуйн нэгж татан буугдахаар шийдвэрлэгдсэн	Бусад
Есөнбулаг сум	920	712	208	59	73	46	1	0	19	0	0	10
Алтай сум	472	343	129	43	54	19	1	0	7	0	0	5
Баян-Уул сум	22	15	7	1	3	1	0	0	2	0	0	0
Бигэр сум	30	22	8	2	1	1	0	0	0	0	0	4
Бугат сум	27	20	7	1	0	6	0	0	0	0	0	0
Дарив сум	22	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Дэлгэр сум	43	32	11	2	3	5	0	0	1	0	0	0
Жаргалан сум	25	19	6	2	1	0	0	0	3	0	0	0
Тайшир сум	20	15	5	1	1	2	0	0	1	0	0	0
Тонхил сум	22	20	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Төгрөг сум	24	20	4	0	0	4	0	0	0	0	0	0
Халиун сум	30	28	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0
Хөхморьт сум	22	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Цогт сум	49	40	9	1	5	2	0	0	1	0	0	0
Цээл сум	21	15	6	4	0	2	0	0	0	0	0	0
Чандмань сум	22	21	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Шарга сум	26	20	6	0	1	1	0	0	4	0	0	0
Эрдэнэ сум	21	19	2	0	1	0	0	0	0	0	0	1

ХҮСНЭГТ 6. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА, 2015 он, сумаар, борлуулалтын орлогын бүлгээр

Сум, дүүрэг	2011						2016						
	Бүгд	0-4	5-19	20-49	50-499	500-4999	Бүгд	0-4	5-19	20-49	50-499	500-4999	5000+
Есөнбулаг сум	551	367	97	34	44	9	712	326	189	82	100	12	3
Алтай сум	247	129	49	25	36	8	347	132	73	53	76	11	2
Баян-Уул сум	15	13	2				17	7	6	3	1		
Бигэр сум	14	14					18	9	7	1	1		
Бугат сум	21	15	4	2			22	14	3	1	4		
Бугат сум	15	13	2				18	11	4	3			
Дарив сум	20	9	6	2	2	1	22	11	8		2	1	
Дэлгэр сум	35	23	9	1	2		32	15	12	1	4		
Жаргалан сум	16	13	3				19	9	6	4			
Тайшир сум	15	12	2		1		16	8	5	2	1		
Тонхил сум	16	14	1	1			20	11	6	1	2		
Төгрөг сум	14	10	3	1			21	8	11	1	1		
Халиун сум	17	14	3				25	18	7				
Хөхморьт сум	14	13	1				22	11	6	3	2		
Цогт сум	32	28	3		1		39	24	9	4	2		
Цээл сум	15	12	2		1		14	8	4		2		
Чандмань сум	15	10	4	1			21	11	9		1		
Шарга сум	19	14	3	1	1		19	9	7	2			1
Эрдэнэ сум	11	11					20	10	6	3	1		

**ХҮСНЭГТ 7. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН ТОО, БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГЫН
БҮЛЭГ, ХАРИУЦЛАГЫН ХЭЛБЭРЭЭР**

Хариуцлагын хэлбэр	2011					2016						
	Бүгд	0-4	5-19	50-499	500-4999	Бүгд	0-4	5-19	20-49	50-499	500-4999	5000+
	483	299	97	44	9	678	307	188	81	92	9	1
ХК	3			2	1	3				2		1
ХХК	173	64	54	26	7	347	72	133	64	71	7	
Хоршоо	56	32	16	4	1	80	29	30	10	10	1	
Нөхөрлөл	27	14	9			18	4	11		3		
ТӨҮГ, ОНӨҮГ	9		4	5		9	2	1	1	4	1	
ТББ	40	29	8	2		44	29	8	6	1		
Төсөвт байгууллага	175	160	6	5		177	171	5		1		

ХҮСНЭГТ 9. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН АЖИЛЛАГЧИД, ОЛГОСОН ЦАЛИН, БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, 2016 он, сумаар, ажиллагчдын хүйсээр

Сум	2011					2016				
	Нийт ажиллагчдын тоо	эрэгтэй ажиллагчдын тоо	эмэгтэй ажиллагчдын тоо	Цалингийн хэмжээ, сая төг	Орлогын хэмжээ, сая төг	Нийт ажиллагчдын тоо	эрэгтэй ажиллагчдын тоо	эмэгтэй ажиллагчдын тоо	Цалингийн хэмжээ, сая төг	Орлогын хэмжээ, сая төг
	5959	2590	3369	17218.7	18410.9	6861	3159	3702	50554.7	34336.9
Есөнбулаг сум	3121	1421	1700	9738.9	15424.2	3870	1852	2018	27070.7	28610.1
Алтай сум	165	55	110	386.4	32.3	149	54	95	1015	255.2
Баян-Уул сум	149	57	92	478.4	16.2	186	81	105	1250.1	214
Бигэр сум	185	76	109	415.2	114.6	187	87	100	1187.9	540.3
Бугат сум	175	82	93	461.3	25	144	67	77	1158.7	148.1
Дарив сум	144	55	89	452.8	1315.5	175	80	95	1124	1317.2
Дэлгэр сум	335	170	165	609.4	728.5	330	137	193	4679.4	658.7
Жаргалан сум	121	48	73	344.3	27.4	144	72	72	825.5	176.7
Тайшир сум	113	44	69	310.2	123.6	113	43	70	747.6	285.4
Тонхил сум	139	48	91	398.2	59.5	150	61	89	1012.5	281.1
Төгрөг сум	135	52	83	463	80	152	63	89	1226.3	215.5
Халиун сум	145	61	84	351.8	38.8	155	71	84	736.7	88.4
Хөхморьт сум	137	49	88	406.8	18	158	66	92	1097.1	338.5
Цогт сум	298	130	168	859.1	125.6	382	195	187	2075.5	391.9
Цээл сум	131	51	80	388.5	76.1	126	45	81	2464.4	189.3
Чандмань сум	185	77	108	424.6	71.9	161	74	87	1029.9	175.2
Шарга сум	153	68	85	343.5	128.5	133	54	79	877.7	137.7
Эрдэнэ сум	128	46	82	386.3	5.2	146	57	89	975.7	313.6

ХҮСНЭГТ 10. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН АЖИЛЛАГЧИД, ОЛГОСОН ЦАЛИН, БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО, 2016 он, сумаар, ажиллагчдын хүйсээр

Сум	2011					2016				
	Нийт ажиллагчдын тоо	эрэгтэй ажиллагчдын тоо	эмэгтэй ажиллагчдын тоо	Цалингийн хэмжээ, сая төг	Орлогын хэмжээ, сая төг	Нийт ажиллагчдын тоо	эрэгтэй ажиллагчдын тоо	эмэгтэй ажиллагчдын тоо	Цалингийн хэмжээ, сая төг	Орлогын хэмжээ, сая төг
Есөнбулаг сум	1685	924	761	1896.5	16701.9	2164	1258	906	13531.4	33649.6
Алтай сум	1100	580	520	1516.9	13846.8	1534	884	650	7857.8	28101.5
Баян-Уул сум	28	13	15	4	26	22	13	9	28.5	255.2
Бигэр сум	8	5	3	5.5	13.1	27	11	16	57.4	212.2
Бигэр сум	53	29	24	27.6	87.3	44	27	17	140.4	527.8
Бугат сум	25	9	16	1.8	15.8	13	6	7	19.4	146.7
Дарив сум	48	29	19	112.5	1312.5	59	37	22	211.4	1314.8
Дэлгэр сум	110	73	37	59.2	696.2	98	46	52	2940.1	641.7
Жаргалан сум	23	11	12	6.1	25.6	30	19	11	23	153.2
Тайшир сум	37	30	7	34.4	120.9	26	18	8	62.5	260.2
Тонхил сум	8	4	4	3.1	55	19	15	4	35.3	273.1
Төгрөг сум	7	5	2	7.9	68	16	13	3	46.4	182.5
Халиун сум	40	19	21	12.2	35.2	30	17	13	15.5	79.4
Хөхморьт сум	15	7	8	4.6	16.4	24	14	10	46	331.6
Цогт сум	50	28	22	23	114.1	134	87	47	290.5	387.6
Цээл сум	23	14	9	13	74.3	23	10	13	1622.1	187.9
Чандмань сум	52	26	26	35.4	66.7	20	15	5	28.7	168.3
Шарга сум	48	32	16	16.5	124.8	16	6	10	28.4	129.5
Эрдэнэ сум	10	10	0	12.8	3.2	29	20	9	78	296.4

ХҮСНЭГТ 11. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ГАДААДЫН АЖИЛЛАГЧИД, ГАДААДЫН АЖИЛЛАГЧДАД ОЛГОСОН ЦАЛИН, 2016 он, сумаар

Сум	2011					2016				
	Нийт аж ахуйн нэгжийн тоо	гадаадын ажиллагчидтай	гадаадын ажиллагч байхгүй	Гадаадын ажиллагчдын тоо	Гадаадын ажиллагчдад олгосон цалингийн хэмжээ, сая төг	Нийт аж ахуйн нэгжийн тоо	гадаадын ажиллагчидтай	гадаадын ажиллагч байхгүй	Гадаадын ажиллагчдын тоо	Гадаадын ажиллагчдад олгосон цалингийн хэмжээ, сая төг
	305	1	304	2	4.8	634	0	634	0	0
Есөнбулаг сум	152	1	151	2	4.8	338	0	338	0	0
Алтай сум	8	0	8			16	0	16	0	0
Баян-Уул сум	5	0	5			15	0	15	0	0
Бигэр сум	12	0	12			19	0	19	0	0
Бугат сум	5	0	5			18	0	18	0	0
Дарив сум	12	0	12			15	0	15	0	0
Дэлгэр сум	19	0	19			31	0	31	0	0
Жаргалан сум	9	0	9			16	0	16	0	0
Тайшир сум	8	0	8			13	0	13	0	0
Тонхил сум	9	0	9			12	0	12	0	0
Төгрөг сум	5	0	5			16	0	16	0	0
Халиун сум	11	0	11			19	0	19	0	0
Хөхморьт сум	7	0	7			13	0	13	0	0
Цогт сум	16	0	16			35	0	35	0	0
Цээл сум	6	0	6			13	0	13	0	0
Чандмань сум	7	0	7			15	0	15	0	0
Шарга сум	11	0	11			17	0	17	0	0
Эрдэнэ сум	3	0	3			13	0	13	0	0

ХҮСНЭГТ 12. 2015 ОНД ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ ХИЙСЭН АЖ АХУЙН НЭГЖ, сумаар, хөрөнгө оруулалтын бүлэг

Сум	2011						2016					
	Бүгд	0-1.0 сая төг	1.1-10.0 сая төг	10.1-100.0 сая төг	100.1-1000.0 сая төг	1000.0-С дээш	Бүгд	0-1.0 сая төг	1.1-10.0 сая төг	10.1-100.0 сая төг	100.1-1000.0 сая төг	1000.0-С дээш
	6248.6	7.5	159.3	1070.3	2782.6	2228.9	6600.7	3.7	151.8	1031.7	3167.7	2245.8
Есөнбулаг сум	5760.9	2.1	111.3	636	2782.6	2228.9	6090.3	2.9	75.6	598.3	3167.7	2245.8
Алтай сум	39	1		38			51			51		
Баян-Уул сум	0	0										
Бигэр сум	50	0		50			60.3			60.3		
Бугат сум	0	0					73		10	63		
Дарив сум	87.3	0	5	82.3								
Дэлгэр сум	14.6	0.6	14				18.4		18.4			
Жаргалан сум	13	1		12			8.8		8.8			
Тайшир сум	7.8	1.8	6				22.7			22.7		
Тонхил сум	0	0					3		3			
Төгрөг сум	1	1					2		2			
Халиун сум	3.5	0	3.5				34.4	0.8	14.2	19.4		
Хөхморьт сум	0	0					8.8		8.8			
Цогт сум	100	0		100			46.1			46.1		
Цээл сум	15	0	15				45.4		5.4	40		
Чандмань сум	69.5	0	4.5	65			35.6		5.6	30		
Шарга сум	87	0		87								
Эрдэнэ сум	0	0					100.9			100.9		

ХҮСНЭГТ 13. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, сумаар, хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэр

Сум	2011						2016					
	Төсвийн	Гадаадын шууд	Банкны зээл	Үнэт цаас борлуулсны	Өөрийн	Бусад эх үүсвэр	Төсвийн	Гадаадын шууд	Банкны зээл	Үнэт цаас борлуулсны	Өөрийн	Бусад эх үүсвэр
	2783.7	0	1602.1	0	1841.6	21.2	3598.8	131.7	1016.5	0	1681.8	172.1
Есөнбулаг сум	2641.1	0	1485.1	0	1632.7	2	3505.2	31.4	964.8	0	1496.8	92.3
Алтай сум	0	0	28	0	11	0	0	0	0	0	0	51
Баян-Уул сум	0	0	0	0	0	0						
Бигэр сум	0	0	0	0	50	0	0	0	0	0	60.3	0
Бугат сум	0	0	0	0	0	0	0	63	10	0	0	0
Дарив сум	0	0	44	0	43.3	0						
Дэлгэр сум	0.6	0	0	0	5.7	8.3	0.3	4.4	1.7	0	8.5	3.5
Жаргалан сум	0	0	0	0	13	0	0	4.5	0	0	0	4.3
Тайшир сум	0	0	0	0	6.9	0.9	0	0	0	0	22.7	0
Тонхил сум	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Төгрөг сум	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0
Халиун сум	0	0	0	0	3.5	0	0	0	0	0	13.4	21
Хөхморьт сум	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8.8	0
Цогт сум	100	0	0	0	0	0	0	24	0	0	22.1	0
Цээл сум	0	0	0	0	10	5	3.4	0	10	0	32	0
Чандмань сум	0	0	45	0	19.5	5	0	4.4	30	0	1.2	0
Шарга сум	42	0	0	0	45	0						
Эрдэнэ сум	0	0	0	0	0	0	89.9	0	0	0	11	0

ХҮСНЭГТ 14. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ, сумаар, хөрөнгө оруулалтын эх үүсвэр

Сум	БҮГД	Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалт	Өөрийн хөрөнгө оруулалт	Банкны зээл	Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалт	Гадаадын зээл, тусламж	Хувьцаа, өрийн бичиг, үнэт цаас борлуулсаны	Концесс, бүтээгдэхүүн хуваах, маркетинг, менежментийн гэрээ байгуулах	Бусад эх үүсвэр
	29491.2	17106.7	2651.9	1767.9	1016.5	221.1	419.9	0	4599.6	1707.8
Есөнбулаг сум	22282.6	12541.1	1758.6	1518.2	964.8	76.1	328.5	0	4599.6	495.8
Алтай сум	356.7	218.3	0	0	0	0	0	0	0	138.4
Баян-Уул сум	203.4	95.9	16.5	3.9	0	0	0	0	0	87.2
Бигэр сум	281.8	168.8	20.6	60.3	0	0	0	0	0	32.1
Бугат сум	467.7	317.2	8	0	10	39.4	63	0	0	30.1
Дарив сум	107.2	79.9	0	1.3	0	24	0	0	0	2
Дэлгэр сум	217.3	24.2	62.8	8.5	1.7	4.4	0	0	0	115.7
Жаргалан сум	89.7	14.1	0	0	0	24.8	0	0	0	50.8
Тайшир сум	191.3	0	2.2	25.3	0	25	0	0	0	138.8
Тонхил сум	1247.4	1103.3	0	3	0	0.9	0	0	0	140.2
Төгрөг сум	1275.2	1011.8	199.6	2.4	0	22.8	0	0	0	38.6
Халиун сум	51.2	5.2	8.6	13.4	0	0	0	0	0	24
Хөхморьт сум	1533.7	1380.9	92.5	33	0	0	0	0	0	27.3
Цогт сум	321.5	47.2	226.4	23.9	0	0	24	0	0	0
Цээл сум	414.4	62.9	0	32	10	0	0	0	0	309.5
Чандмань сум	143.7	25.6	0	2.7	30	3.7	4.4	0	0	77.3
Шарга сум	176.5	10.3	166.2	0	0	0	0	0	0	0
Эрдэнэ сум	129.9	0	89.9	40	0	0	0	0	0	0

ХҮСНЭГТ 15. АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨРӨНГӨ, сумаар, хөрөнгийн төрөл

Сум	2011						2016					
	БҮГД	Үндсэн хөрөнгө	Биет хөрөнгө	Биет бус хөрөнгө	Материаллаг эргэлтийн хөрөнгө	Үнэт зүйлс	БҮГД	Үндсэн хөрөнгө	Биет хөрөнгө	Биет бус хөрөнгө	Материаллаг эргэлтийн хөрөнгө	Үнэт зүйлс
	119251.3	115028	114895.4	229.1	4223	0.3	275198.7	263548.7	262749.4	799.6	10611.5	1038.5
Есөнбулаг сум	63166.8	60062.2	60000.9	168.3	3104.6	0	194535.9	187727.3	187203.3	524	5882.4	926.2
Алтай сум	1839.4	1814.2	1812.6	0	25.2	0	2875.3	2667.2	2595.3	72	205.7	2.4
Баян-Уул сум	2670.6	2656.6	2655.1	0	14	0	4860.3	4695.7	4661.9	33.9	159.1	5.5
Бигэр сум	5314	5289.2	5288.6	0	24.8	0	6866.6	6721.4	6712.4	9.1	144.2	1
Бугат сум	3443.8	3439.1	3437	0	4.7	0	3011.1	2812.3	2811.4	0.9	175.4	23.4
Дарив сум	3007.8	2629.3	2628.3	0	378.5	0	5304.4	4372	4369.3	2.7	932	0.4
Дэлгэр сум	7078	6698.9	6694.6	11.2	379.1	0	9421.5	8011.6	7980.5	31.1	1409.9	0
Жаргалан сум	1510.7	1505.5	1499.6	4	4.9	0.3	4334.4	4239.3	4238	1.3	55.5	39.6
Тайшир сум	1347	1318.1	1305.7	0.6	28.9	0	3801.6	3779.8	3758.7	21.1	21.8	0
Тонхил сум	959.9	951.5	921.7	34.8	8.4	0	4893.7	4777.5	4753.8	23.7	105.7	10.5
Төгрөг сум	7474.9	7431.3	7430.6	0.5	43.6	0	3612.7	3512.4	3503.1	9.3	100.3	0
Халиун сум	2866	2858.8	2857.8	0	7.2	0	3449.6	3252.2	3233.5	18.7	197.4	0
Хөхморьт сум	3354.2	3353.7	3352.7	0	0.5	0	6069.2	5913.4	5910.9	2.5	155.8	0
Цогт сум	4928.1	4816	4813.2	0	112.1	0	6516.2	6070.5	6059.5	11	444.7	1
Цээл сум	2184.9	2163.9	2162.4	0	21	0	3749.3	3594.1	3577.6	16.5	155.2	0
Чандмань сум	2469.1	2429.6	2428.6	9.7	39.5	0	3322.3	3073.2	3058.7	14.5	248.6	0.5
Шарга сум	2863.7	2838.5	2836.7	0	25.2	0	3975.7	3947.7	3944.4	3.3	0	28
Эрдэнэ сум	2772.4	2771.6	2769.3	0	0.8	0	4598.9	4381.1	4377.1	4	217.8	0

ХҮСНЭГТ 16. АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ХӨРӨНГӨ, 2011, 2016 он, сумаар, хөрөнгийн төрөл

Сум	2011						2016					
	БҮГД	Үндсэн хөрөнгө	Биет хөрөнгө	Биет бус хөрөнгө	Материаллаг эргэлтийн хөрөнгө	Үнэт зүйлс	БҮГД	Үндсэн хөрөнгө	Биет хөрөнгө	Биет бус хөрөнгө	Материаллаг эргэлтийн хөрөнгө	Үнэт зүйлс
Есөнбулаг сум	22100.4	17880.5	17844.4	36.2	4219.6	0.3	121131.9	114935	114734.1	200.9	6195.9	1
Алтай сум	18482.7	15381.5	15369	12.5	3101.2	0	114817.5	111092	110894	197.9	3725.5	0
Баян-Уул сум	58.8	33.6	33.6	0	25.2	0	291.5	208.5	208.5	0	83	0
Бигэр сум	20.2	6.2	6.2	0	14	0	12	10.5	10.5	0	1.5	0
Бугат сум	247.3	222.5	222.5	0	24.8	0	606.8	601	601	0	5.8	0
Дарив сум	32.6	27.9	27.9	0	4.7	0	72.1	42.7	42.7	0	29.4	0
Дарив сум	545.8	167.3	167.3	0	378.5	0	1274.7	466.9	464.3	2.7	807.8	0
Дэлгэр сум	1053.7	674.6	674.4	0.2	379.1	0	1818.9	686	685.7	0.3	1132.9	0
Жаргалан сум	34.1	28.9	28.9	0	4.9	0.3	69.2	69.2	69.2	0	0	0
Тайшир сум	58.1	29.2	29.2	0	28.9	0	170.8	149	149	0	21.8	0
Тонхил сум	87.5	79.1	56.1	23	8.4	0	119.1	119.1	119.1	0	0	0
Төгрөг сум	73.2	29.6	29.2	0.5	43.6	0	101.5	68.4	68.4	0	33.1	0
Халиун сум	21.3	14.1	14.1	0	7.2	0	90.7	83.6	83.6	0	7.1	0
Хөхморьт сум	32.5	32	32	0	0.5	0	230	119.7	119.7	0	110.3	0
Цогт сум	744.6	632.5	632.5	0	112.1	0	657	506.7	506.7	0	149.3	1
Цээл сум	103.1	82.1	82.1	0	21	0	215.1	174.1	174.1	0	41	0
Чандмань сум	183.5	144	144	0	39.5	0	284.7	241.2	241.2	0	43.5	0
Шарга сум	313.7	288.5	288.5	0	25.2	0	35.8	35.8	35.8	0	0	0
Эрдэнэ сум	7.7	6.9	6.9	0	0.8	0	264.5	260.6	260.6	0	3.9	0

3.3 Бусад үнэт зүйлс	1015.2	0	1	0	0	0	0	1014.2
----------------------	--------	---	---	---	---	---	---	--------

ХҮСНЭГТ 18. ТӨСВИЙН БАЙГУУЛЛАГЫН ХӨРӨНГӨ, сумаар, хөрөнгийн ангилал

Сум	2011						2016					
	БҮГД	Үндсэн хөрөнгө	Биет хөрөнгө	Биет бус хөрөнгө	Материаллаг эргэлтийн хөрөнгө	Үнэт зүйлс	БҮГД	Үндсэн хөрөнгө	Биет хөрөнгө	Биет бус хөрөнгө	Материаллаг эргэлтийн хөрөнгө	Үнэт зүйлс
Есөнбулаг сум	96327	96323.6	96245.3	27.9	3.4	0	153616.8	148172.6	147575.1	597.4	4406.7	1037.5
Алтай сум	1780.6	1780.6	1779.1	0			2583.8	2458.7	2386.7	72	122.7	2.4
Баян-Уул сум	2648.9	2648.9	2647.4	0			4848.3	4685.2	4651.4	33.9	157.6	5.5
Бигэр сум	5065.1	5065.1	5064.5	0			6259.9	6120.5	6111.4	9.1	138.4	1
Бугат сум	3411.2	3411.2	3409.1	0			2939	2769.6	2768.7	0.9	146	23.4
Дарив сум	2462	2462	2461	0			4005.6	3881	3881	0	124.2	0.4
Дэлгэр сум	6021.1	6021.1	6017.5	0			7572	7295	7264.3	30.8	277	0
Жаргалан сум	1476.6	1476.6	1470.7	4			4244.8	4149.7	4148.4	1.3	55.5	39.6
Тайшир сум	1288.8	1288.8	1276.4	0.6			3616.3	3616.3	3595.2	21.1	0	0
Тонхил сум	872.4	872.4	865.6	11.8			4712.3	4596.1	4572.4	23.7	105.7	10.5
Төгрөг сум	7401.7	7401.7	7401.4	0			3488.4	3421.2	3411.9	9.3	67.2	0
Халиун сум	2844.7	2844.7	2843.7	0			3332.4	3142.1	3123.4	18.7	190.3	0
Хөхморьт сум	3321.7	3321.7	3320.7	0			5837.8	5792.4	5789.8	2.5	45.4	0
Цогт сум	4183.5	4183.5	4180.7	0			5859.2	5563.8	5552.8	11	295.4	0
Цээл сум	2081.8	2081.8	2080.3	0			3534.1	3420	3403.5	16.5	114.1	0
Чандмань сум	2285.6	2285.6	2284.6	9.7			3016.9	2811.3	2798	13.2	205.1	0.5
Шарга сум	2550	2550	2548.1	0			3939.9	3911.9	3908.6	3.3	0	28
Эрдэнэ сум	2764.7	2764.7	2762.4	0			4305.4	4091.5	4087.5	4	213.9	0

ХҮСНЭГТ 19. ХОРШООНЫ ТОО, 2016 он, сумаар, хоршооны төрөл, хоршооны үзүүлэлтүүд

Сум	2016							
	Бүгд	Анхан шатны хоршоо	Дундын хоршоо	Хадгаламж, зээлийн хоршоо	Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн хэмжээ	Нөөцийн сан	Тусгай сан	Гишүүдийн тоо
	114	107	5	2	1589.6	49.9	39.3	5080
Есөнбулаг сум	18	16	1	1	265.4	2	1.5	243
Алтай сум	6	6	0	0	81.8	3.4	0	125
Баян-Уул сум	2	2	0	0	35	2.6	2.6	229
Бигэр сум	5	3	2	0	81.9	3.2	3.2	376
Бугат сум	5	5	0	0	18.2	0.6	1.1	341
Дарив сум	4	3	1	0	660.3	18.2	11.3	426
Дэлгэр сум	12	12	0	0	68.8	1.5	2.8	592
Жаргалан сум	9	9	0	0	36.1	3.9	3	261
Тайшир сум	2	2	0	0	19.7	0.5	0	112
Тонхил сум	2	2	0	0	35.8	0.1	0	251
Төгрөг сум	5	5	0	0	21.7	0	0	540
Халиун сум	9	9	0	0	58.8	2.3	3.8	286
Хөхморьт сум	3	2	1	0	5	1	1	368
Цогт сум	13	12	0	1	47.7	0.5	0	379
Цээл сум	4	4	0	0	33.6	7	7	107
Чандмань сум	7	7	0	0	48.4	1.5	1	242
Шарга сум	4	4	0	0	51.4	0	0	170
Эрдэнэ сум	4	4	0	0	20	1.6	1	32

ХҮСНЭГТ 20. ТӨРИЙН БУС БАЙГУУЛЛАГА, сумаар, үйл ажиллагааны төрлөөр

Сум, дүүрэг	2006			2011			2016		
	Бүгд	Нийгэмд үйлчилдэг	Гишүүддээ үйлчилдэг	Бүгд	Нийгэмд үйлчилдэг	Гишүүддээ үйлчилдэг	Бүгд	Нийгэмд үйлчилдэг	Гишүүддээ үйлчилдэг
	15	9	6	40	26	14	75	59	16
Есөнбулаг сум	10	6	4	31	20	11	42	29	13
Алтай сум							1	1	
Баян-Уул сум	2	2		1	1		1	1	
Бигэр сум				1	1		5	5	
Бугат сум							1	1	
Дарив сум							1	1	
Дэлгэр сум	2		2	5	3	2	1	1	
Жаргалан сум							3	2	1
Тайшир сум							1	1	
Тонхил сум							3	3	
Төгрөг сум							2	2	
Халиун сум							4	3	1
Хөхморьт сум	1	1		1	1		2	2	
Цогт сум				1		1	1	1	
Цээл сум							2	2	
Чандмань сум							1	1	
Шарга сум							2	1	1
Эрдэнэ сум							2	2	

**ХҮСНЭГТ 7. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН ТОО, БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГЫН
БҮЛЭГ, ХАРИУЦЛАГЫН ХЭЛБЭРЭЭР**

Хариуцлагын хэлбэр	2011					2016						
	Бүгд	0-4	5-19	50-499	500-4999	Бүгд	0-4	5-19	20-49	50-499	500-4999	5000+
	483	299	97	44	9	678	307	188	81	92	9	1
ХК	3			2	1	3				2		1
ХХК	173	64	54	26	7	347	72	133	64	71	7	
Хоршоо	56	32	16	4	1	80	29	30	10	10	1	
Нөхөрлөл	27	14	9			18	4	11		3		
ТӨҮГ, ОНӨҮГ	9		4	5		9	2	1	1	4	1	
ТББ	40	29	8	2		44	29	8	6	1		
Төсөвт байгууллага	175	160	6	5		177	171	5		1		

ХҮСНЭГТ 8. ХУУЛИЙН ЭТГЭЭД АЖ АХУЙН НЭГЖ, эдийн засгийн үйл ажиллагааны салбар, үйлдвэрлэл, үйлчилгээ явуулдаг байрны эзэмшлийн төрлөөр

ЭЗҮАА	2011				2016				
	Бүгд	Өөрийн эзэмшлийн	Түрээсийн	Бусад	Бүгд	Өөрийн эзэмшлийн	Түрээсийн	Бусад	Тогтсон байргүй
	305	140	37	128	634	439	49	11	135
Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	56	17	5	34	80	37		1	42
Уул уурхай, олборлолт					1				1
Боловсруулах үйлдвэрлэл	37	15	5	17	60	41	10	1	8
Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	10	7	1	2	12	10		1	1
Усан хангамж; бохир ус, хог, хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	2	2			3	2		1	
Барилга	18	9	3	6	42	27	3	1	11
Бөөний болон жижиглэн худалдаа; машин, мотоциклийн засвар үйлчилгээ	79	43	9	27	267	205	14	3	45
Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	5	1	1	3	11	7			4
Байр, сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	6	4	1	1	34	24	7		3
Мэдээлэл, холбоо	4	1	1	2	6	5			1
Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	6		2	4	7	4			3
Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	1	1			4	4			
Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	50	27	6	17	63	46	5	1	11
Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	8	4	1	3	10	6		1	3
Боловсрол	7	3	1	3	10	7	2		1
Хүний эрүүл мэнд ба нийгмийн үйл ажиллагаа	13	3	1	9	20	11	7	1	1
Урлаг, үзвэр, тоглоом наадам	3	3			1	1			
Үйлчилгээний бусад үйл ажиллагаа					3	2	1		

ГОВЬ-АЛТАЙ АЙМГИЙН СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТЭС

Аймгийн ЗДТГ I байр Утас: 70483442

Жинст баг, Есөнбулаг сум Вэб хуудас: govi-altai.nso.mn

Говь-Алтай аймаг, Монгол Улс Цахим шуудан: govi-altai.nso.mn